

เอกสารผลงาน

การตรวจสอบข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ

นายมนตรี เกียรติเผ่าพันธ์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ตำแหน่งเลขที่ 457

ส่วนนโยบายและแผน สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ตำแหน่งเลขที่ 65 ส่วนข้อมูลข่าวสารและบริการร่วม

สังกัดศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

การตรวจสอบข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ

นายมนตรี เกียรติเผ่าพันธ์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ตำแหน่งเลขที่ 457

ส่วนนโยบายและแผน สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ตำแหน่งเลขที่ 65 ส่วนข้อมูลข่าวสารและบริการร่วม

สังกัดศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

บทคัดย่อ

ผลงานฉบับนี้ เป็นการสังเคราะห์องค์ความรู้และประสบการณ์ด้านการวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาเชิงระบบ เพื่อประยุกต์ใช้ในสายงานนักวิเคราะห์นโยบายและแผน ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนำเสนอผลการวิเคราะห์ ต่อผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อประกอบการ พิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติที่ซับซ้อน ขาดความชัดเจน เกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างตรงจุดและสอดคล้องกัน อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ ต้องใช้ความรู้และทักษะในการตรวจสอบและบูรณาการข้อมูลที่มี อยู่เดิม การรวบรวมค้นหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากเอกสารและสถานการณ์ในพื้นที่จริง และการวิเคราะห์โครงสร้างของปัญหาอย่างเป็นระบบ เพื่อคลี่คลายปัญหาอย่างถูกต้อง ชัดเจน และสามารถเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างมีหลักการและเป็นระบบ

ในการนี้ ผู้ขอรับการประเมิน ได้ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และประยุกต์ใช้ เทคนิคการวิเคราะห์นโยบายและแผนด้านทรัพยากรธรรมชาติในเชิงระบบ เพื่อวิเคราะห์ และเสนอแนะกรอบแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและการปรับปรุง แผนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้มีคุณภาพดีขึ้น ประกอบด้วย 2 กรณีศึกษา ได้แก่ (1) การวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา เพื่อประกอบการ พิจารณาของรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หัวหน้ากลุ่มภารกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ (นางมิ่งขวัญ วิชารังสฤษฎ์) และ (2) การวิเคราะห์ปัญหาการ ลักลอบตัดไม้พะยุงในพื้นที่มรดกโลกกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ บริเวณชายแดนไทย- กัมพูชา เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการ กระทำผิดเกี่ยวกับไม้พะยุงในพื้นที่มรดกโลก ป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ พ.ศ. 2557 - 2558 ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ก่อนเสนอต่อคณะกรรมการมรดกโลก เพื่อพิจารณาในคราวประชุมสมัยสามัญ ครั้งที่ 39 ระหว่างวันที่ 8 มิถุนายน – 28 กรกฎาคม 2558 ณ กรุงบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ผลการวิเคราะห์ทำให้ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับความประเดิมปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่ซับซ้อนอย่างชัดเจน มีทางเลือกในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ เทคนิคการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถใช้เป็นต้นแบบในการดำเนินงานเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการวิเคราะห์กระบวนการทำงานต่าง ๆ เพื่อกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและพัฒนางานอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะทำให้การแก้ไขปัญหาและการพัฒนางานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีกรอบกิจกรรมการดำเนินงานที่ชัดเจน และนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดได้

กิตติกรรมประกาศ

ผู้ขอรับการประเมิน ขอขอบพระคุณสำหรับความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากบิดา มารดา ครู อาจารย์ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน เอกสารวิชาการ สาขาการวิเคราะห์นโยบาย ของศาสตราจารย์ เจย์ ดับเบิลยู ฟอเรสเตอร์ (Jay W. Forrester) และศาสตราจารย์ จอห์น ดี สเตอร์แมน (John D. Sterman) การสอนงาน ของผู้บริหารระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านมิ่งขวัญ วิทยารังสฤษฎี เมื่อครั้งดำรง ตำแหน่งรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในปี พ.ศ. 2556-2557 และปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในปี พ.ศ. 2557-2558 ตลอดจน ผู้บังคับบัญชาทุกท่าน ทั้งที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมถึงความรู้พื้นฐานจากโรงเรียน วัดพระประโทณเจดีย์ โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย คณะทรัพยากรธรรมชาติและคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการจัดการสารและของเสีย อันตราย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบัน/องค์กรระหว่างประเทศ ได้แก่ (1) University of Twente ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ (2) Chinese Executive Leaderships Academy Pudong สาธารณรัฐประชาชนจีน และ (3) Potsdam University สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณคณะกรรมการตรวจประเมินผลงาน สำหรับคำแนะนำเพื่อปรับปรุงผลงานให้มีความชัดเจน ถูกต้อง และครบถ้วนมากขึ้น

มนตรี เกียรติเฝ้าพันธ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพประกอบ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	4
1.3 ระยะเวลาดำเนินการ	4
1.4 พื้นที่ดำเนินการ	4
1.5 สัดส่วนของผลงาน	4
1.6 ความยุ่งยากซับซ้อนของปัญหา	4
1.7 ประโยชน์ของผลงาน	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 การกำหนดขอบเขตของปัญหา	7
2.2 การวิเคราะห์ปัญหา	9
2.3 การกำหนดเป้าหมาย	13
2.4 การกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงาน	13
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	15
3.1 การตรวจสอบปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติที่ยากและซับซ้อน	17
3.2 การศึกษาและบูรณาการความรู้ด้านการวิเคราะห์นโยบายและแผน ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	17
3.3 การประยุกต์ใช้ความรู้และวิเคราะห์ข้อมูล	18

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 การรายงานผลการวิเคราะห์	18
3.5 การติดตามผลการพิจารณาของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 4 ผลการศึกษา	20
4.1 ปัญหาที่ 1 การทับซ้อนระหว่างพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง กับเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในท้องที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	20
4.1.1 ขอบเขตของปัญหา	20
4.1.2 สาเหตุของปัญหา	30
4.1.3 เป้าหมายในการแก้ไขปัญหา	31
4.1.4 แนวทางการแก้ไขปัญหา	32
4.1.5 ผลสัมฤทธิ์	34
4.2 ปัญหาที่ 2 การลักลอบตัดไม้พะยุงในพื้นที่มรดกโลกกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่	34
4.2.1 ขอบเขตของปัญหา	34
4.2.2 สาเหตุของปัญหา	36
4.2.3 เป้าหมายและแนวทางการแก้ไขปัญหา	37
4.2.4 ผลสัมฤทธิ์	38
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	41
ภาคผนวก ก สำเนาบันทึกกลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติ ที่ ทส 0201.62/22 ลงวันที่ 18 มกราคม 2556 เรื่อง แนวทางการแก้ไข ปัญหาการบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าวังน้ำเขียว ป่าเขาภูหลวง ป่าครบุรี) และอุทยานแห่งชาติทับลาน จังหวัดนครราชสีมา	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ข	60
แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับ ไม้พะยูนในพื้นที่มรดกโลกป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ๋ พ.ศ. 2557 – 2558 ในส่วนที่แสดงผลการวิเคราะห์โครงสร้างของปัญหาการ ลักลอบตัดไม้พะยูน ตามผลการศึกษาคั้งนี้ (หน้า 8 ของ แผนปฏิบัติการฯ)	
ภาคผนวก ค	63
สำเนาบันทึกนายมนตรี เกียรติเผ่าพันธุ์ ฉบับวันที่ 6 ตุลาคม 2558 เรื่อง การแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยูนบริเวณ ชายแดนไทย-กัมพูชา พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
บรรณานุกรม	85
ประวัติผู้เขียน	89
คำรับรองผู้บังคับบัญชา	90

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	กรอบแนวคิดสำหรับการกำหนดมาตรการเพื่อจัดการปัญหาใด ๆ	13
2	การเปลี่ยนแปลงของเนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง ในช่วงปี พ.ศ. 2516 - 2559	21
3	มาตรการที่เลือกใช้ได้ตามเงื่อนไขของสถานการณ์ปัญหาและโอกาส	46

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ		หน้า
1	ตัวอย่างการกำหนดนิยามของปัญหาด้วยกราฟเส้น	8
2	ตัวอย่างโครงสร้างของระบบป้อนกลับ	10
3	ตัวอย่างการแสดงผลเป้าหมายด้วยกราฟเส้น	13
4	ผลงานแสดงขั้นตอนการศึกษาคั้งนี้	16
5	เนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง ในช่วงปี พ.ศ. 2516 – 2556	27
6	พื้นที่ดำเนินคดีบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง โชนซี รอบเขาแผงม้า 43 คดี	28
7	ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาด้วยแบบจำลองเชิงพื้นที่	28
8	ผลการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาด้วยแบบจำลองพลวัตระบบ	31
9	แบบจำลองพลวัตระบบ แสดงสาเหตุของปัญหาการลดลงของพื้นที่ แหล่งไม้พะยุง	36
10	วัฏจักรการลักลอบตัดไม้พะยุงในพื้นที่มรดกโลกกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่	39

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้ขอรับการประเมิน ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สป.ทส.) ในขั้นตอนจัดทำ วิเคราะห์ และจัดให้มีขึ้นใหม่ของข้อมูลสภาพปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและร่างแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในคราวปฏิบัติหน้าที่ด้านการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องของส่วนราชการระดับกรมในกลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติ ก่อนเสนอต่อผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สป.ทส.) ในช่วงระหว่างวันที่ 29 มกราคม 2556 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2558 ตามคำสั่ง สป.ทส. รวม 3 คำสั่ง ดังนี้

(1) คำสั่ง สป.ทส. ที่ 202/2556 ลงวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2556 มอบหมายให้นายมนตรี เกียรติเผ่าพันธ์ (ผู้ขอรับการประเมิน) ปฏิบัติราชการประจำหน้าห้องรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นางมิ่งขวัญ วิทยารังสฤษฎี) ตั้งแต่วันที่ 29 มกราคม 2556 เป็นต้นไป

(2) คำสั่ง สป.ทส. ที่ 1049/2557 ลงวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2557 มอบให้ผู้ขอรับการประเมิน ปฏิบัติราชการประจำหน้าห้องปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นางมิ่งขวัญ วิทยารังสฤษฎี) ตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน 2557 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2557

(3) คำสั่ง ที่ สป.ทส. ที่ 1009/2557 ลงวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2557 มอบให้ผู้ขอรับการประเมิน ปฏิบัติราชการ ณ ส่วนวิชาการและช่วยอำนวยการนักบริหาร สำนักบริหารกลาง สป.ทส. เป็นเวลา 12 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2557 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2558 ได้ปฏิบัติราชการประจำหน้าห้องปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดลอม (นางมิ่งขวัญ วิชารังสฤษฎ์) และเป็นคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติ
ราชการของปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอม (นายเกษมสันต์ จิณณาโส)

การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว มีข้อจำกัดอันเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการวิเคราะห์
และกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสม ได้แก่
ความซับซ้อนของปัญหา เนื่องจากมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องจำนวนมากและขาดข้อมูลเกี่ยวกับ
สภาพปัญหาที่ชัดเจน ความห่างระหว่างวันที่และสถานที่เกิดเหตุกับวันที่และสถานที่
ที่เกิดผลกระทบ การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในพื้นที่ ตลอดจนความคลาดเคลื่อน
ของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยเหล่านี้ ทำให้การวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดมาตรการแก้ไข
ปัญหา ด้วยวิธีคิดแบบปกติ อาทิ การระดมสมอง ไม่สามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
ที่ชัดเจน และตอบคำถามในเชิงบริหารไม่ได้ว่า ทางเลือกใด ควรเริ่มดำเนินการเมื่อใด
ถึงเมื่อใด ในทิศทางใด ปริมาณเท่าใด จะแก้ปัญหาก็จริงหรือไม่ เพียงใด คู่มีค่าหรือ
ไม่ เห็นผลเมื่อใด ยั่งยืนหรือไม่ ภายใต้งบเงินใดบ้าง และถ้าเงินใดดังกล่าว
เปลี่ยนแปลง จะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของการแก้ไขปัญหายังไง ฯลฯ ทั้งนี้
เพราะวิธีการเหล่านั้น เป็นการใช้ความคิดเพื่อพิจารณาข้อเท็จจริง ข้อดี-ข้อเสีย ผลที่คาด
ว่าจะได้รับ และตัดสินใจเลือกทางเลือกนโยบายที่คาดว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาก็ดี
ที่สุด แต่ละเลยขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาและสมมติฐานเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา
อย่างเป็นระบบ และขาดการประเมินผลกระทบของนโยบายในเชิงปริมาณ (Susskind *et al.*, 2001)

ผู้ขอรับการประเมิน เห็นว่า การวิเคราะห์และเสนอแนะนโยบายแก้ไขปัญหาด้าน
ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะปัญหาที่ซับซ้อน ควรใช้ความรู้และทักษะการวิเคราะห์
นโยบายขั้นสูง เพื่อให้การแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น
โดยเฉพาะการวิเคราะห์ปัญหาเชิงระบบ และการสร้างแบบจำลองเชิงคอมพิวเตอร์เพื่อ
ช่วยในการวิเคราะห์และออกแบบนโยบายหรือทางเลือกในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา
ในการนี้ จึงได้ประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับหลักการของระบบ (Principles of Systems)
เพื่อวิเคราะห์ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติที่ซับซ้อนและยากต่อการแก้ไข นำเสนอเป็น
ผลงานในเอกสารวิชาการฉบับนี้ จำนวน 2 กรณีศึกษาได้แก่ ปัญหาการบุกรุกที่ดิน

ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา และ
ปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงในเขตพื้นที่มรดกโลก กลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่

นอกจากนี้ ผู้ขอรับการประเมิน ยังได้วิเคราะห์ปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุง
บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชาทั้งระบบ โดยพิจารณาโครงสร้างเชิงระบบของการ
ลาดตระเวนในพื้นที่แหล่งไม้พะยุง การลักลอบข้ามแดนเพื่อตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดน
ไทย-กัมพูชา การค้าไม้พะยุงในประเทศเพื่อนบ้าน ความต้องการไม้พะยุงในตลาดโลก
กลไกราคาไม้พะยุง และชีววิทยาของต้นพะยุงในพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย และ
วิเคราะห์ปัญหาในส่วนที่ประเทศไทย โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม สามารถจัดการได้มากที่สุด คือ การลาดตระเวนทางพื้นดินของเจ้าหน้าที่
พิทักษ์ป่า และจัดทำแนวทางการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาอัตรากำลังเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า
ลดลง ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้
พะยุง เสนอต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะประธาน
กรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา (ฝ่ายไทย)
เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2558 เพื่อประกอบการพิจารณาส่งเสริมและสนับสนุนให้
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ใช้แบบจำลองพลวัตของเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า
(RANGER) เป็นเครื่องมือสำหรับเพิ่มประสิทธิภาพการวิเคราะห์และออกแบบนโยบาย
แก้ไขปัญหาการขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า อย่างไรก็ตาม วิธีการและ
ผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีนี้ เรียกว่า System Dynamics Modeling มีความซับซ้อนมาก
เกินไป และไม่ถูกนำไปใช้ในทางปฏิบัติ ต่างจากการใช้เทคนิคการวิเคราะห์ระบบในเชิง
คุณภาพ ร่วมกับการวิเคราะห์ปัญหาเชิงระบบ ซึ่งมีศักยภาพสูงในการวิเคราะห์ปัญหา
และกำหนดกลยุทธ์เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ดังกรณีการวิเคราะห์
ปัญหาการทับซ้อนระหว่างพื้นที่ป่าไม้กับเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งสามารถ
มองเห็นหลักการและเหตุผลของแผน รวมถึงแนวทางการทบทวนปรับปรุงแผนดังกล่าว
ได้อย่างชัดเจนและเป็นระบบมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและจัดทำร่างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหา ด้านทรัพยากรธรรมชาติที่รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นางมิ่งขวัญ วิชารังสฤษดิ์) มอบหมาย และขยายผลการดำเนินงาน

1.3 ระยะเวลาดำเนินการ

มกราคม 2556 – กันยายน 2558

1.4 พื้นที่ดำเนินการ

- (1) สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรุงเทพฯ
- (2) สำนักงานป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง จังหวัดนครราชสีมา
- (3) อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย จังหวัดอุบลราชธานี

1.5 สัดส่วนของผลงาน

ร้อยละ 100

1.6 ความยุ่งยากซับซ้อนของผลงาน

(1) ปัญหาที่วิเคราะห์มีความซับซ้อนและคลุมเครือ เนื่องจากมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องจำนวนมากและไม่ทราบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าว เนื่องจากขาดการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ ต้องเริ่มดำเนินการตั้งแต่การกำหนดนิยามของปัญหาให้ชัดเจน

(2) ใช้ความรู้และทักษะการวิเคราะห์และเสนอแนะนโยบายแก้ไขปัญหาพลวัต โดยการจำลองสถานการณ์เชิงคอมพิวเตอร์ (Computer Simulation Modeling) ตามหลักวิชาพลวัตระบบ (System Dynamics) ซึ่งใช้ระยะเวลาศึกษาทำความเข้าใจมาจากตำราและแหล่งข้อมูลต่างประเทศ

(3) บูรณาการความรู้จากหลากหลายสาขาวิชา เพื่อพัฒนาเป็นเทคนิคการวิเคราะห์ปัญหาและการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(4) ใช้ความรู้และทักษะการเขียนแบบจำลองด้วยโปรแกรม Vensim

(5) ต้องรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลอย่างเป็นระบบ

1.7 ประโยชน์ของผลงาน

(1) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ใช้ผลการวิเคราะห์โครงสร้างของปัญหาการลักลอบตัดและค้าไม้พะยุงในพื้นที่มรดกโลกกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ เพื่อปรับปรุงแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดและค้าไม้พะยุงในพื้นที่มรดกโลกกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ เสนอต่อศูนย์มรดกโลก เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการมรดกโลกสมัยสามัญ ในคราวประชุม ครั้งที่ 39 ระหว่างวันที่ 8 มิถุนายน – 28 กรกฎาคม 2558 ณ กรุงบอนน์ สหพันธรัฐเยอรมนี และคณะกรรมการฯ ได้มีข้อมติชื่นชมต่อแผนดังกล่าว และให้ชะลอการพิจารณาขึ้นบัญชีกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ เป็นมรดกโลกในภาวะอันตราย จนกว่าจะประชุมครั้งต่อไป ในปี 2559

(2) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใช้ผลการวิเคราะห์เป็นแนวทางขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการทับซ้อนของแนวเขตที่ดินของรัฐระหว่างเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(3) เป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติที่ซับซ้อนตามหลักวิชาการ เจ้าหน้าที่ผู้สนใจทั่วไปสามารถใช้ศึกษาและพัฒนาทักษะการวิเคราะห์นโยบายและแผนอย่างเป็นระบบได้

(4) เป็นพื้นฐานองค์ความรู้ด้านการออกแบบนโยบายสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐ (Policy Design for Governmental Officers) สามารถเผยแพร่ในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยและพัฒนางานด้านนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาใด ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ จำเป็นต้องอาศัยความรู้ที่สำคัญ 2 ส่วน คือ

(1) ความรู้เกี่ยวกับความจริงหรือธรรมชาติของปัญหา สาเหตุ เป้าหมาย และวิธีการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย (สัจญาณ)

(2) ความรู้เกี่ยวกับวิธีการกำหนดรู้ปัญหา การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การกำหนดเป้าหมาย และการกำหนดกลยุทธ์/หนทางปฏิบัติ เพื่อบรรลุเป้าหมาย (กิจญาณ) ซึ่งเป็นการพิจารณาและแก้ไขปัญหา ตามหลักอริยสัจ 4 ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และ มรรค อันเป็น “พระธรรมเทศนาชั้นสุดยอด” โดยที่ ทุกข์ เป็นชั้นแถลงปัญหาที่จะต้องทำความเข้าใจและรู้ขอบเขต สมุทัย เป็นชั้นวิเคราะห์และวินิจฉัยมูลเหตุของปัญหา นิโรธ เป็นชั้นชี้บอภาวะปราศจากปัญหา อันเป็นจุดหมายที่ต้องการ ให้เห็นว่าการแก้ไขปัญหานั้นเป็นไปได้ และจุดหมายนั้นควรเข้าถึง ซึ่งจะต้องทำให้สำเร็จ และ มรรค เป็นชั้นกำหนดวิธีการ ขั้นตอน และรายละเอียดที่จะต้องปฏิบัติในการลงมือแก้ไขปัญหา (พระพรหมคุณาภรณ์, 2551)

หลักการดังกล่าว เป็นพื้นฐานในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาระดับต่าง ๆ มีความสอดคล้องกับศาสตร์การจัดการสมัยใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารังนี้ ได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหาด้วยวิธีพลวัตระบบ (System Dynamics) การจัดการแบบมีเหตุผล (Rational Management) การวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน-โอกาส-สิ่งคุกคาม (SWOT Analysis) และการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) (พสุ เดชะรินทร์, 2551; Forrester, 1968; Humphrey, 2005; David, 2011; Kepner & Tregoe, 2013) โดยมีขั้นตอนที่ตรงกัน คือ การกำหนดขอบเขตของปัญหา การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การกำหนดวิสัยทัศน์/เป้าหมาย และการออกแบบกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหามาเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ โดยแต่ละขั้นตอนมีแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง อันเป็นพื้น

ฐานความรู้ทางวิชาการที่สำคัญ ที่ผู้ขอรับการประเมินได้บูรณาการเป็นชุดความรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์นโยบายและแผนอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 การกำหนดขอบเขตของปัญหา

การกำหนดขอบเขตของปัญหา มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงสภาพปัญหาที่มีอยู่ว่ามีประเด็นปัญหาใดที่สมควรหยิบยกมาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการแก้ไข ปัญหาต่อไป ในเบื้องต้น นักวิเคราะห์นโยบายและแผน อาจไม่ทราบว่า หน่วยงานของตนมีปัญหาประการใด จึงต้องวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์ก่อน เช่น การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และสิ่งคุกคาม หรือ SWOT Analysis (พสุ เดชะรินทร์, 2551; Humphrey, 2005) แต่ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นกรณีที่ทราบปัญหาอยู่แล้ว คือ ปัญหาที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ตรวจสอบและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา ผู้วิเคราะห์ควรกำหนดนิยามของปัญหาเพื่อทราบถึงขนาดและทิศทางของปัญหาอย่างชัดเจน แล้วกำหนดเป้าหมาย รวมถึงเสนอมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหา อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป ซึ่งมีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

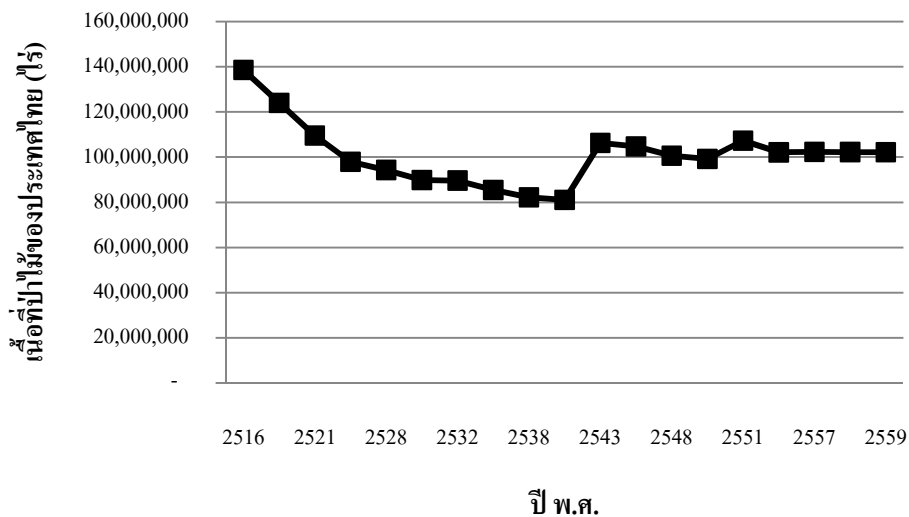
การกำหนดนิยามของปัญหาอย่างชัดเจน (Problem Definition) ทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมองเห็นและเข้าใจสภาพปัญหาอย่างถูกต้องตรงกัน ผู้วิเคราะห์ต้องตั้งคำถามว่า “**ปัญหาคืออะไร?**” ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญ ดังที่ Ulrich (2012) กล่าวว่า “ปัญหาที่นิยามไว้ดีแล้ว ย่อมได้รับการแก้ไขไปแล้วครั้งหนึ่ง”

ในการนี้ ผู้วิเคราะห์ควรทราบนิยามของคำว่า “ปัญหา” และ “การกำหนดขอบเขตของปัญหา” ดังนี้

“**ปัญหา**” คือ ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่คาดหวัง

“**การกำหนดขอบเขตของปัญหา**” คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหา (Problem) โดยพิจารณาว่าอะไรคือ วัตถุ (Object) และอะไรคือความบกพร่องที่ตัววัตถุ (Defect) เพื่อคลี่คลายปัญหาออกเป็นหลายประเด็นปัญหา (Issues) เพื่อวิเคราะห์ต่อไปว่า ประเด็นปัญหาดังกล่าวเกี่ยวข้องกับตัวแปรใด

ทั้งนี้ หากมีข้อมูลเชิงปริมาณที่เพียงพอ สามารถอธิบายสภาพปัญหาในเชิงพลวัต ด้วยกราฟอนุกรมเวลา โดยนำคู่อันดับ (x, t) ลงจุดบนพิกัดฉาก แกนตั้งเป็นตัวแปรปัญหา (x) แกนนอนเป็นเวลา (t) เกิดเป็นกราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงของข้อมูล ทำให้ทราบความรุนแรงและแนวโน้มของปัญหาอย่างชัดเจน เช่น ปัญหาพื้นที่ป่าของประเทศไทยลดลง จากประมาณ 138 ล้านไร่ ในปี พ.ศ. 2516 เหลือประมาณ 102 ล้านไร่ ในปี พ.ศ. 2558 เมื่อแสดง เป็นกราฟอนุกรมเวลา จะเห็นพลวัตของเนื้อที่ป่าอย่างชัดเจน ดังภาพ 1 สังเกตว่า เนื้อที่ป่า เพิ่มขึ้นในช่วงแล้วกลับลดลง มีลักษณะผันผวน (Oscillation) ขาดเสถียรภาพ

ภาพ 1 ตัวอย่างการกำหนดนิยามของปัญหาด้วยกราฟเส้น

ที่มา : ปรับปรุงจาก กรมป่าไม้ (2559)

ผลลัพธ์ของขั้นตอนนี้ คือ การรับทราบประเด็นปัญหาอย่างชัดเจน และเข้าใจ พฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง (การเพิ่มขึ้น/ลดลงในรูปแบบต่าง ๆ) แต่ยังไม่ทราบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การอธิบายปัญหาในเชิงปริมาณด้วยกราฟอนุกรมเวลานี้ เป็นขั้นตอนแรกของการวิเคราะห์ปัญหาตามหลักวิชาพลวัตระบบ (System Dynamics) รายละเอียดสามารถศึกษาจาก Forrester (1961, 1968) Sterman (2000) และ Ford (2010)

2.2 การวิเคราะห์ปัญหา

ทุกปัญหามีสาเหตุ ซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างเหตุปัจจัยที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เรียกปัจจัยและความสัมพันธ์ทั้งหมดนี้ว่า “โครงสร้างของปัญหา” การวิเคราะห์โครงสร้างของปัญหา จะทำให้ทราบว่า ปัญหาเกิดขึ้นจากสาเหตุใด มีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้พิจารณากำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาให้ตรงจุดและเป็นระบบ

การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหายากและซับซ้อน จึงไม่ควรข้ามขั้นตอนการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ทั้งนี้ หากดำเนินการวิเคราะห์เชิงระบบ จะสามารถจำแนกปัจจัยเหตุเป็นตัวแปร (Variable) และตัวคงที่ (Constant) แบ่งย่อยเป็น 4 ประเภท ได้แก่

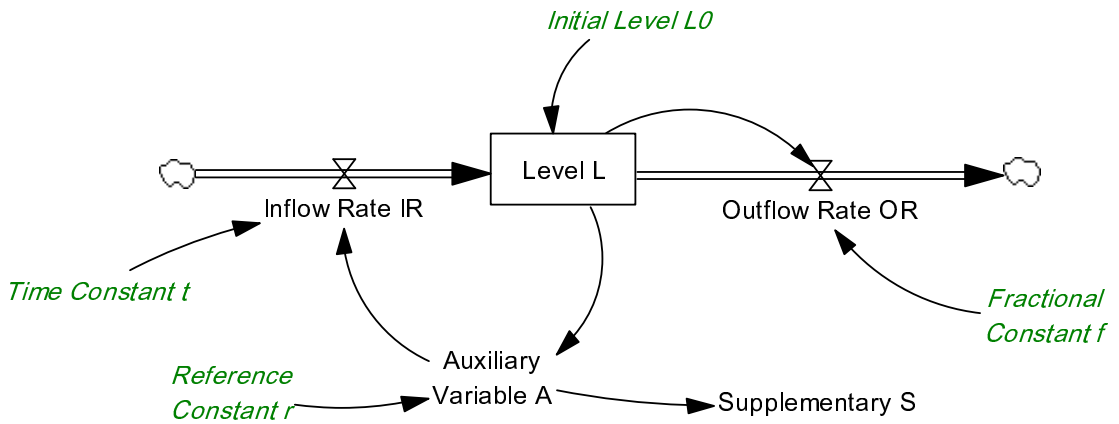
1) Level Variable (L_t) หรือ State Variable หมายถึง ปริมาณของวัตถุในระบบ ซึ่งมีการสะสม ระหว่างเวลาเริ่มต้น (t_0) ถึงเวลาที่ต้องการพิจารณา (t) เช่น จำนวนเนื้อที่ป่าของประเทศไทย จำนวนเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า เป็นต้น

2) Rate Variable (r_t) หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณของ Level ที่เกิดขึ้น ณ ช่วงเวลาใด ๆ (T) ระหว่าง t_0 และ t เช่น อัตราการฟันฟูป่า อัตราการบุกรุกที่ดินป่าไม้ เป็นต้น

3) Auxiliary Variable (A) หมายถึง ตัวแปรอื่น ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงค่า โดยได้รับอิทธิพลจากปัจจัยในระบบ และส่งผลกระทบต่อค่าของ Rate เช่น พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่จะดำเนินการฟันฟูป่า และจำนวนผู้บุกรุกที่ดินป่าไม้ เป็นต้น

4) Constant (C) หมายถึง ตัวคงที่ หรือ ระดับปริมาณของปัจจัยหลักในระบบ ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ตลอดช่วงระยะเวลาตั้งแต่ t_0 ถึง t เช่น ค่าเป้าหมายพื้นที่ป่าสมบูรณ์ในประเทศไทย เท่ากับ ร้อยละ 40 ของเนื้อที่ประเทศ เป็นต้น

ปัจจัยเหล่านี้ มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน โดยมีความสัมพันธ์กันในลักษณะเป็นระบบแบบป้อนกลับ (Feedback System) ดังตัวอย่างในภาพ 2

ภาพ 2 ตัวอย่างโครงสร้างของระบบป้อนกลับ

หมายเหตุ สัญลักษณ์รูปสี่เหลี่ยม (\square) แทน Level Variable; รูปวาล์ว (Δ) แทน Rate Variable; คำที่ใช้ตัวอักษร สีเขียว แทน Constant; คำที่ใช้ตัวอักษรสีดำและเชื่อม Level Variable กับ Rate Variable แทน Auxiliary Variable; ลูกศรเส้นเดี่ยว (\leftarrow) แทนการเชื่อมโยงด้านข้อมูล (Information Link); ลูกศรเส้นคู่ ($\leftarrow\leftarrow$) แทนการไหลหรือถ่ายเทมวลของวัตถุ (Material Flow); รูปก้อนเมฆ (☁) แทน แหล่งที่มาของวัตถุ (Source) และ/หรือ แหล่งรองรับวัตถุ (Sink)

ทั้งนี้ สามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าว ดังนี้

$$L(t) = \int_{t_0}^t [IR(s) - OR(s)] ds + L_0 \quad (1)$$

$$IR(t) = A(t - \Delta t) / t \quad (2)$$

$$OR(t) = L(t - \Delta t) * f \quad (3)$$

$$A(t) = r - L(t - \Delta t) \quad (4)$$

$$S(t) = A(t - \Delta t) * 2 \quad (5)$$

$$L_0 = 100 \quad (6)$$

$$t = 0.5 \quad (7)$$

$$f = 0.5 \quad (8)$$

$$r = 200 \quad (9)$$

และสามารถพัฒนาเป็นแบบจำลองเชิงคอมพิวเตอร์ โดยแปลงสมการ (1)-(9) เป็นสมการ
ในภาษา VENSIM ซึ่งเป็น Code ของแบบจำลอง ดังนี้

```
{UTF-8}
Level L= INTEG (
    Inflow Rate IR-Outflow Rate OR,
    Initial Level L0)
~      Unit
~      |

Inflow Rate IR=
    Auxiliary Variable A/Time Constant t
~      Unit/year
~      |

Outflow Rate OR=
    Level L*Fractional Constant f
~      Unit/year
~      |

Initial Level L0=
    100
~      Unit
~      |

Auxiliary Variable A=
    Reference Constant r-Level L
~      Unit
~      |

Time Constant t=
    0.5
~      year
~      |

Fractional Constant f=
    0.5
~      1/year
~      |

Reference Constant r=
    200
~      Unit
~      |

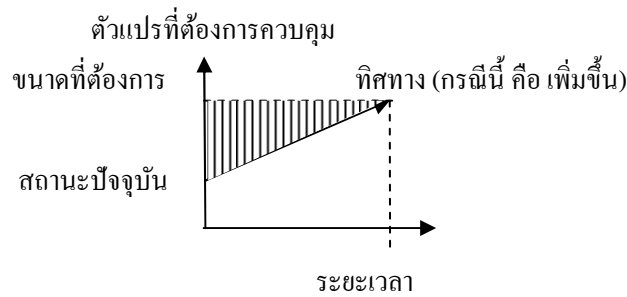
Supplementary S=
    2*Auxiliary Variable A
~      Unit
~      ~      :SUPPLEMENTARY
|
```

เมื่อเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ในระบบเรียบร้อยแล้ว จะสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของ Level โดยการจำลองเชิงตัวเลข (Numerical Simulation) เพื่อหาค่าของ Level ณ เวลาต่าง ๆ ในช่วงเวลาที่กำหนด และเสนอผลเป็นกราฟอนุกรม แสดงพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงของ Level ดังตัวอย่างที่แสดงในภาพ 1

วิธีดังกล่าว ต้องอาศัยทักษะการวิเคราะห์ระบบ อาจยากต่อการนำไปประยุกต์ใช้ สำหรับบุคคลทั่วไป จึงอาจใช้วิธีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่ง่ายขึ้น โดยการเขียน แผนภูมิวงเหตุ (Casual Loop Diagram) โดยเขียนชื่อตัวแปรตาม (Dependent Variable) ซึ่งเป็นตัวแปรผล และชื่อตัวแปรต้น (Independent Variable) ซึ่งเป็นตัวแปรเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรผล แล้วเชื่อมโยงตัวแปรดังกล่าวด้วยเส้นลูกศร ให้หัว ลูกศรอยู่ทางตัวแปรผล ปลายลูกศรอยู่ทางตัวแปรผล จากนั้น ให้เขียนเครื่องหมาย บริเวณหัวลูกศร เป็นขั้วบวก (+) ในกรณีที่ตัวแปรเหตุและตัวแปรผลเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน เช่น หากตัวแปรเหตุเพิ่มขึ้น จะทำให้ตัวแปรผลเพิ่มขึ้น เป็นต้น เรียกว่า ความเชื่อมโยงเชิงบวก (Positive Link) และเป็นขั้วลบ (-) ในกรณีที่ตัวแปรเหตุ และตัวแปรผลเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม เช่น หากตัวแปรเหตุเพิ่มขึ้น จะทำให้ตัวแปรผลลดลง เป็นต้น เรียกว่า ความเชื่อมโยงเชิงลบ (Negative Link) ทั้งนี้ ให้เพิ่มเติมตัวแปรที่เกี่ยวข้องในเชิงเหตุผล จนได้วงเหตุ (Loop) เมื่อตัวแปรผลย้อนกลับมา ส่งผลกระทบต่อตัวแปรเหตุในที่สุด เกิดเป็นระบบแบบป้อนกลับ (Feedback System) แล้วเขียนคำอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งหมดที่อยู่ในวงเหตุ เรียกคำอธิบาย ดังกล่าว ว่า สมมติฐานพลวัต (Dynamic Hypothesis) ซึ่งจะต้องยืนยันด้วยข้อเท็จจริงและ ทดสอบความถูกต้องต่อไป ผลจากการทดสอบ คือ การรับทราบโครงสร้างของปัญหา หรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นกลไกที่ก่อให้เกิดปัญหา และเป็น สิ่งที่จะต้องดำเนินการควบคุมเพื่อปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของระบบ จากพฤติกรรมที่เป็นปัญหา สู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือพฤติกรรมเป้าหมายต่อไป (Sterman, 2000)

2.3 การกำหนดเป้าหมาย

เป้าหมายสูงสุดของการแก้ไขปัญหา คือ การบรรลุผลที่พึงประสงค์อย่างสมดุล และยั่งยืน การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน จำเป็นต้องกำหนดค่าเป้าหมายของตัวแปร ปัญหา เปรียบเทียบกับค่าของตัวแปรดังกล่าวในปัจจุบัน จึงสามารถมองเห็น ทิศทางการเปลี่ยนแปลง (เพิ่มขึ้น/ลดลง/คงที่) และขนาดของการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการ (มีหน่วยวัด/ตรวจวัดได้) รวมถึงระยะเวลาที่จะดำเนินการให้บรรลุผล ซึ่งสามารถแสดง เป็นกราฟเป้าหมายของการแก้ไขปัญหา ดังตัวอย่างในภาพ 3

ภาพ 3 ตัวอย่างการแสดงผลเป้าหมายด้วยกราฟเส้น

2.4 การกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงาน

กรอบแนวทางการดำเนินงานโดยทั่วไป สามารถจำแนกเป็น 8 มาตรการ 4 กลุ่ม ตามสภาพปัญหาและ โอกาสที่ปรากฏในมุมมองของผู้วิเคราะห์ ดังตาราง 1

ตาราง 1

กรอบแนวคิดสำหรับการกำหนดมาตรการเพื่อจัดการปัญหาใด ๆ

สภาพ	ปัญหา	โอกาส
เกิดขึ้นแล้ว	มาตรการเยียวยา ลดความเดือดร้อน	มาตรการบำรุงรักษา ให้คงสภาพ
	มาตรการแก้ไข จัดการสาเหตุ	มาตรการขยายผล พัฒนาให้ดียิ่งขึ้น
	มาตรการปรับตัว อยู่กับปัญหาโดยไม่เดือนร้อน	
ยังไม่เกิดขึ้น	มาตรการป้องกัน มิให้เกิดปัญหา	มาตรการส่งเสริม สร้างโอกาสให้เกิดขึ้น
	มาตรการเตรียมพร้อม รับมือถ้าป้องกันไม่ได้	

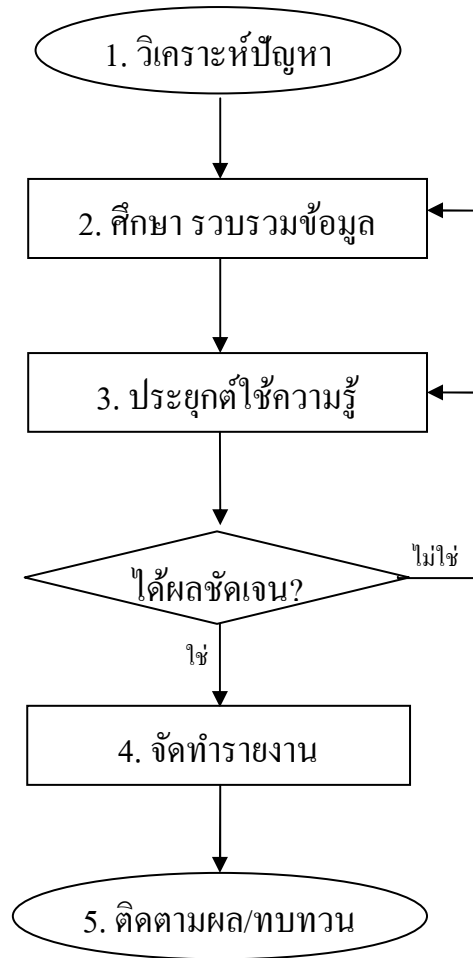
ที่มา : ดัดแปลงจาก Kepner and Tregoe (2013)

ตัวอย่างเช่น กรณีคลื่นสึนามิที่อาจจะเกิดขึ้นในภาคใต้ฝั่งทะเลอันดามัน สภาพของเหตุการณ์ คือ “ยังไม่เกิดขึ้น” และจัดเป็น “ปัญหา” ซึ่งป้องกันไม่ได้ มาตรการหนึ่งที่จะกำหนดตามกรอบแนวคิดนี้ คือ มาตรการเตรียมพร้อม เช่น การฝึกซ้อมอพยพหนีภัยสึนามิ และการก่อสร้างระบบเตือนภัยสึนามิล่วงหน้า เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการวิเคราะห์ปัญหาเชิงระบบ และการจัดการเชิงกลยุทธ์ เพื่อการวิเคราะห์นโยบายและแผนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้เป็นกรอบแนวคิดในการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาสาเหตุของปัญหา และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติที่แก้ไขยากและมีความซับซ้อน จำนวน 2 ปัญหา ได้แก่ (1) ปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง ในท้องที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา และ (2) ปัญหาการลักลอบตัดและค้าไม้พะยูงในพื้นที่มรดกโลกกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่อบรมชานแดนไทย-กัมพูชา โดยกำหนดนิยามของปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุอย่างละเอียดและชัดเจน ก่อนเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ นำไปสู่ขั้นตอนการออกคำสั่งเพื่อแก้ไขปัญหาการทับซ้อนระหว่างพื้นที่ป่าไม้กับเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และข้อมติของคณะกรรมการมรดกโลก ในคราวประชุมครั้งที่ 39 ที่ชื่นชมความพยายามของประเทศไทยในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดและค้าไม้พะยูงในพื้นที่มรดกโลก ทั้งนี้ ในการศึกษา พัฒนา และประยุกต์ใช้เทคนิคดังกล่าว มีการดำเนินการใน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรับทราบปัญหา การศึกษาวิธีคิดในการแก้ไขปัญหา การรวบรวมและตรวจวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำรายงานเสนอต่อผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และการติดตามประเมินผล เพื่อทบทวนปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน สามารถแสดงเป็นผังงาน ดังภาพ 4

ภาพ 4 ผังงานแสดงขั้นตอนการศึกษาคั้งนี้

โดยเป็นการประยุกต์ใช้วิธีการวิเคราะห์ระบบ (Forrester, 1968; Sterman, 2000; Ford, 2010) ร่วมกับวิธีการแก้ไขปัญหาเชิงระบบ (Kepner & Tregoe, 2013) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และได้มาซึ่งกรอบแนวคิดสำหรับประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่เสนอ โดยหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก่อนเสนอต่อผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อให้กระบวนการวิเคราะห์เป็นไปตามหลักวิชาการและเป็นระบบมากขึ้น สามารถให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงร่างแผนดังกล่าวให้เหมาะสมและรัดกุมยิ่งขึ้น โดยแต่ละขั้นตอน มีวิธีการศึกษา ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติที่ยากและซับซ้อน จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่

3.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดินป่าไม้ ในท้องที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา สืบเนื่องจากหนังสือสำนักผู้ตรวจการแผ่นดิน ฉบับที่ 10/294 ลงวันที่ 26 เมษายน 2555 เรื่อง รายงานข้อเท็จจริง ความเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน ในการแก้ไขปัญหาที่ดินของรัฐ และคำสั่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ 209/2555 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ ป่าวังน้ำเขียว และอุทยานแห่งชาติทับลาน ตามความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการฯ เสนอแนวทางปฏิบัติต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าวังน้ำเขียว และอุทยานแห่งชาติทับลาน

3.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงในพื้นที่มรดกโลก กลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่มาก ตามมติคณะกรรมการมรดกโลก ครั้งที่ 39 ในปี พ.ศ. 2558 ที่กำหนดให้ประเทศไทยดำเนินการป้องกันและหยุดยั้งการลักลอบตัดไม้พะยุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อมิให้ถูกขึ้นบัญชีมรดกโลกในภาวะอันตราย

3.2 ศึกษาและบูรณาการความรู้ด้านการวิเคราะห์นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้านการวิเคราะห์ระบบ และการแก้ไขปัญหาเชิงระบบ (Forrester, 1968; Sterman, 2000; Ford, 2010; Kepner & Tregoe, 2013) แล้วบูรณาการความรู้ดังกล่าว เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์นโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยการตรวจพิจารณาและเสนอแนะกรอบแนวทางการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และการปรับปรุงร่างแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นระบบ ในกรณีนี้ มีการรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาและ

ทางเลือกการแก้ไขปัญหา จากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการรับฟังข้อมูลในที่ประชุมหารือ
ณ ห้องประชุมศูนย์เพาะชำกล้าไม้ นครราชสีมา สำนักจัดการทรัพยากร
ป่าไม้ที่ 8 (นครราชสีมา) เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2557 และห้องประชุมสำนักงาน
ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2557
ตลอดจนการตรวจสอบสภาพพื้นที่จริง รวมถึงร่วมลาดตระเวนทางอากาศเพื่อสำรวจ
พื้นที่แหล่งไม้พะยุง รวมถึงการรับฟังปัญหาอุปสรรคของการป้องกันและปราบปรามการ
ลักลอบตัดไม้พะยุงในเขตอุทยานแห่งชาติภูจองนายอย และการถ่มกรองงานให้แก่
รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้าน
ทรัพยากรธรรมชาติและปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในช่วงปี
พ.ศ. 2557-2558

3.3 ประยุกต์ใช้ความรู้และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาตามข้อ 3.2
เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและเสนอมาตรการแก้ไขปัญหาการทับซ้อนระหว่างพื้นที่ป่าไม้
กับเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในท้องที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา และปัญหา
การลักลอบตัดไม้พะยุงในเขตพื้นที่มรดกโลก กลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ ทั้งนี้
ได้ดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาด้วยวิธีแก้ไขปัญหาเชิงระบบ (Kepner & Tregoe, 2013)
และวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา รวมถึงมาตรการการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีพลวัตระบบ
(Forrester, 1968; Sterman, 2000; Ford, 2010)

3.4 รายงานผลการวิเคราะห์ โดยอภิปรายและนำเสนอผลการวิเคราะห์ต่อผู้บริหารหรือ
เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาสั่งการหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง
ได้แก่ (1) การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาการทับซ้อนระหว่างพื้นที่
ป่าไม้กับเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในท้องที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ของ
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2) การปรับปรุงแผนปฏิบัติการ
ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับไม้พะยุงในพื้นที่มรดกโลก

ป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ๋ พ.ศ. 2557-2558 ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และ (3) การเสนอแนวทางการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาค่าจ้างเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าลดลง เสนอต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะประธานกรรมการ แก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยูงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ระดับประเทศ (ฝ่ายไทย) เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และประกอบการจัดทำรายงานเสนอต่อศูนย์ มรดกโลกในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558

3.5 ติดตามผลการพิจารณาของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของผลการวิเคราะห์ปัญหา โดยพิจารณาว่าผลการวิเคราะห์นำไปสู่การสั่งการ ของผู้บริหารและการปฏิบัติหรือไม่ ประการใด ควรทบทวนปรับปรุงการดำเนินงาน อย่างไร เพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) สำหรับตนเองได้ยึดถือในการ ปฏิบัติงาน และสามารถเผยแพร่ให้หน่วยงานหรือบุคคลอื่นนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาและประยุกต์ใช้หลักการวิเคราะห์ระบบ หลักการแก้ไขปัญหาเชิงระบบ และหลักการจัดการเชิงกลยุทธ์ เพื่อตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ (1) ปัญหาการทับซ้อนระหว่างพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง กับเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในท้องที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา และ (2) ปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยูนในเขตพื้นที่มรดกโลกกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ ทำให้ทราบประเด็นปัญหาและสาเหตุอย่างชัดเจน และสามารถกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยมีผลการศึกษาในแต่ละกรณีปัญหา ดังต่อไปนี้

4.1 ปัญหาที่ 1 การทับซ้อนระหว่างพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง กับเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในท้องที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

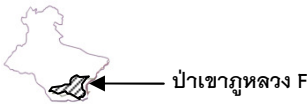
4.1.1 ขอบเขตของปัญหา

1) สภาพปัญหา

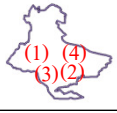

ผลการตรวจสอบข้อมูลจากเอกสารของกรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่าเนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง จังหวัดนครราชสีมา ลดลงมากกว่าร้อยละ 50 โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2528 ถึงปี พ.ศ. 2530 นับแต่ประกาศเป็นป่าสงวนแห่งชาติในปี พ.ศ. 2516 สาเหตุสำคัญ คือ การส่งมอบพื้นที่ให้แก่ ส.ป.ก. ดังมีรายละเอียดตามตาราง 2

ตาราง 2

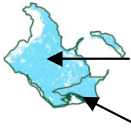
การเปลี่ยนแปลงของเนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง ในช่วงปี พ.ศ. 2516 - 2559

ปี พ.ศ.	การดำเนินงาน	ที่มา
2516	ประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง ในท้องที่อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา เนื้อที่ 736,250 ไร่ 	“กฎกระทรวง ฉบับที่ 576ฯ” (2516)
2518	ประกาศใช้ พ.ร.บ.ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กำหนดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) โดยอธิบดีกรมป่าไม้ เป็นกรรมการ มีอำนาจจัดหาที่ดินของรัฐเพื่อนำมาปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	“พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินฯ” (2518)
2520	1) กษ. อนุมัติให้ ส.ป.ก. ประสานงานกับกรมป่าไม้ เพื่อนำพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง ที่เสื่อมสภาพ เข้าโครงการพัฒนาการในเขตปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ประมาณ 50,000 ไร่ 2) คปก. อนุมัติให้นำพื้นที่ป่าเขาภูหลวง F ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ประมาณ 50,000 ไร่ 	ส.ป.ก. (2556)

ปี พ.ศ.	การดำเนินงาน	ที่มา
2521	กำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ทับซ้อนเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง / กรมป่าไม้ ส่งมอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาภูหลวง F ให้ ส.ป.ก.	“พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอเมืองอำเภอปักธงชัยฯ” (2521)
2522	กรมป่าไม้ ดำเนินโครงการทดลองปลูกป่าสมบูรณ์แบบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ป่าเขาภูหลวง เพื่อพัฒนาด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง ในรูปแบบหมู่บ้านป่าไม้	ณรงค์ ศรีสวัสดิ์ (2522)
2523	กรมป่าไม้ ใช้ภาพถ่ายดาวเทียม ตรวจสอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง พบว่า พื้นที่ป่าถูกบุกรุกทำลายอย่างรวดเร็ว เพราะมีการก่อสร้างทางหลวงที่ 304 และเส้นทางลำลองตัดผ่านป่าที่สมบูรณ์ ทำให้ราษฎรบุกรุกถือครองที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติฯ เพื่อทำการเกษตร	สุรวุฒิ ใจกิจสุพรรณ (2545)
2524	มีความตกลงระหว่างเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. และกรมป่าไม้ เกี่ยวกับเนื้อที่ป่าเสื่อมสภาพที่ยกให้ ส.ป.ก. โดยให้ใช้ตัวเลขที่ ส.ป.ก. รังวัดได้จริงเป็นตัวเลขที่จะใช้ออกหนังสืออนุญาตโดยป่าเขาภูหลวง F ใช้เนื้อที่ 42,231 ไร่ 	ส.ป.ก. (2524)

ปี พ.ศ.	การดำเนินงาน	ที่มา
2528	กรมป่าไม้ เพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง เพื่อตัดพื้นที่บางส่วน ในท้องที่ตำบลตะขบ ตำบลสะแกกราช ให้ ส.ป.ก. ดำเนินโครงการพัฒนาการในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามเนื้อที่ที่ ส.ป.ก. ไร่ 48,750 ไร่ และส่วนที่เพิ่มเติมอีก 36,060 คงเหลือเนื้อที่ป่า 651,440 ไร่	“กฎกระทรวงฉบับที่ 1,144ฯ” (2528)
	 <p>ป่าเขาภูหลวง ส่วนที่ ปม. เพิกถอน (ป่าเก่า)</p>	
2529	กรมป่าไม้ ดำเนินโครงการปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง (1) – (4) ในท้องที่อำเภอ ปักธงชัย (เดิม) (ตำบลระเริง/ตำบลลำนางแก้ว) และอำเภอปากช่อง (ตำบลวังกระทะ) จังหวัดนครราชสีมา	สบอ. 7 (2557)
		
2523/2535	กรมป่าไม้ ดำเนินโครงการปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง (5) – (6) ในท้องที่อำเภอปักธงชัย (ตำบลวังหมี) และอำเภอวังน้ำเขียว (ตำบลวังหมี)	สบอ. 7 (2557)
		
2532	แก้ไข มาตรา 26(4) แห่ง พ.ร.บ. ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เป็น “...เมื่อ กรม. มีมติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในที่ดินเขตป่าสงวนแห่งชาติส่วนใดแล้ว เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินฯ ให้ พ.ร.ฎ. กำหนด	“พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินฯ” (2532)

ปี พ.ศ.	การดำเนินงาน	ที่มา
	เขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในที่ดินแปลงนั้น และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปฯ ได้โดยไม่ต้องดำเนินการเพิกถอนตามกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติ...”	
2535	กรม. เห็นชอบการจำแนกเขตการใช้ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ได้แก่ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ (โซนซี) ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (โซนอี) และป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตรกรรม (โซนเอ) ในการนี้ คปก. ได้อนุมัติขยายพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง เนื้อที่ 1,875 ไร่	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2557); ส.ป.ก. (2556)
2536	กรม. มีมติอนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่ได้จำแนกไว้เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการเกษตร (โซน เอ) จำนวน 306 แปลง ใน 54 จังหวัด เนื้อที่ 7.2 ล้านไร่ โดยเป็นพื้นที่ป่าเขาภูหลวง โซน เอ ที่มอบให้ ส.ป.ก. ไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน 1,845 ไร่	สลค. (2536) ; ส.ป.ก. (2556)

ปี พ.ศ.	การดำเนินงาน	ที่มา
2537	<p>1) กรม. มีมติอนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ในเขตเศรษฐกิจเสื่อมโทรม (โซน อี) โดยให้ ส.ป.ก. รับผิดชอบพื้นที่ที่มีราษฎรถือครองแล้วเท่านั้น</p> <p>2) กรมป่าไม้ เร่งรัดส่งมอบพื้นที่ที่ไม่สามารถตรวจสอบพื้นที่จริงในขณะที่ส่งมอบพื้นที่ได้ จึงไม่ได้กันพื้นที่ที่กรมป่าไม้มีภาระผูกพันกับเอกชนหรือส่วนราชการ พื้นที่สวนป่า พื้นที่ที่มีสภาพป่า และพื้นที่กิจกรรมของกรมป่าไม้อื่น ๆ</p> <p>ในการนี้ กรมป่าไม้ ส่งมอบป่าเขาภูหลวง โซน อี เนื้อที่ 267,373.75 ไร่ และป่ามีภาระผูกพัน 86,481.25 ไร่</p>	สลค. (2537) ; ส.ป.ก. (2556)
	 <p>กรมป่าไม้ส่งมอบพื้นที่ให้ ส.ป.ก. (ทับซ้อนป่าเขาภูหลวง F 888 ไร่)</p>	
	คงเหลือ ป่าโซนซี 295,740 ไร่	
	<p>3) ส.ป.ก. ดำเนินการรังวัดแปลงที่ดินที่มีราษฎรถือครองทำกินในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาภูหลวง โซน เอ และ อี</p>	
	 <p>แปลงถือครอง ที่ ส.ป.ก. รังวัด 467,602 ไร่</p> <p>ทับซ้อนโซนซี 30 แปลง 771 ไร่</p>	
2538 (เมษายน)	<p>กษ. (ส.ป.ก.) หารือคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับมาตรา 26 (4) แห่ง พ.ร.บ. ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม</p>	สลค. (2538)

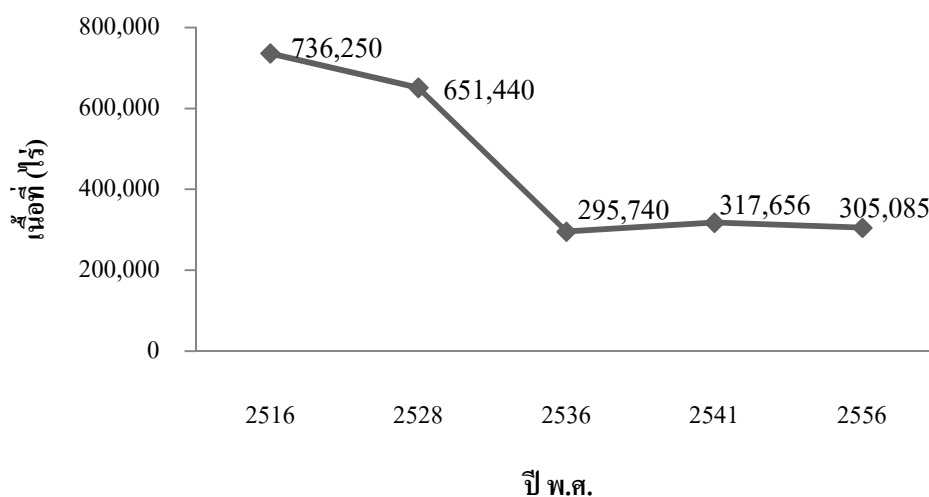
ปี พ.ศ.	การดำเนินงาน	ที่มา
	(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ในการนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีคำ วินิจฉัย สรุปได้ว่า พ.ร.ฎ. ปฏิรูปที่ดิน จะมีผล เป็นการเพิกถอน ป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อ ส. ป.ก. มีความพร้อมที่จะนำที่ดินแปลงใดในเขต ที่ประกาศใน พ.ร.ฎ.ฯ นั้นนอนแล้ว และ ส. ป.ก. มีแผนงาน พร้อมทั้งงบประมาณเพียง พอที่จะดำเนินการได้ทันที	
2538 (กันยายน)	กรมป่าไม้/ส.ป.ก. จัดทำบันทึกข้อตกลง เพื่อ กำหนดพื้นที่ที่ไม่สมควรนำไปปฏิรูปที่ดิน เช่น พื้นที่ที่กรมป่าไม้มีภาระผูกพันตาม กฎหมาย (สวนป่า ฯลฯ) พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่ ยังไม่มีราษฎรถือครองทำกิน ฯลฯ และแนว ปฏิบัติในการกันพื้นที่ดังกล่าว คั้นกรมป่าไม้	กรมป่าไม้ (2538)
2541	ส.ป.ก. กันคืนพื้นที่คั้นกรมป่าไม้ 68 แปลง 21,916 ไร่ พื้นที่กันคั้นกรมป่าไม้ เนื้อที่ 21,916 ไร่	ส.ป.ก. (2556)
2545	ปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ ให้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (สบอ 7) กำกับดูแลโครงการปรับปรุง ป่า สงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง (6 โครงการ) และแปลงปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ (8 โครงการ)	“พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวงฯ” (2545)

จึงได้ข้อสรุปเกี่ยวกับเนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง ดังนี้

- (1) เดิมป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง มีเนื้อที่ 736,250 ไร่
- (2) ส่งมอบพื้นที่ให้ ส.ป.ก. เพื่อการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 333,784 ไร่

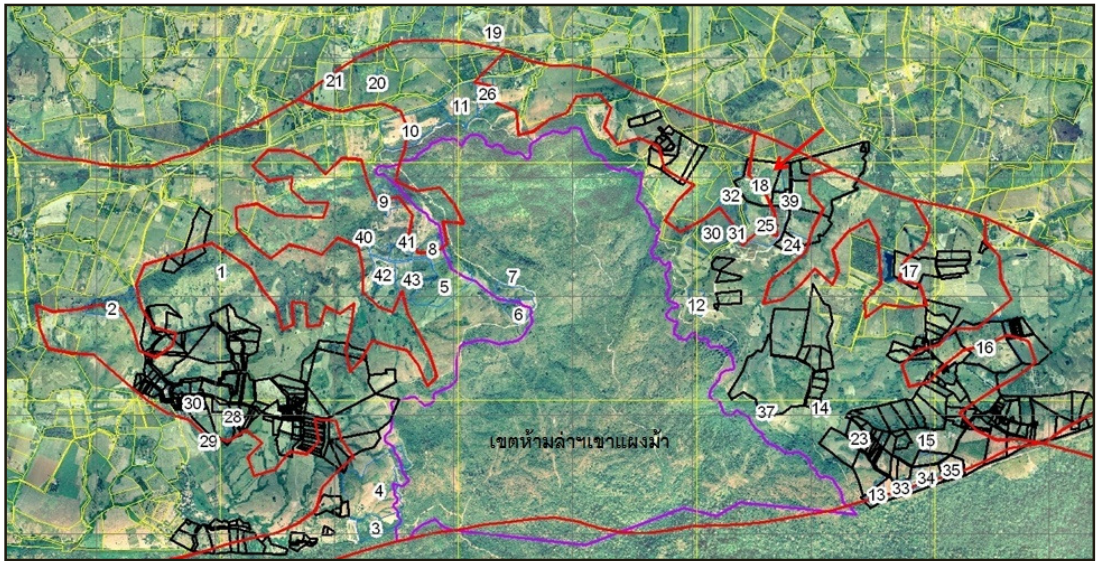
- (3) ปฏิรูปที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดิน ในโซน C จำนวน 771 ไร่ (30 แปลง)
- (4) ปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ทับซ้อนพื้นที่ป่า จำนวน 888 ไร่ (28 แปลง)
- (5) การปฏิรูปที่ดินในพื้นที่กันคืน (RF) จำนวน 10,912 ไร่ (16 แปลง)
- (6) การบุกรุกของราษฎร จำนวน 1,463 ไร่ (43 คดี โดย 5 คดีมี ส.ป.ก 4-01)

ทำให้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ลดลงจาก 736,250 ไร่ ในปี พ.ศ. 2516 เหลือ 648,318 ไร่ ในปี พ.ศ. 2557 บุรณาการข้อมูลได้เป็นกราฟเส้นแสดงขนาดของปัญหา ดังภาพ 5

ภาพ 5 เนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง ในช่วงปี พ.ศ. 2516 – 2556

นอกจากนี้ ปัญหาการบุกรุกครอบครองป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง จำนวน 43 คดี (มีเอกสารสิทธิ์ ส.ป.ก. 4-01 จำนวน 5 คดี) เนื้อที่ บุกรุก 1,463-1-6 ไร่ สามารถแสดงสภาพปัญหาเชิงพื้นที่ โดยใช้แผนที่ของกรมป่าไม้ ดังภาพ 6

ภาพ 6 พื้นที่ดำเนินคดีบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง โชนชี รอบเขาแผงม้า 43 คดี

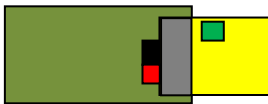
ที่มา : กรมป่าไม้ (2557)

หมายเหตุ : พื้นที่ดำเนินคดี (ตัวเลข 1-43) ; แนวเขต ส.ป.ก. (—); แนวเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาแผงม้า(—); แปลงที่ดิน ส.ป.ก. (—); แปลงรังวัด ตามมติ ครม. 30 มิ.ย. 2541 (—)

มีข้อสังเกตว่า ข้อมูลภูมิสารสนเทศในพื้นที่จริงค่อนข้างซับซ้อน ยากต่อการพิจารณาปัญหา จึงใช้เทคนิคการทำให้ง่าย โดยการวิเคราะห์เชิงพื้นที่ด้วยภาพจำลอง เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการแก้ไขปัญหา และกรอบพื้นที่เป้าหมาย ดังภาพ 7

ก) ในอดีต เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด (■)

ข) ปัจจุบัน ส.ป.ก. ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินฯ (■) ทั้งในพื้นที่ทับซ้อน (■) และนอกพื้นที่ส่งมอบ (■) และยังส่งมอบพื้นที่คงสภาพป่ากลับคืนกรมป่าไม้ (■) ไม่ครบถ้วน และมีราษฎรบุกรุกพื้นที่ป่าจำนวนมาก (■)

ภาพ 7 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาด้วยแบบจำลองเชิงพื้นที่

จากการตรวจสอบข้อมูลข้างต้น ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนว่า พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง ในท้องที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ถูกราษฎรยึดถือครอบครองโดยบางรายไม่มีเอกสารสิทธิ์ บางรายมีเอกสารสิทธิ์ ส.ป.ก. 4-01 แต่ออกในเขตที่ดินป่าไม้ เนื่องจากเป็นพื้นที่ทับซ้อนระหว่างพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติฯ กับแปลงที่ดิน ส.ป.ก. ซึ่งมีทั้งแปลงที่อยู่ในและอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยที่ดินป่าสงวนแห่งชาติเดิม (ป่าครบุรี) ถูกจำแนกเป็นโซน A โซน C และ E แล้วประกาศให้โซน C ส่วนใหญ่เป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน และส่งมอบโซน A และ E ให้แก่ ส.ป.ก. เพื่อนำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน/จัดที่ดินให้แก่เกษตรกร โดยในขั้นตอนการปฏิรูปที่ดินนั้น ส.ป.ก. ได้สำรวจรังวัดและยึดขนาดพื้นที่/แนวเขตที่ดินตามที่ได้รังวัดจริง โดยมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงในระดับเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จึงมิได้ยึดถือแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ ตามแผนที่ Zoning ที่กรมป่าไม้ได้ส่งมอบและยึดถือมาโดยตลอด จึงเกิดปัญหาการทับซ้อนระหว่างแปลงที่ดิน ส.ป.ก. ที่จัดให้แก่ราษฎร กับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ นอกจากนี้ ยังมีการปฏิรูปที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติฯ นอกเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอีกด้วย

2) ประเด็นปัญหา

ปัญหาที่ดินป่าไม้ในอำเภอวังน้ำเขียว มีความเข้าใจแตกต่างกันตามมุมมอง ดังนี้

- ราษฎรในพื้นที่ เห็นว่า ปัญหา คือ พื้นที่ป่าไม้ ทับที่ทำกินของราษฎร
- เจ้าหน้าที่ป่าไม้ เห็นว่า ปัญหา คือ ราษฎรครอบครองพื้นที่ป่าไม้โดยมิชอบ โดยบางรายแสดงเอกสารสิทธิ์ ส.ป.ก. ที่อาจออกโดยมิชอบ และบางรายได้บุกรุกถือครอบครองที่ดิน โดยไม่มีเอกสารสิทธิ์แต่อย่างใด
- เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. เห็นว่า ปัญหา คือ กรมป่าไม้ ไม่ได้ยึดถือแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ ตามผลการรังวัดจริง

ดังนั้น เพื่อทำความเข้าใจปมปัญหาอย่างถูกต้องและครอบคลุมทุกมิติ จึงได้กำหนดนิยามของปัญหาตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์ปัญหาเชิงระบบ จำแนกวัตถุที่เป็นตัวการ (Object) และข้อบกพร่องของวัตถุนั้น (Defect) พบว่า วัตถุที่เป็นตัวการ คือ ที่ดิน (พื้นที่ป่าไม้/พื้นที่ ส.ป.ก./พื้นที่ราษฎรถือครอง) ซึ่งมีข้อบกพร่อง 3 ประการ ได้แก่

- การลดลงของพื้นที่ป่าสมบูรณ์ในเขตพื้นที่ป่าไม้
- การเพิ่มขึ้นของแปลงที่ดินของราษฎรที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ในเขตพื้นที่ป่าไม้ และ
- การเพิ่มขึ้นของแปลงที่ดิน ส.ป.ก. ในเขตพื้นที่ป่าไม้

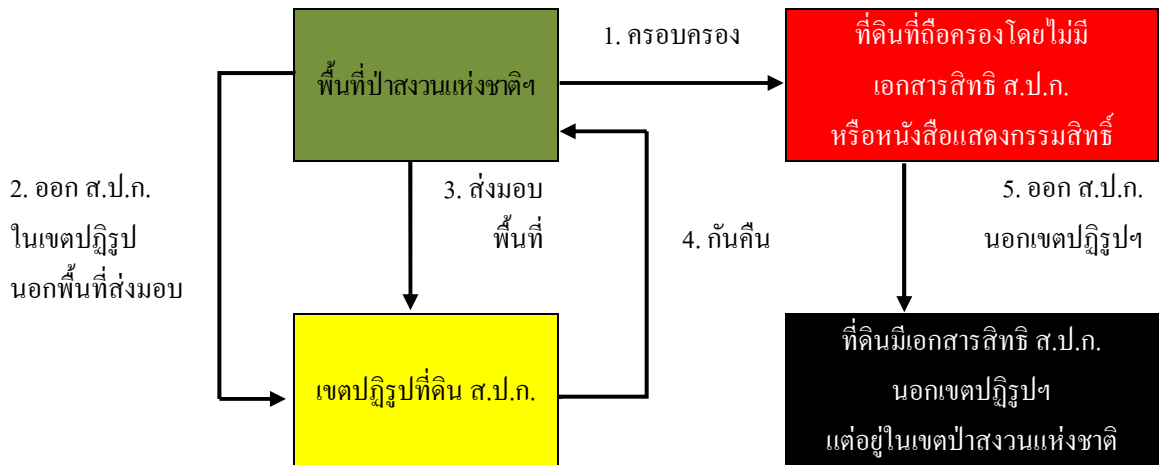
3) นิยามของปัญหา

การศึกษาข้อมูลข้างต้น สามารถกำหนดนิยามของปัญหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อคลี่คลายปมปัญหา โดยแบ่งเป็น 4 ประเด็นปัญหา ดังนี้

- 1) ปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่าไม้ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง
- 2) ปัญหารายษฎรถือครองที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยไม่มีเอกสารสิทธิ์ หรือหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์
- 3) ปัญหาที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่เป็นพื้นที่ป่าสมบูรณ์ ซึ่ง ส.ป.ก. ควรกัน กลับคืนกรมป่าไม้ตามบันทึกข้อตกลง แต่ยังคงดำเนินการไม่แล้วเสร็จ
- 4) ปัญหาการออกเอกสารสิทธิ์ ส.ป.ก. 4-01 ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง

4.1.2 สาเหตุของปัญหา

ผลการวิเคราะห์เชิงพลวัต เพื่อหาสาเหตุของปัญหาที่ดินป่าไม้ในท้องที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยการพิจารณาข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ปัญหาข้างต้น แล้วเขียน Flow Diagram ตามหลักวิชาพลวัตระบบ พบว่า ปัจจัยอันเป็นสาเหตุหลักของการเปลี่ยนแปลงขนาดของพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง ประกอบด้วย 5 ปัจจัย แสดงเป็นโครงสร้างของสาเหตุ ดังภาพ 8 ซึ่งมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง เนื่องจากเป็นตัวแปรประเภทอัตรา (Rate Variables) และเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่มาตรการแก้ไข ปัญหา เนื่องจากตัวแปรเหล่านี้ คือ ช่องทางที่สามารถดำเนินการควบคุม เปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุงพฤติกรรมของระบบได้ เช่น การดำเนินการส่งมอบพื้นที่ป่า RF กลับคืนกรมป่าไม้ จะทำให้เนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวงเพิ่มขึ้น เป็นต้น

ภาพ 8 ผลการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาด้วยแบบจำลองพลวัตระบบ

ปัจจัยเหตุ (หัวข้อ 1-5 ในภาพ 8) มีคำอธิบาย ดังนี้

- (1) การครอบครองที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 1,463 ไร่ 43 คดี (มีเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 จำนวน 5 คดี)
- (2) การออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. นอกพื้นที่ส่งมอบ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่ทับซ้อนกับเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 30 แปลง เนื้อที่ 771 ไร่
- (3) การส่งมอบพื้นที่ป่า โชน A และ E ของกรมป่าไม้ ให้แก่ ส.ป.ก. รวม 355,700 ไร่
- (4) การกั้นพื้นที่ป่าสมบูรณ์ กลับคืนกรมป่าไม้ จำนวน 68 แปลง เนื้อที่ 21,916 ไร่
- (5) การออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. ให้แก่ราษฎร นอกเขตปฏิรูปที่ดิน แต่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 30 แปลง เนื้อที่ 771 ไร่

4.1.3 เป้าหมายในการแก้ไขปัญหา

การวิเคราะห์ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการพิจารณาจัดทำทางเลือก แนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการ แก้ไขปัญหาที่สาเหตุตามผลการวิเคราะห์ และเป็นต้นแบบในการพิจารณาจัดทำร่าง ข้อเสนอของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้อยู่ในกรอบมาตรการที่สำคัญ จนได้ข้อยุติเป็น (ร่าง) แนวทางการแก้ไขปัญหา สำหรับเสนอต่อรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นางมิ่งขวัญ วิชารังสฤษฎ์) เพื่อพิจารณานำเสนอปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายโชติ ตราชู) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข)

4.1.4 แนวทางการแก้ไขปัญหาดินป่าไม้

เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดินป่าไม้ในท้องที่อำเภอวังน้ำเขียว มีมาตรการจัดการสาเหตุของปัญหาตามผลการวิเคราะห์ปัญหาข้างต้น ประกอบด้วยมาตรการ 5 ด้าน จึงกำหนดกรอบมาตรการเพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องพิจารณาเพิ่มเติมรายละเอียด และจัดทำเป็นร่างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาดินป่าไม้ โดยใช้สาเหตุของปัญหาตามหัวข้อ 1-5 (ภาพ 8) เป็นกรอบในการพิจารณากำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาดินป่าไม้ดังต่อไปนี้

1) มาตรการแก้ไขปัญหาดินป่าไม้การบุกรุก ยึดถือ ครอบครองที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง โดยไม่มีเอกสารสิทธิหรือหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์

เพื่อดำเนินการกับผู้กระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ กรณีพบว่าบุกรุกและไม่มีเอกสารสิทธิ จึงเสนอทางเลือกไว้ ดังนี้

(1) กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาในคดีอาญาแล้ว ให้กรมป่าไม้ ดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาโดยเด็ดขาด ทันที

(2) กรณีที่ผู้บุกรุกขาดเจตนากระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ส่งผลทำให้ไม่ต้องถูกลงโทษทางอาญา เช่น พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องคดีเด็ดขาด หรือศาลมีคำพิพากษายกฟ้อง แต่พื้นที่ที่บุคคลดังกล่าวถือครองอยู่ในเขตป่าไม้ ให้กรมป่าไม้ ดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง บังคับให้ออกไปจากพื้นที่ป่า โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

(3) กรณีที่คดีอาญายังดำเนินการไม่เสร็จสิ้น (ทั้งมีตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่มีตัวผู้กระทำความผิด) หน่วยงานราชการสามารถดำเนินการทางปกครอง บังคับให้บุคคลออกจากพื้นที่ทันที โดยเป็นการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ให้กรมป่าไม้ บังคับใช้มาตรการดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

(4) ดำเนินการฟ้องคดีแพ่งเรียกค่าเสียหายจากผู้กระทำความผิด โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 97 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

2) **มาตรการแก้ไขปัญหาคารออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 ในเขตปฏิรูปที่ดิน**
ที่ทับซ้อนกับเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง มีแนวทาง โดย

ให้ ส.ป.ก. มีหนังสือหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อวินิจฉัย
ชี้ขาดว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม (ทส.) จะต้องดำเนินการประการใด เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีสถานะตาม
พระราชกฤษฎีกาและประกาศกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับ กษ. และ ทส.

ทั้งนี้ ขอให้จังหวัดนครราชสีมา จัดตั้งคณะทำงานตรวจสอบความถูกต้อง
ของแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ โชนอี (ของ ส.ป.ก.) และ โชนชี (ของ ปม.) ด้วย

3) **มาตรการการตรวจสอบผลการส่งมอบพื้นที่ป่าโชนนึ่ง**

ควรตรวจสอบข้อมูลการส่งมอบ/รับมอบพื้นที่ป่าโชนอี และ โชนอี
ระหว่างกรมป่าไม้และ ส.ป.ก. ให้ถูกต้อง ชัดเจน ตรงกัน

4) **มาตรการการกันพื้นที่ป่าสมบูรณ์ (RF) กลับคืนกรมป่าไม้**

ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการสำรวจและกำหนดพื้นที่ของ ส.ป.ก. ทั้งหมด
ทั่วประเทศ ที่ยังคง มีสภาพป่า แต่ยังมีได้ดำเนินการสำรวจเพื่อออกเอกสารสิทธิให้กับ
เกษตรกร หรือแปลงที่ดินที่ดำเนินการผิดหลักเกณฑ์ ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (เช่น ริสอร์ท) เพื่อคืนให้กรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ
สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ขึ้นไปตามนโยบายของรัฐบาล

5) **มาตรการการจัดการปัญหาการออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 นอกเขต**
ปฏิรูปที่ดิน แต่อยู่ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง

ให้จังหวัดนครราชสีมา จัดตั้งคณะทำงานตรวจสอบแนวเขตป่าสงวน
แห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง (บริเวณเขาแผงม้า โชนชี และบริเวณพื้นที่กันคืน (RF)
ด้านเหนือของเขાแผงม้า) ให้เป็นไปตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้และ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการกัน
พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ พ.ศ. 2538 ลงวันที่ 14 กันยายน 2538 ให้แล้ว
เสร็จภายใน 1 เดือน

- กรณีที่ตรวจสอบแล้ว พบว่าเป็นแปลงที่ดิน อยู่นอกเขตปฏิรูป
ที่ดิน และอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ให้ กษ. (ส.ป.ก.) เพิกถอนเอกสารสิทธิ ส.ป.ก.

4-01 ของผู้ถือครองทุกราช และให้กรมป่าไม้ จัดทำเครื่องหมายแสดงแนวเขตให้ชัดเจน และปลูกฟื้นฟูสภาพป่า ให้แล้วเสร็จภายในปี 2556

- กรณีที่ตรวจสอบแล้ว พบว่าผู้ถือครองไม่มีเอกสารสิทธิ ให้ ป.ม. ดำเนินการจับกุมและดำเนินคดีตามกฎหมายโดยเด็ดขาด และให้ ป.ม. เร่งรัดการปลูกป่า เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง ที่ ส.ป.ก. ได้กั้นพื้นที่กลับคืน กรมป่าไม้แล้ว และเฝ้าระวังป้องกัน มิให้ราษฎรบุกรุก

4.1.5 ผลสัมฤทธิ์

ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบดังกล่าว ได้รับการพิจารณาบรรจุไว้ในเอกสารแนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าวังน้ำเขียว ป่าเขาภูหลวง ป่าครบุรี) และอุทยานแห่งชาติทับลาน จังหวัด นครราชสีมา ที่รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นางมิ่งขวัญ วิชาราชสถิตย์) ได้นำเสนอต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทราบ เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2556 รายละเอียดตามภาคผนวก ก ทั้งนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมได้ขยายผลการแก้ไขปัญหาตามแนวทางดังกล่าว โดยออกคำสั่งที่ 272/2558 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาการทับซ้อนของพื้นที่ป่าไม้และเขตปฏิรูปที่ดิน ระดับกระทรวง โดยมีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน คณะทำงาน เพื่อตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ป่าที่มีการส่งมอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมและพื้นที่กั้นกลับคืนกรมป่าไม้ ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่ง ตามผลการ วิเคราะห์ครั้งนี้

4.2 ปัญหาที่ 2 การลักลอบตัดไม้พะยูนในพื้นที่มรดกโลกกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่

4.2.1 ขอบเขตของปัญหา

1) สภาพปัญหา

ผลการตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2554; กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2557; ทรงธรรม สุขสว่าง, 2557; หน่วยงาน

สอบสวนสิ่งแวดล้อม, 2557; World Heritage Centre, 2014) พบว่า การลักลอบตัดไม้พะยุงในเขตรมรดกโลกกลุ่มป่าดงพญาเย็น – เขาใหญ่ เกิดขึ้นอย่างรุนแรง โดยเฉพาะในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน อุทยานแห่งชาติปางสีดา อุทยานแห่งชาติตาพระยา และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ซึ่งอยู่ในขั้นวิกฤตและทวีความรุนแรงมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีราษฎร กลุ่มนายทุน และผู้มีอิทธิพลทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ เข้ามาลักลอบตัดไม้พะยุงในพื้นที่ป่าอนุรักษ์เป็นจำนวนมาก สร้างความเสียหายต่อทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ โดยผู้กระทำผิดจะกระทำกันเป็นขบวนการใหญ่และมีการแบ่งงานกันทำเป็นขั้นเป็นตอน ทั้งกลุ่มผู้ซื้อป่า ผู้ตัด และผู้ลำเลียงขนย้ายไม้ บางครั้งกลุ่มผู้ตัด ไม้มีการใช้อาวุธปืนที่มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูง และมีกองกำลังติดอาวุธคุ้มครองร่วมดำเนินการจำเป็นต้องจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม

2) ประเด็นปัญหา

การวิเคราะห์ปัญหาเชิงระบบ พบว่า ปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงในพื้นที่มรดกโลกกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ มีตัวการ (Object) และข้อบกพร่อง (Defect) รวม 3 ส่วน สามารถคลี่คลายปมปัญหา เป็น 3 ประเด็นปัญหา ดังนี้

- (1) ไม้พะยุง มีมูลค่าสูง เป็นที่ต้องการของผู้ลักลอบตัดไม้
- (2) ผู้ลักลอบตัดไม้ ต้องการได้ไม้พะยุงและกล้าเสี่ยงตัดไม้พะยุง
- (3) เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า มีขีดความสามารถในการป้องกันปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยุงที่จำกัด

3) นิยามปัญหา

ปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงดังกล่าว ในมุมมองเชิงระบบ คือ “ปัญหาการลดลงของพื้นที่แหล่งไม้พะยุงในเขตพื้นที่มรดกโลกกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่” ซึ่งควรแสดงพฤติกรรมของปัญหาเป็นกราฟ และจำเป็นต้องทราบข้อมูลพื้นที่แหล่งไม้พะยุงในพื้นที่มรดกโลกฯ ทั้งหมดว่ามีกี่ไร่ และมีการลดลงเหลือกี่ไร่ในแต่ละช่วงปี จึงจะสามารถแสดงสภาพปัญหาได้อย่างชัดเจน ส่วนการแสดงผลการจับกุมและปริมาณไม้ของกลางนั้น ไม่ได้สะท้อนภาพของปัญหาที่แท้จริง เนื่องจากในทางปฏิบัติ

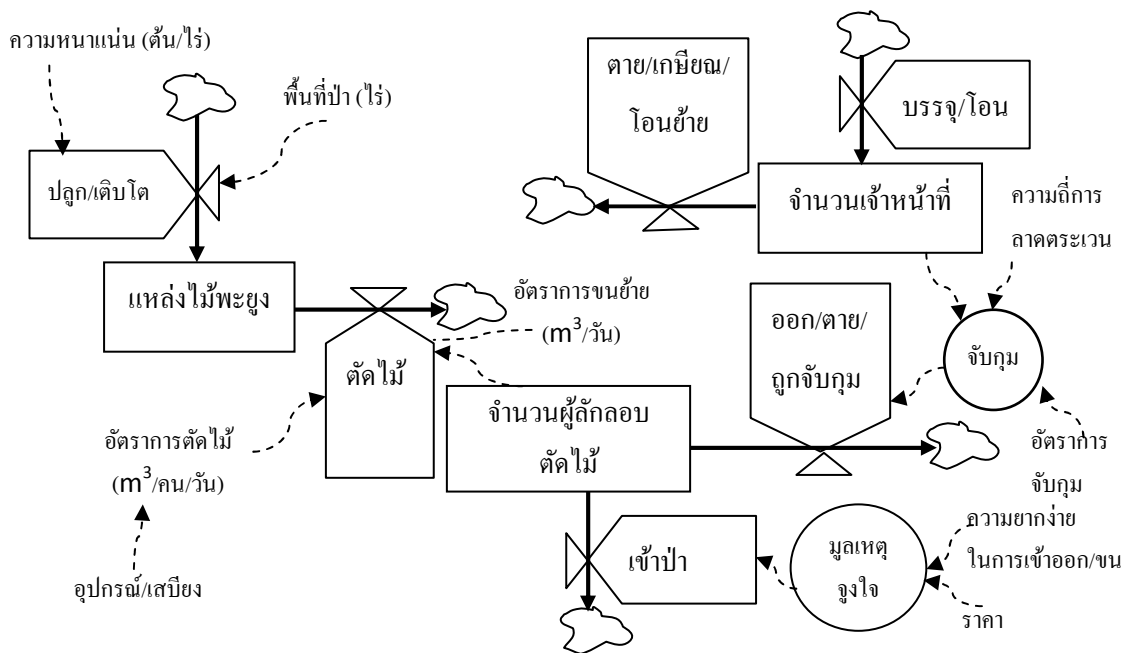
ย่อมมีตัดไม้ ขนย้าย โดยหลุมรอดการจับกุมของเจ้าหน้าที่ได้ ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แท้จริง ต้องคำนวณจากพื้นที่ไม้พะยุงที่หายไป จึงจะทราบขนาดของปัญหา

4.2.2 สาเหตุของปัญหา

การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเชิงระบบ โดยพิจารณาจากตัวการและข้อบกพร่องของตัวการ พบว่า ปัญหาการลดลงของพื้นที่แหล่งไม้พะยุงในเขตพื้นที่มรดกโลกกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ เกิดจากสาเหตุหลัก รวม 6 ปัจจัย ซึ่งส่งผลกระทบต่อตรงต่อวัตถุประสงค์ปัญหา ได้แก่

- (1) การเติบโตของต้นพะยุง มีอัตราการเจริญเติบโตต่ำโดยธรรมชาติ
- (2) การตัดไม้พะยุง มีอัตราเพิ่มขึ้นตามความต้องการของตลาด
- (3) การเดินทางเข้าป่าของผู้ลักลอบตัดไม้พะยุง มีอัตราเพิ่มขึ้น
- (4) การออกจากป่า/ถูกจับกุม/เจ็บป่วย/บาดเจ็บ/ล้มตาย ของผู้ลักลอบตัดไม้
- (5) การว่าจ้าง/บรรจุ/ย้ายเข้า ของเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า
- (6) การหมดสัญญาจ้าง/เกษียณอายุราชการ/ย้ายออก ของเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า

ปัจจัยเหล่านี้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างเป็นระบบ และเป็นโครงสร้างของปัญหา ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยหลักอันเป็นสาเหตุของปัญหา ดังภาพ 9

ภาพ 9 แบบจำลองพลวัตระบบ แสดงสาเหตุของปัญหาการลดลงของพื้นที่แหล่งไม้พะยุง

4.2.3 เป้าหมายและแนวทางการแก้ไขปัญหา

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ใช้เป็นกรอบในการให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยุงในพื้นที่มรดกโลกกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ออกอย่างเป็นระบบ เพื่อให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พิจารณากำหนดมาตรการ โดยพิจารณาว่าจะดำเนินการอย่างไรเพื่อควบคุมปัจจัยที่เป็นสาเหตุของปัญหาตามผลการวิเคราะห์ข้างต้น กล่าวคือ

(1) การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมในการเพิ่มอัตราการเจริญเติบโตของพะยุง และการปลูกฟื้นฟูพื้นที่แหล่งไม้พะยุง และควรสำรวจแหล่งไม้พะยุงในพื้นที่ทั้งหมดเพื่อทราบถึงปริมาณพื้นที่แหล่งไม้พะยุงที่เหลืออยู่ในปัจจุบัน รวมถึงติดตามการเปลี่ยนแปลงขนาดพื้นที่/การเจริญเติบโต เป็นระยะ เพื่อทราบถึงสถานภาพของแหล่งไม้พะยุงที่มีอยู่อย่างแท้จริง ซึ่งสามารถใช้เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการอนุรักษ์แหล่งไม้พะยุงในพื้นที่ ได้ดีกว่าการพิจารณาสถิติการจับกุมดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด ซึ่งไม่สะท้อนถึงความอุดมสมบูรณ์/ความเสื่อมโทรมของพื้นที่แหล่งไม้พะยุงในปัจจุบัน

(2) การป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยุง โดยลดจำนวนผู้ลักลอบตัดไม้และลดประสิทธิภาพในการตัดไม้ที่ใช้เครื่องทุ่นแรงชนิดต่าง ๆ อาทิ เลื่อยโซ่ยนต์ และเทคนิคการตัดไม้ที่สามารถอำพรางเจ้าหน้าที่ เช่น การเลื่อยแก่นไม้โดยไม่ตัดโคน เป็นต้น รวมถึง การเลือกเวลาเข้าป่าตัดไม้ ในเวลากลางคืน การจัดตั้งกองกำลังคุ้มกัน ใช้อาวุธที่มีอำนาจรุนแรงเพื่อป้องกันตัวหรือต่อสู้กับเจ้าหน้าที่

(3) การป้องกันการลักลอบเดินทางเข้าป่าของผู้ลักลอบตัดไม้พะยุง โดยเฉพาะบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา และไทย-ลาว โดยอาศัยกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ อาทิ คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ฝ่ายไทย ที่ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน เป็นต้น รวมถึงการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการร่วมมือกับองค์กรระดับนานาชาติที่ให้ความสำคัญกับปัญหาไม้พะยุงอย่างจริงจัง อาทิ องค์กร Environmental Investigation Agency (EIA)

(4) การเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปราม/จับกุมดำเนินคดีกับผู้ลักลอบตัดไม้ โดยผลักดันให้ออกจากพื้นที่มรดกโลก จับกุม ปราบปราม อย่างเด็ดขาด เข้มงวด และทั่วถึง ซึ่งอาจต้องมีมาตรการเพิ่มขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พิทักษ์

ป่าและสนับสนุนทรัพยากรในการปฏิบัติงานเหมาะสมและเพียงพอ เช่น การเพิ่ม อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ อาวุธปืนและเครื่องกระสุน ในพื้นที่เสี่ยง เป็นต้น รวมถึงการพัฒนา เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความปลอดภัยในการลาดตระเวนของเจ้าหน้าที่ด้วย

(5) การกำกับดูแลการการว่าจ้าง/บรรจุ/โยกย้ายเข้า-ออก ของเจ้าหน้าที่พิทักษ์ ป่า เพื่อปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยุง ให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง เพื่อให้มีจำนวนเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาป่า อย่างเพียงพอตลอดเวลา เช่น การต่ออายุสัญญาจ้าง เป็นต้น

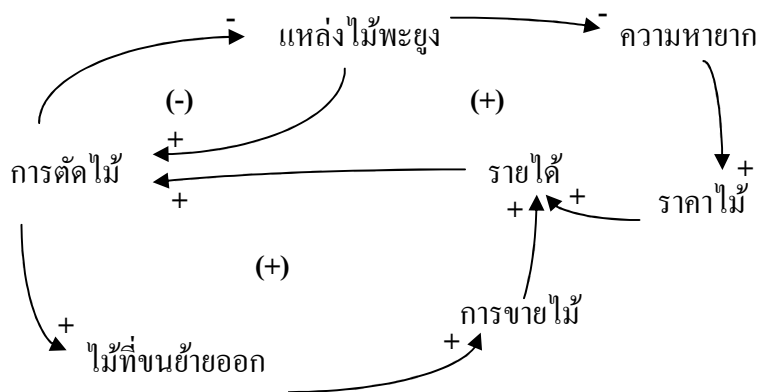
4.2.4 ผลสัมฤทธิ์

1) ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะทำงานของปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้ขอรับการประเมินได้ใช้ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวในการตรวจพิจารณา ร่างแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับไม้พะยุงในพื้นที่มรดก โลก ป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และได้ให้ ข้อเสนอแนะแก่เจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในการปรับปรุง แก้ไขร่างแผนดังกล่าว ซึ่งได้มีการปรับปรุงการวิเคราะห์ปัญหาและเป้าหมายบางส่วน และได้นำผลการวิเคราะห์โครงสร้างของปัญหาดังกล่าว บรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการ ดังกล่าวด้วย (ภาคผนวก ข) ก่อนเสนอต่อคณะกรรมการมรดกโลก เพื่อพิจารณาในการ ประชุม ครั้งที่ 39 ระหว่างวันที่ 28 มิถุนายน – 8 กรกฎาคม 2558 ณ กรุงบอนน์ สหพันธ์ สาธารณรัฐเยอรมนี โดยคณะกรรมการฯ มีข้อมติ ชื่นชมความพยายามของประเทศไทยใน การป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยุงในพื้นที่มรดกโลกกลุ่มป่าดงพญาเย็น- เขาใหญ่ ซึ่งรวมถึงการจัดทำแผนปฏิบัติการดังกล่าวเป็นลำดับต้นด้วย ดังสำนวนตามข้อ มติในภาษาอังกฤษ ความว่า

“...Commends the State Party for its efforts to prevent and suppress illegal logging in the property, **including the development of an Action Plan**, welcomes the international cooperation with Cambodia, China, Lao People’s Democratic Republic and Viet Nam in controlling illegal logging and trade of

Siamese rosewood, and encourages the State Party to continue these efforts...” (World Heritage Centre, 2015)

2) การวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าว ทำให้ทราบองค์ประกอบของปัญหาอย่างชัดเจน ได้แก่ (1) ต้นพะยุง (2) ผู้ลักลอบตัดไม้ และ (3) เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า เมื่อวิเคราะห์โดยละเอียด ทำให้ทราบพลวัตของปัญหาที่รุนแรงยิ่งขึ้นในอนาคต เนื่องจากประเทศไทยไม่สามารถควบคุมปัจจัยที่ (1) และ (2) ได้โดยง่าย เพราะราคาของไม้พะยุงที่เพิ่มสูงขึ้น อันเป็นผลมาจากปริมาณความต้องการไม้พะยุงในต่างประเทศที่เพิ่มสูงขึ้นตามฐานะทางการเงินของประชาชนผู้มีรายได้สูงในประเทศปลายทางที่มีการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดด ในขณะที่ความมีค่าหายากของไม้พะยุงในผืนป่าก็เพิ่มขึ้น ทำให้การลักลอบตัดและค้าไม้พะยุงสามารถเพิ่มรายได้และสร้างแรงจูงใจในการก่อเหตุให้แก่กลุ่มขบวนการลักลอบตัดไม้พะยุงได้เป็นอย่างมาก จึงเพิ่มความพยายามในการลักลอบตัดไม้ โดยต้องการรายได้ที่สูงขึ้น ส่งผลให้ต้นพะยุงในผืนป่าลดลงอย่างรวดเร็ว ราคาไม้พะยุงก็ยิ่งสูงขึ้น และแม้ว่าจะตัดไม้ได้ในปริมาณที่น้อยลง ก็ไม่ได้ทำให้รายได้ลดลง เพราะไม้พะยุงมีราคาแพงขึ้น เกิดเป็นวงวนผลกระทบบเชิงบวก (Positive Loop) ที่ทวีความรุนแรงของปัญหาขึ้นไปเรื่อย ๆ จนในที่สุด ไม้พะยุงหมดจากผืนป่าหรือเหลืออยู่น้อยมาก จนมีอาจลักลอบตัดไม้ได้อีกต่อไป จึงจะไม่พบการกระทำผิด ซึ่งเป็นอิทธิพลของวงวนผลกระทบบเชิงลบ (Negative Loop) ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หากไม่มีการควบคุมปัจจัยที่เกี่ยวข้องเหล่านี้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นวัฏจักร ดังภาพ 10

ภาพ 10 วัฏจักรการลักลอบตัดไม้พะยุงในพื้นที่มรดกโลกกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ๋

ปัจจัยหนึ่งที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินการได้ทันที เพื่อจัดการววงวนนี้ คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยุง เพื่อป้องกันการลักลอบตัดและขนย้ายไม้พะยุงออกจากป่า เพื่อให้มีการขายไม้ จะทำให้ผู้กระทำผิด ขาดรายได้จากการขายไม้ และหมดแรงจูงใจในการกระทำผิด ตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการฯ แต่อุปสรรคสำคัญที่อาจทำให้แผนปฏิบัติการดังกล่าวล้มเหลว คือ การขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ประเด็นปัญหานี้ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยใช้พื้นที่อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย จังหวัดอุบลราชธานี เป็นกรณีศึกษา ทำให้ทราบสาเหตุ และแนวทางการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ และได้รายงานผลต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2558 และวันที่ 6 ตุลาคม 2558 เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา โดยปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้พิจารณาและขอหารือกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชต่อไป รายละเอียดตามภาคผนวก ค ซึ่งต่อมา ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสัตว์ป่า ได้หารือกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ระดับประเทศ (ฝ่ายไทย) ครั้งที่ 1/2559 เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2559 ที่ประชุมได้เห็นชอบกรอบนโยบายการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงฯ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาค้างนี้ แต่ยังไม่ได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการบริหารจัดการอัตรากำลังเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า ปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงในเขตอุทยานแห่งชาติภูจองนายอย ยังคงเกิดขึ้น ที่จับกุมไม่ได้ ไม่อาจทราบจำนวน แต่ที่จับได้และมีการรายงานผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เป็นเพราะการเพิ่มอัตรากำลังด้วยการสนธิกำลัง ซึ่งเป็นมาตรการที่การศึกษาครั้งนี้ให้ความสำคัญ เช่น เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2560 ทศพร ก้อนแก้ว (2560) รายงานว่า เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าของอุทยานแห่งชาติภูจองนายอย ได้สนธิกำลังกับเจ้าหน้าที่ปกครอง ทหาร ตำรวจ จับกุมผู้ลักลอบตัดไม้พะยุงได้ พร้อมไม้พะยุงของกลาง ปริมาตร 1.5 ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นมูลค่าเกือบ 1 ล้านบาท

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาและประยุกต์ใช้ความรู้ด้านการวิเคราะห์ปัญหาเชิงระบบ และการจัดการเชิงกลยุทธ์ ในการการวิเคราะห์และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาคาร์บอนฟุตพริ้นท์ที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง และปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงในเขตพื้นที่มรดกโลกกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ ได้เป็นอย่างดี ทำให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรับทราบสภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหาอย่างชัดเจน และสามารถให้ข้อเสนอแนะตามหลักวิชาการ โดยมีกรอบแนวคิดในการแก้ไขปัญหาคาร์บอนฟุตพริ้นท์ที่สาเหตุของปัญหาอย่างเป็นระบบ

อย่างไรก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการศึกษานี้ มี 3 ประการ คือ

1) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดกระจายอยู่ตามองค์กรต่าง ๆ และไม่สอดคล้องกัน เช่น ข้อมูลแนวเขต ส.ป.ก. และป่าสงวนแห่งชาติ เนื่องจากมีหลักการดำเนินงานต่างกัน โดย ส.ป.ก. ยึดถือแนวเขตที่รังวัดจริง ส่วนกรมป่าไม้ยึดถือตามแผนที่โซนนิ่ง และยังไม่มียุติทางกฎหมาย ดังนั้น การกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาคาร์บอนฟุตพริ้นท์ จึงต้องทำเป็นทางเลือกให้ครบทุกแนวทางที่เป็นไปได้ ไม่ว่าจะผลจะเป็นประการใด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะมีแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมเสมอ

2) การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาทั้งหมด มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก และส่วนใหญ่ขาดข้อมูลที่ชัดเจน ต้องใช้ระยะเวลาในการรวบรวมและตรวจสอบข้อเท็จจริงอย่างครบถ้วนและถูกต้อง ดังนั้น จึงต้องกำหนดขอบเขตของปัญหาให้แคบลง กำหนดประเด็นปัญหาให้เฉพาะเจาะจงมากขึ้น แก้ไขปัญหาทีละประการ

3) ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะมาตรการแก้ไขปัญหาคาร์บอนฟุตพริ้นท์ มีความยากและซับซ้อน ทั้งทางด้านเทคนิคการวิเคราะห์และการรายงานผล ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่

ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ด้านพลวัตระบบและต้องเข้าใจบริบทของปัญหาดีพอสมควร จึงจะเข้าใจเนื้อหาในรายงานอย่างถ่องแท้ ซึ่งเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ เนื่องจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ต่างมีภารกิจสำคัญหลายเรื่องที่ต้องรับผิดชอบ ดังนี้ จึงต้องนำเสนอผลการวิเคราะห์ให้เข้าใจง่าย ให้คนทั่วไปเข้าใจได้ทันที จึงจะนำไปสู่การปฏิบัติ

อนึ่ง ความรู้ทางวิชาการที่ได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ สามารถพัฒนาต่อยอดเป็นเทคนิคการวิเคราะห์นโยบายและแผน มีรายละเอียด วิธีการ ขั้นตอน และผลการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เผยแพร่แก่เจ้าหน้าที่และผู้สนใจทั่วไป เพื่อศึกษาและพัฒนาขีดความสามารถด้านการวิเคราะห์นโยบายและแผน ให้สามารถคลี่คลายปัญหาและจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติราชการอย่างมีคุณภาพ นำไปสู่การบริหารจัดการปัญหาและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างสมดุลและยั่งยืน ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และสามารถประยุกต์ในงานอื่น ที่จำเป็นต้องกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ตัวอย่างที่สำคัญ คือ การปฏิรูปประเทศ ซึ่งควรมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหา โดยพิจารณาวัตถุที่เป็นปัญหา และขอบกพร่องของวัตถุนั้น และควรวิเคราะห์ในเชิงพื้นที่ด้วย เพื่อเข้าใจถึงสภาพปัญหาอย่างชัดเจน ปัจจุบัน ผู้ขอรับการประเมิน ยังคงประยุกต์วิธีการนี้ใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาอื่นด้วย เช่น ปัญหาการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรฐาน 1 : 4000 (One Map) ปัญหาการปลูกข้าวโพดในพื้นที่ป่าไม้ จังหวัดน่าน และปัญหาอุทกภัยในท้องที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น

2. การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ควรพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นระบบ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบดังกล่าว ด้วยแบบจำลองพลวัต

3. การกำหนดเป้าหมายของการดำเนินงาน ควรพิจารณาค่าเป้าหมายของตัวแปรที่ควบคุมได้ รวมถึงระยะเวลาที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยการเขียนกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว (แกนตั้ง) กับระยะเวลา (แกนนอน) เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการบรรลุเป้าหมายและกำหนดเป้าหมายระหว่างทางอย่างเหมาะสม

4. การกำหนดทางเลือกแนวทางการแก้ไขปัญหา ควรพิจารณาตัวแปรที่สามารถควบคุมได้ และมีผลกระทบต่อค่าเป้าหมาย ให้ครอบคลุมทั้งระบบ โดยการแปลงนโยบายที่เป็นข้อความ ให้เป็นนโยบายเชิงเทคนิค เช่น การป้องกันการลักลอบตัดไม้พะยุง ควรกำหนดให้ชัดเจนเป็นตัวแปรที่ควบคุมได้ เช่น จำนวนเจ้าหน้าที่ลาดตระเวน ระยะทางการลาดตระเวน อัตราการเจ็บป่วย และอัตราการหมดอายุต่ออายุสัญญาจ้าง เป็นต้น หากไม่พิจารณาในรายละเอียด จะแก้ไขปัญหาไม่ได้

5. การประเมินและคัดเลือกแนวทางที่มีประสิทธิผล โดยพิจารณาผลกระทบของการควบคุมตัวแปร ต่อการเปลี่ยนแปลงของค่าเป้าหมาย ภายใต้เงื่อนไขที่ชัดเจน หากมีระยะเวลาและข้อมูลเพียงพอ ควรพัฒนาแบบจำลองเชิงคอมพิวเตอร์เพื่อเป็นเครื่องมือประเมินผลกระทบเชิงปริมาณของมาตรการต่าง ๆ ก่อนนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้มั่นใจว่าเป็นมาตรการที่จะมีผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น การสร้าง Ranger Model เพื่อกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าในเขตอุทยานแห่งชาติ ภูจองนายอย อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดของวิธีการนี้ คือ ตัวแบบจำลองจะยากต่อการสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเป็นงานเทคนิคขั้นสูง ที่ต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาทำความเข้าใจ จึงอาจวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพเป็นอย่างน้อย

6. การขับเคลื่อนแนวทางไปสู่การปฏิบัติ ควรพิจารณาดำเนินการตามแผนการที่กำหนดไว้ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน อย่างน้อยควรกำหนดขั้นตอน

การดำเนินงานที่สำคัญ เป้าหมาย กรอบระยะเวลา งบประมาณ และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน จะเป็นประโยชน์ในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

7. ปรับปรุงและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยพิจารณากระบวนการของการดำเนินงาน ด้วยการเขียน Flow Chart เพื่อพิจารณาลดขั้นตอน หรือใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการปฏิบัติในขั้นตอนต่าง ๆ เท่าที่จำเป็น เพื่อให้เกิดความประหยัด คุ่มค่า และช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้ดุลพินิจอย่างถูกต้องและเหมาะสม เช่น การใช้ดุลพินิจในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และการกำหนดแนวทางการจัดทำแผนของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (แผน DE) และแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (แผน DG) เป็นต้น

8. การติดตามและรายงาน ควรพิจารณาผลการดำเนินงาน เทียบกับค่าเป้าหมาย และกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน หากขาดการติดตามและรายงานผล งานจะไม่คืบหน้าหรือเสมือนไม่มีความคืบหน้า จะถูกดำเนินจากผู้มอบหมายงานได้

9. การส่งเสริม รักษา ขยายผล และการทบทวนการดำเนินงาน ควรพิจารณาผลกระทบของการดำเนินงาน และส่งเสริม รักษา ขยายผลการดำเนินงานที่ส่งผลดี รวมถึงทบทวนปรับเปลี่ยนนโยบาย หรือเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติที่ส่งผลเสียหรือไม่ ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้

หลักสำคัญของการวิเคราะห์ปัญหาและการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติ คือ การนำเสนอรายงานผลการวิเคราะห์ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และควรใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงปริมาณที่ซับซ้อนเท่าที่จำเป็น เนื่องจากการวิเคราะห์ที่ซับซ้อน ต้องใช้ระยะเวลาและความรู้พื้นฐานทางวิชาการในสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษา และทำความเข้าใจกระบวนการวิเคราะห์ บางครั้งการใช้เทคนิคที่เรียบง่าย จะสอดคล้อง

กับการ “ทำให้ง่าย” ตามหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และมีผลในทางปฏิบัติที่ดีกว่า เช่น การติดตามตรวจสอบข้อมูลผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและสรุปเป็นความเรียงร้อยแก้วที่กระชับและชัดเจน สามารถใช้ประกอบการพิจารณาสั่งการของผู้บริหารได้ดีกว่าการวิเคราะห์ที่ซับซ้อนและสรุปเป็นแผนภูมิตามศาสตร์วิชาที่เข้าใจยาก ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องจะไม่มั่นใจในผลการวิเคราะห์ เนื่องจากยังไม่เข้าใจกระบวนการวิเคราะห์อย่างถ่องแท้ อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน จำเป็นต้องรักษาความสมดุลระหว่างการฟื้นฟูและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อรักษาเสถียรภาพของปริมาณทรัพยากรในธรรมชาติ การใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงปริมาณจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีปัจจัยเกี่ยวข้องจำนวนมาก ไม่สามารถกำหนดนโยบายที่นำไปสู่ความสมดุลและยั่งยืนของระบบนิเวศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำเป็นต้องวิเคราะห์ปัญหาและทดสอบนโยบายในแบบจำลองเชิงปริมาณ จึงจะกำหนดมาตรการการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างเหมาะสม มีเหตุผลทางวิทยาศาสตร์รองรับอย่างถูกต้อง

บทสรุปและข้อเสนอแนะอีกประการหนึ่ง คือ การวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรพิจารณาให้ครอบคลุม ทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น โอกาสที่มีอยู่แล้ว และโอกาสที่ควรจะพัฒนาให้มีขึ้น โดยให้สอดคล้องเงื่อนงำของสถานการณ์ปัญหาและโอกาส ทั้งนี้ สามารถใช้สูตรการกำหนดมาตรการที่ผู้ขอรับประเมินได้เรียบเรียงไว้ในตาราง 3 เพื่อเป็นกรอบในการพิจารณากำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและพัฒนางานทั่วไปอย่างรอบคอบ รัดกุม และเป็นระบบ

ตาราง 3

มาตรการที่เลือกใช้ได้ตามเงื่อนไขของสถานการณ์ปัญหาและโอกาส

ทางเลือกมาตรการ	ปัญหา				โอกาส			
	เกิดขึ้นแล้ว		ยังไม่เกิดขึ้น		มีอยู่แล้ว		ควรจะมี	
	แก้ไขได้	แก้ไขไม่ได้	ป้องกันได้	ป้องกันไม่ได้	พัฒนาได้	พัฒนาไม่ได้	ก่อนมี	หลังมี
	ไม่ทราบสาเหตุ	ทราบสาเหตุ						
1. เยียวยา เช่น มีเงินช่วยเหลือเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าที่เสียชีวิตจากการปฏิบัติงาน	✓							
2. แก้ไข เช่น ลดแรงจูงใจในการตัดไม้พะยุง	✓							
3. ปรับตัว เช่น ให้คนอยู่กับป่าอย่างยั่งยืน		✓						
4. ป้องกัน เช่น ถาดตระเวน ป้องกันรักษาป่า			✓					
5. เตรียมพร้อม เช่น ฝึกอบรม พัฒนาทักษะเจ้าหน้าที่				✓				
6. พัฒนา เช่น ปรับปรุงพันธุ์ไม้พะยุงโตเร็ว					✓			
7. รักษา เช่น รักษาแหล่งไม้พะยุงให้คงอยู่						✓		
8. ส่งเสริม เช่น สร้างเครือข่ายแจ้งเบาะแส							✓	
9. ขยายผล เช่น เพิ่มศักยภาพอาสาสมัครพิทักษ์ป่า								✓

ทั้งนี้ ข้อมูลในตาราง 3 สามารถนำมาพิจารณากำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา เพื่อให้ครอบคลุมเงื่อนไขและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยแสดงตัวอย่างการดำเนินงานในแต่ละมาตรการซึ่งสามารถประยุกต์ใช้กับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติเรื่องอื่นได้ด้วย

ภาคผนวก ก

สำเนาบันทึกกลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติ ที่ ทส 0201.62/22 ลงวันที่ 18 มกราคม 2556
เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษจากป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าวังน้ำเขียว ป่าเขาภูหลวง
ป่าครบุรี) และอุทยานแห่งชาติทับลาน จังหวัดนครราชสีมา

สำนักงานปลัดกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เลขรับ 2040
วันที่ 24 ส.ค. 2556
10-04 น

ห้อง ปกท.ทส.
เลขรับ 511
วันที่ 21 ส.ค. 2556
เวลา 9.52

คำสั่ง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ห้องรอง ปกท.ทส. (นางมิ่งขวัญ วิทยารังสฤษดิ์) กลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติ โทร. ๐ ๒๒๓๙ ๘๕๖๓
 ที่ ทส ๐๒๐๑.๖๒/๒๗ วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๖

เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าวังน้ำเขียว ป่าเขาภูหลวง ป่าครบุรี) และ
 อุทยานแห่งชาติทับลาน จังหวัดนครราชสีมา

เรียน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานรัฐมนตรี ทส.
เลขรับ 451
วันที่ 24 ส.ค. 2556
เวลา 11.19

เรื่องเดิม

สืบเนื่องจากมติที่ประชุม เรื่อง แนวทางการดำเนินงานของ ทส. ตามนโยบายนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๖ สั่งการให้ รอง ปกท.ทส. (มิ่งขวัญฯ) เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการ ดำเนินการ แก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อสร้างรีสอร์ท เพื่อเสนอต่อนายกรัฐมนตรี รายละเอียดตั้งเอกสารหมายเลข ๑

ข้อเท็จจริง

รอง ปกท.ทส. (มิ่งขวัญฯ) ได้จัดประชุมหารือผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าวังน้ำเขียว ป่าเขาภูหลวง ป่าครบุรี) และอุทยานแห่งชาติทับลาน จังหวัดนครราชสีมา ๒ ครั้ง เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๖ และวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๖ และได้จัดทำเอกสาร (ร่าง) แนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าวังน้ำเขียว ป่าเขาภูหลวง ป่าครบุรี) และอุทยานแห่งชาติทับลาน จังหวัดนครราชสีมา เรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตั้งเอกสารหมายเลข ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณานำเรียนท่าน รมว.ทส. ต่อไป

(Handwritten signature)

(นางมิ่งขวัญ วิทยารังสฤษดิ์)
 รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ททว
 - สิบ รมว.ทส.
 ส.อ. โปษิตเกษมใจจริง
 19
 23 มค 56

ทส ๐1๐๐/๕๓๘ 28 ส.ค 2556

ทราบ

(Handwritten signature)
 28 มค 56

(นางอรรษา เสงี่ยมบุตร)
 ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและสิ่งแวดล้อม

(นายโรติ ตราชู)
 ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าวังน้ำเขียว ป่าเขาภูหลวง ป่าครบุรี) และอุทยานแห่งชาติทับลาน จังหวัดนครราชสีมา

๑. ข้อมูลทั่วไป

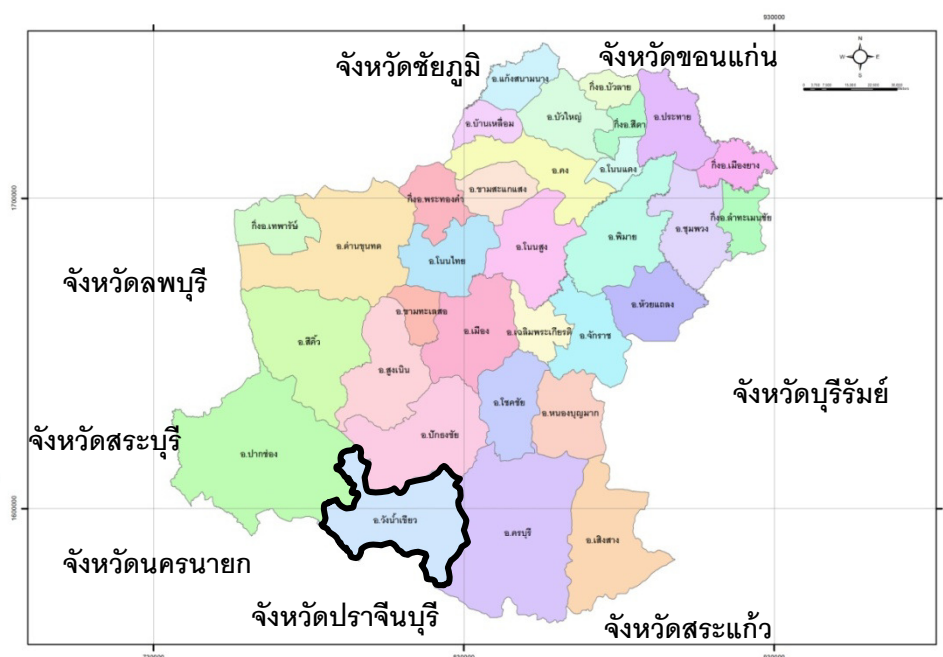
๑.๑ จังหวัดนครราชสีมา

จังหวัดนครราชสีมา แบ่งการปกครองเป็น ๓๒ อำเภอ (ภาพที่ ๑) เนื้อที่ ๑๒,๘๐๘,๗๒๘ ไร่ เป็นพื้นที่ป่าไม้ ๒,๒๔๗,๗๓๕ ไร่ (ร้อยละ ๑๘) โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติ (อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และอุทยานแห่งชาติทับลาน) ร้อยละ ๖๑.๔ ของพื้นที่ป่าไม้ ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดชัยภูมิ และขอนแก่น ทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดนครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดบุรีรัมย์ และทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดสระบุรี และลพบุรี

อำเภอวังน้ำเขียว อยู่ทางตอนใต้ของจังหวัดนครราชสีมา เดิมเป็นกิ่งอำเภอสระแกรราช ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๒ กระทรวงมหาดไทยได้มีประกาศให้ยุบกิ่งอำเภอสระแกรราช และให้โอนตำบลสระแกรราช ไปขึ้นกับอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

ต่อมาวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๓๕ กระทรวงมหาดไทย ได้นำตำบลสระแกรราช อำเภอปักธงชัย ไปตั้งเป็นกิ่งอำเภอวังน้ำเขียว มีเขตการปกครองรวม ๔ ตำบล คือ ตำบลวังน้ำเขียว ตำบลวังหมี ตำบลอุดมทรัพย์ และตำบลระเริง

เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ กระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศตั้งและกำหนดเขตตำบลในท้องที่กิ่งอำเภอวังน้ำเขียว และได้มีพระราชกฤษฎีกาตั้งอำเภอวังน้ำเขียว ในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ปัจจุบันอำเภอวังน้ำเขียว มีเขตการปกครอง ๕ ตำบล คือ ตำบลวังน้ำเขียว ตำบลวังหมี ตำบลอุดมทรัพย์ ตำบลระเริง และตำบลไทยสามัคคี

ภาพที่ ๑ เขตการปกครองของจังหวัดนครราชสีมา

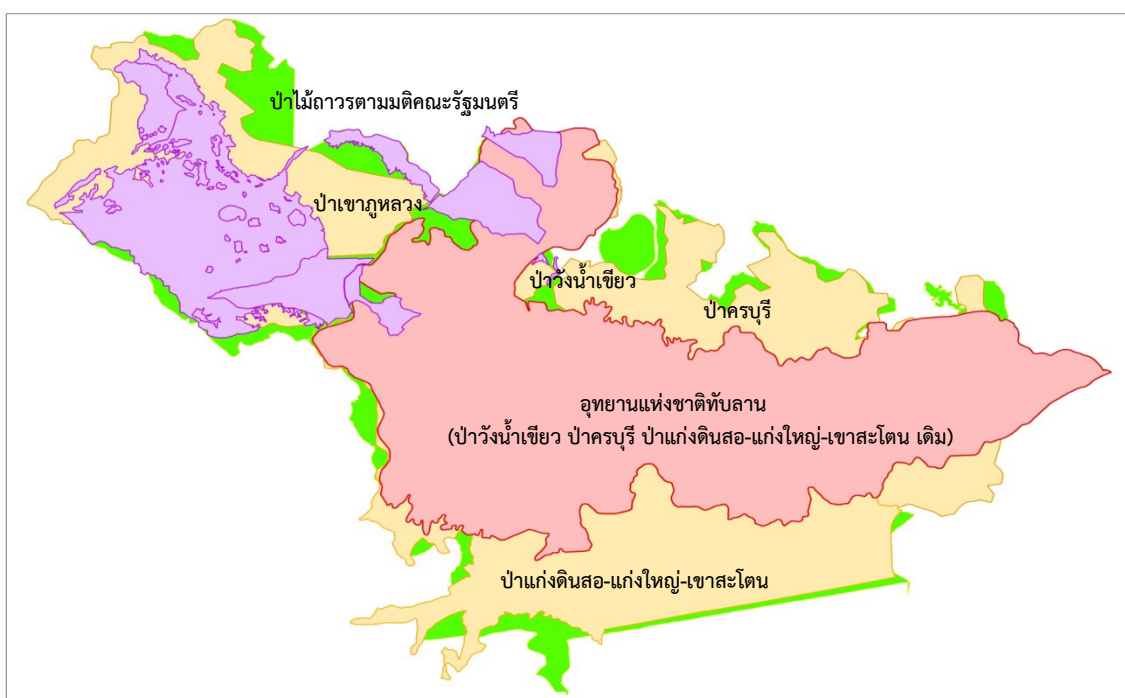
๑.๒ พื้นที่ป่าไม้

อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ป่าไม้ ๓ ประเภท (ภาพที่ ๒) คือ

(๑) **ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี**เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๐๖ ประกอบด้วย ป่าวังน้ำเขียว ป่าเขาภูหลวง และป่าครบุรี

(๒) **ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าวังน้ำเขียว** (พ.ศ. ๒๕๑๕) **ป่าเขาภูหลวง** (พ.ศ. ๒๕๑๖) และ**ป่าครบุรี** (พ.ศ. ๒๕๐๙)

(๓) **อุทยานแห่งชาติทับลาน** (ป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจรเข้มาก ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี) (พ.ศ. ๒๕๒๔)

ภาพที่ ๒ พื้นที่ป่าไม้ในอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

๑.๓ นโยบายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๑.๓.๑ **มติคณะกรรมการมรดกโลก** ในการประชุมครั้งที่ ๓๖ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน – ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ณ เมืองเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก สหพันธรัฐรัสเซีย ขอให้ประเทศไทยดำเนินการตามข้อเสนอแนะทั้งหมดของคณะผู้ติดตามผลงานร่วมศูนย์มรดกโลก/IUCN-Reactive monitoring mission (RM Mission) ให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๗ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

(๑) ขอให้ติดตามระดับการบุกรุกพื้นที่อย่างใกล้ชิด รวมถึงจัดทำแผนที่แสดงการบุกรุกแบบละเอียด แสดงตำแหน่งที่ตั้ง การใช้ประโยชน์ที่ดิน และขนาดของพื้นที่ที่ถูกบุกรุก ซึ่งสัมพันธ์กับแนวเขตปัจจุบันของพื้นที่มรดกโลก และการประเมินการเพิ่มขึ้นของการบุกรุก นับแต่การได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก โดยวิเคราะห์จากภาพถ่ายดาวเทียมและการตรวจสอบภาคพื้นสนาม และให้พิจารณาการยื่นเสนอปรับปรุงแนวเขตที่เหมาะสมตามที่กำหนดไว้ใน Operational Guidelines

(๒) บังคับใช้กฎหมายให้เข้มแข็ง จัดหาทรัพยากรให้เพียงพอสำหรับหน่วยงานที่บริหารจัดการและหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย ทำงานร่วมกับชุมชนโดยรอบเพื่อเพิ่มความเข้าใจในเรื่องแนวเขตมรดกโลกและเพิ่มแนวร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่มรดกโลกและคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากล (OUV) ของพื้นที่

(๓) ขอให้ลดการเลี้ยงสัตว์ที่ผิดกฎหมายภายในพื้นที่มรดกโลก และหยุดการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ซึ่งเป็นของกลุ่มธุรกิจทางการเกษตร

(๔) ขอให้พิจารณาการขยายพื้นที่มรดกโลก เพื่อผนวกรวมพื้นที่ที่มีคุณค่าความโดดเด่นอันเป็นสากลได้ดีกว่า โดยพิจารณาจากแผนที่ที่แสดงการบุกรุกพื้นที่ดังกล่าวมาแล้ว ระดับการบุกรุกในปัจจุบัน แนวเขตที่ใช้ในงานป้องกันและปราบปราม รวมถึงผลกระทบ และการลดผลกระทบจากการก่อสร้างเขื่อนห้วยโสมง

(๕) ขอให้ประเทศไทยพยายามอย่างจริงจังในการดำเนินการตามแผนการจัดการพื้นที่กลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ ทั้งแผนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขและเป็นปัจจุบัน ซึ่งเกี่ยวข้องและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือและการประสานงานของกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

(๖) ขอให้ประเทศไทยพัฒนาและดำเนินงานแผนการจัดการการท่องเที่ยวระยะยาว โดยให้ความละเอียด มีการบูรณาการ และเนื้อหาสาระหลากหลาย ซึ่งมีกิจกรรมต่างๆ ที่แก้ไขปัญหาผลกระทบในปัจจุบันจากการท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น และขอเชิญชวนให้ประเทศไทย เสนอคำร้องขอความช่วยเหลือนานาชาติต่อคณะกรรมการมรดกโลก เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าว

(๗) ขอให้ประเทศไทยพิจารณาการแบ่งเขต (Zoning) การจัดการมรดกโลกโดยละเอียด เพื่อรับประกันว่ามีการกำหนดพื้นที่แกนกลาง (Core areas) ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า และเพิ่มระดับการปกป้องคุ้มครองพื้นที่ดังกล่าวให้มากขึ้น รวมทั้งการกำหนดพื้นที่แนวกันชนที่เหมาะสมโดยรอบพื้นที่มรดกโลก เพื่อป้องกันพื้นที่มรดกโลกจากการพัฒนาพื้นที่โดยรอบ

๑.๓.๒ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เห็นชอบหลักการมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ตามที่คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติเสนอ โดยสรุป คือ

(๑) ให้กรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. เร่งรัดกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ เปิดโอกาสให้ราษฎรในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้เป็นรูปธรรม

(๒) ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ผลจากการปรับแนวเขต หากมีราษฎรอยู่อาศัย/ทำกิน ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม หากสมควรอนุรักษ์ ให้กรมป่าไม้กำหนดเป็นป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย ส่วนป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายจะไม่นำไปดำเนินการปฏิรูป ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้กรมป่าไม้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบพิสูจน์การครอบครอง ที่ดินของราษฎร

■ หากอยู่อาศัย/ทำกินมาก่อนวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ ให้กรมป่าไม้จัดทำขอบเขตบริเวณที่อยู่อาศัย/ทำกินให้ชัดเจน ห้ามขยายพื้นที่เพิ่มเติมโดยเด็ดขาด ถ้าเป็นพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ ให้พิจารณาดำเนินการช่วยเหลือราษฎรตามความเหมาะสม เพื่อให้หาที่อยู่อาศัย/ทำกินแห่งใหม่ หรือดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากบริเวณนั้นไปอยู่อาศัย/ทำกินในพื้นที่ที่เหมาะสม

■ หากราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ ให้เคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์นั้น หากยังไม่สามารถเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ได้ทันที ให้ดำเนินการควบคุมขอบเขตพื้นที่มิให้ขยายเพิ่มเติมโดยเด็ดขาด

(๓) ด้านการป้องกันพื้นที่ป่าไม้ ถ้ามีการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่และ/หรือขยายพื้นที่อยู่อาศัย/ทำกินเพิ่มเติม ให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเฉียบขาด

(๔) ให้กรมป่าไม้ดำเนินการตามแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วย แผนงาน ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านการป้องกันพื้นที่ ๒) ด้านการควบคุมพื้นที่ ๓) ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ ๔) ด้านการติดตามประเมินผลและระบบข้อมูล

(๕) ให้แก้ไขปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ออกโดยมิชอบในพื้นที่ป่าไม้ ให้แล้วเสร็จเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

๒. การประกาศเขตที่ดินของรัฐ

๒.๑ เขตป่าไม้ถาวร (พ.ศ. ๒๕๐๖)

ป่าไม้ถาวร คือ ที่ดินที่เป็นป่าที่จะทำการสงวนคุ้มครองไว้เป็นสมบัติของชาติโดยถาวรสืบไป โดยการกำหนดป่าไม้ถาวรจะดำเนินการออกเป็นมติคณะรัฐมนตรี ตามข้อเสนอของกระทรวงมหาดไทย

ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวน ๓ ป่า คือ ป่าวังน้ำเขียว ป่าเขาภูหลวง และป่าครบุรี

๒.๑.๑ ป่าวังน้ำเขียว

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ ให้ป่าวังน้ำเขียว ในท้องที่ตำบลสะแกราช และตำบลวังน้ำเขียว (ปัจจุบันเป็นตำบลวังน้ำเขียว ตำบลอุดมทรัพย์ และตำบลไทยสามัคคี) อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็น**ป่าไม้ถาวร** เนื้อที่ประมาณ ๒๘๖,๕๗๒- ๒-๐๐ ไร่ (๔๕๘.๕๑๖ ตารางกิโลเมตร)

๒.๑.๒ ป่าภูหลวง

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ ให้ป่าภูหลวง ในท้องที่จังหวัดนครราชสีมา เป็น**ป่าไม้ถาวร** เนื้อที่ประมาณ ๖๕๒,๐๒๘ ไร่ (๑,๐๔๓.๒๔๕ ตารางกิโลเมตร)

๒.๑.๓ ป่าครบุรี

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ ให้ป่าครบุรี ในท้องที่จังหวัดนครราชสีมา เป็น**ป่าไม้ถาวร** เนื้อที่ประมาณ ๑,๑๓๔,๒๒๔ ไร่ (๑,๐๔๓.๒๔๕ ตารางกิโลเมตร)

๒.๒ เขตป่าสงวนแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๑๕, ๒๕๑๖)

๒.๒.๑ ป่าวังน้ำเขียว

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้) ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๐๕ (พ.ศ. ๒๕๑๕) กำหนดให้ป่าวังน้ำเขียว ในท้องที่ตำบลสะแกราช อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็น**ป่าสงวนแห่งชาติ** เนื้อที่ ๒๙๙,๗๗๒ ไร่

๒.๒.๒ ป่าเขาภูหลวง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้) ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗๖ (พ.ศ. ๒๕๑๖) กำหนดให้ป่าเขาภูหลวง ในท้องที่ตำบลตะขบ และตำบลสะแกราช อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็น**ป่าสงวนแห่งชาติ** เนื้อที่ ๗๓๖,๒๕๐ ไร่

๒.๒.๓ ป่าครบุรี

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้) ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗๖ (พ.ศ. ๒๕๐๙) กำหนดให้ป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลแชะ ตำบลจรเข้มะหิน ตำบลสระตะเคียน และตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา เป็น**ป่าสงวนแห่งชาติ** เนื้อที่ ๑,๐๕๑,๒๕๐ ไร่ มอบให้ ส.ป.ก.

๑๘๗,๕๐๐.๐๐ ไร่ แล้วกันพื้นที่กลับคืนกรมป่าไม้ ๓๔,๕๓๓.๓๖ ไร่ และประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ
ทับลาน ๗๗๔,๑๗๕.๐๐ ไร่ คงเหลือเนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าครบุรี ๑๑๔,๑๐๘.๓๖ ไร่

๒.๓ เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (พ.ศ. ๒๕๒๑)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ส.ป.ก.) ได้ออกพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ที่ดินในท้องที่อำเภอ
เมืองนครราชสีมา อำเภอปักธงชัย และอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน
พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินบางส่วน อยู่ในท้องที่อำเภอวังน้ำเขียว เนื้อที่ ๒๕๒,๕๔๑ ไร่
ได้แก่

(๑) พื้นที่ป่าวังน้ำเขียว แปลงหนึ่ง (F)	เนื้อที่ ๓๓,๘๒๒ ไร่
(๒) พื้นที่ป่าวังน้ำเขียว แปลงสอง (F)	เนื้อที่ ๑๔,๔๙๓ ไร่
(๓) พื้นที่ป่าเขาภูหลวง (F)	เนื้อที่ ๔๑,๒๐๓ ไร่
(๔) พื้นที่ป่าเขาภูหลวง (E)	เนื้อที่ ๑๖๓,๐๒๓ ไร่

ดำเนินการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว ในที่ดินแปลงเกษตรกรรม จำนวน ๖,๔๑๒ ราย
๗,๙๑๓ แปลง เนื้อที่ ๑๓๙,๓๐๐ ไร่ ส่วนที่อยู่อาศัย อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดที่ดิน

๒.๔ เขตอุทยานแห่งชาติทับลาน (พ.ศ. ๒๕๒๔)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้) ออกพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ป่าวังน้ำเขียว และ
ป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบล
โคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา
และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน จังหวัดปราจีนบุรี เป็นอุทยานแห่งชาติ
ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เนื้อที่ ๑,๔๐๐,๐๐๐ ไร่

หมายเหตุ ขณะนี้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช อยู่ในระหว่างการเตรียมการผนวก
พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าครบุรี เป็นอุทยานแห่งชาติทับลานเพิ่มเติม แต่ในปี ๒๕๕๕มีประชาชนร้องเรียน
คัดค้านการประกาศเพิ่มเขตอุทยานทับลานดังกล่าว

๒.๕ ปรับปรุงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๒๘)

๒.๕.๑ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าวังน้ำเขียว

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๒๕ ให้เพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ
ป่าวังน้ำเขียว ภายใต้โครงการพัฒนาการในเขตปฏิรูปที่ดิน (ป่าวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา) โดยมิได้
ให้เพิกถอนอุทยานแห่งชาติ ต่อมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้) ได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่
๑,๑๔๕ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๐๕ (พ.ศ. ๒๕๑๕) กำหนดแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ
ป่าวังน้ำเขียวใหม่ มีเนื้อที่ลดลง โดยตัดพื้นที่ส่วนที่จะดำเนินการตามโครงการพัฒนาการ
ในเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่บางส่วนของป่าวังน้ำเขียว และตัดส่วนที่ทับซ้อนกับอุทยานแห่งชาติ คงเหลือ
เนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าวังน้ำเขียว ๑๑,๗๒๑ ไร่

๒.๕.๒ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้) ออกกฎกระทรวงฉบับที่ ๑,๑๔๔ (พ.ศ. ๒๕๒๘)
ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗๖ (พ.ศ. ๒๕๑๖) กำหนดแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง
ให้มีเนื้อที่ลดลง เพื่อตัดพื้นที่ส่วนที่จะดำเนินการตามโครงการพัฒนาการในเขตปฏิรูปที่ดิน

เพื่อเกษตรกรรมในพื้นที่บางส่วนของป่าเขาภูหลวง ในท้องที่ตำบลตะขบ ตำบลระเริง ตำบลสะแกกราช ตำบลวังหมี ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย และตำบลวังกะทะ ตำบลโป่งตาลอง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา คงเหลือเนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง ๖๕๑,๔๔๐ ไร่

ต่อมากรมป่าไม้ได้ส่งมอบที่ดินในเขตป่าโซนเอ และโซนอี ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖ ให้แก่ ส.ป.ก. โดยส่งมอบป่าสงวนแห่งชาติ ป่าวังน้ำเขียว ในท้องที่ตำบลจระเข้หิน อำเภอครบุรี เนื้อที่ ๑๐๑,๐๙๓ ไร่ และป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง ในท้องที่อำเภอวังน้ำเขียวบางส่วน และอำเภอปากช่องบางส่วน เนื้อที่ ๓๕๕,๗๐๐ ไร่ รวมเนื้อที่ทั้งหมด ๔๕๖,๗๙๓ ไร่

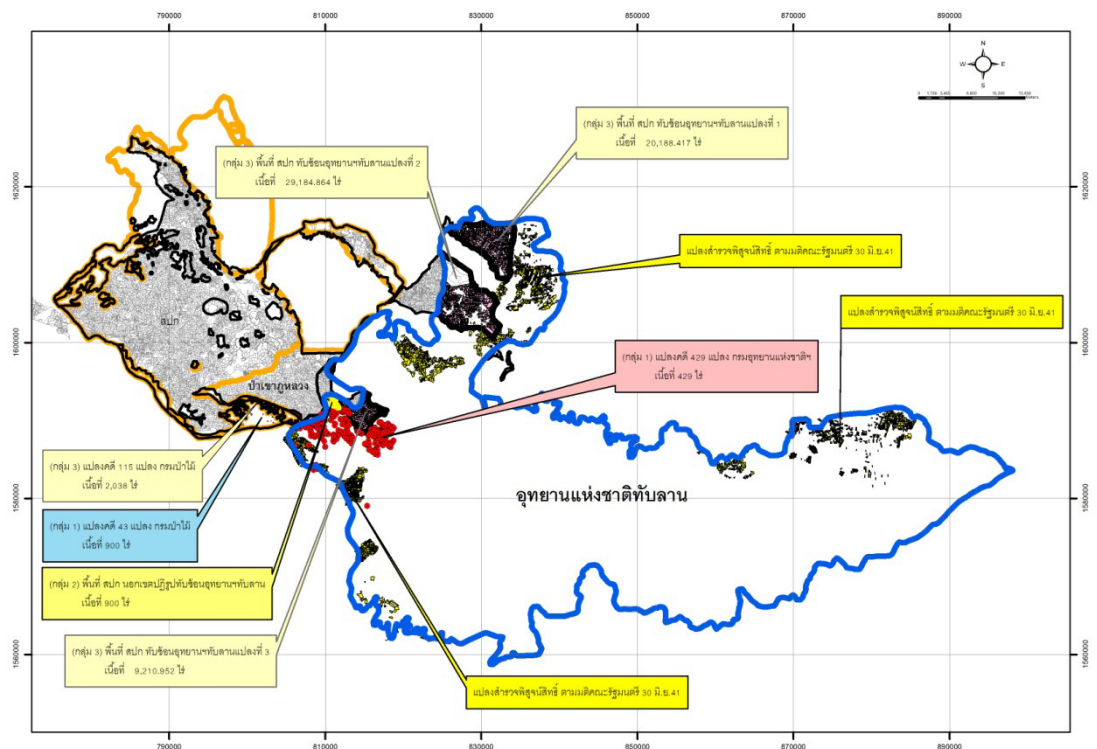
๓. สถานภาพปัจจุบันของพื้นที่ป่าตามกฎหมาย

เนื้อที่

○ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าวังน้ำเขียว	เนื้อที่ ๑๑,๗๒๑ ไร่	} รวมเนื้อที่ ๑,๘๓๖,๖๐๘ ไร่
○ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง	เนื้อที่ ๓๑๐,๗๗๙ ไร่	
○ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าครบุรี	เนื้อที่ ๑๑๔,๑๐๘ ไร่	
○ อุทยานแห่งชาติทับลาน	เนื้อที่ ๑,๔๐๐,๐๐๐ ไร่	

การทับซ้อน (ภาพที่ ๓)

- เขตปฏิรูปที่ดิน ทับซ้อนกับ เขตอุทยานแห่งชาติทับลาน เนื้อที่ ๕๘,๕๘๒ ไร่
 - เขตปฏิรูปที่ดิน ทับซ้อนกับ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง เนื้อที่ ๒,๐๑๔ ไร่
 - พื้นที่ปฏิรูปที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดิน แต่อยู่ในเขตอุทยานฯ เนื้อที่ ๙๐๐ ไร่
- รวมเนื้อที่ ๖๑,๕๙๖ ไร่

ภาพที่ ๓ การทับซ้อนของเขตปฏิรูปที่ดินกับเขตพื้นที่ป่าไม้ ในท้องที่จังหวัดนครราชสีมา

๔. สถานการณ์การบุกรุก/กระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ปัจจุบัน)

พื้นที่ป่าไม้	เนื้อที่บุกรุก	จำนวนผู้บุกรุก	หมายเหตุ
ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าวังน้ำเขียว (เนื้อที่ ๑๑,๗๒๑ ไร่)	๐ ไร่	๐ คดี	ไม่มีผู้บุกรุก
ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง* (เนื้อที่ ๓๑๐,๗๗๙ ไร่)	๒,๐๖๓ ไร่	๔๓ คดี	ชั้นพนักงานสอบสวน ๔๓ คดี
อุทยานแห่งชาติทับลาน* (เนื้อที่ ๑,๕๐๐,๐๐๐ ไร่)	๘,๘๒๗ ไร่	๔๓๔ คดี	- ออกคำสั่งให้รื้อถอน ๕๐ ราย - ยังไม่ออกคำสั่งรื้อถอน ๓๗๙ คดี (ชั้นพนักงานสอบสวน ๒๗๒ คดี)
พื้นที่ทับซ้อนเขตปฏิรูปที่ดินกับ - อุทยานฯ (ในเขตปฏิรูป)** - ป่าสงวนฯ ป่าเขาภูหลวง (ในเขตปฏิรูป)** - อุทยานฯ (นอกเขตปฏิรูป)***	๕๘,๕๘๒ ไร่ ๒,๐๑๔ ไร่ ๙๐๐ ไร่	๒,๕๖๑ แปลง ๑๑๕ แปลง ๕๒ แปลง	} ให้หรือสำนักงานอัยการสูงสุด/สคก. เพื่อให้ ส.ป.ก. เพิกถอนเอกสารสิทธิ
รวม	๗๒,๓๘๖ ไร่	๔๗๒ คดี ๒,๗๒๘ แปลง	

* กลุ่มที่ ๑ (ผู้บุกรุกที่กระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้อย่างชัดเจน)

**กลุ่มที่ ๒ (ผู้ถือครองพื้นที่ทับซ้อนระหว่างเขตปฏิรูปที่ดินและพื้นที่ป่าไม้)

***กลุ่มที่ ๓ (ผู้ถือครองเอกสารสิทธิ นอกเขตปฏิรูปที่ดิน แต่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ)

๕. แนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุก

๕.๑ การดำเนินการกับผู้กระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ กรณีพบว่าบุกรุกและไม่มีเอกสารสิทธิ

๕.๑.๑ กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาในคดีอาญาแล้ว ให้กรมป่าไม้ กรมอุทยานฯ ดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาโดยเด็ดขาด ทันที

๕.๑.๒ กรณีที่ผู้บุกรุกขาดเจตนากระทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ส่งผลทำให้ไม่ต้องถูกลงโทษทางอาญา เช่น พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องคดีเด็ดขาด หรือ ศาลมีคำพิพากษายกฟ้อง แต่พื้นที่ที่บุคคลดังกล่าวถือครองอยู่ในเขตป่าไม้ เขตอุทยานแห่งชาติ ให้กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติฯ ดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง บังคับให้ออกไปจากพื้นที่ป่า (พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๒๕ และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๒๒)

๕.๑.๓ กรณีที่คดีอาญายังดำเนินการไม่เสร็จสิ้น (ทั้งมีตัวผู้กระทำความผิด หรือไม่มีตัวผู้กระทำความผิด) หน่วยงานราชการสามารถดำเนินการทางปกครอง บังคับให้บุคคลออกจากพื้นที่ทันที โดยเป็นการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ให้กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติฯ บังคับใช้มาตรการดังกล่าว (พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๒๕ และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๒๒)

๕.๑.๔ ดำเนินการฟ้องคดีแพ่งเรียกค่าเสียหายจากผู้กระทำความผิด

๕.๒ การจัดการพื้นที่ สิ่งปลูกสร้าง หรือพืชผลอาสิน

๕.๒.๑ กรณีพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

(๑) ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติทับลาน ออกคำสั่งทางปกครอง สั่งให้ผู้กระทำความผิด รื้อถอน ทำลายสิ่งปลูกสร้าง หรือพืชผลอาสิน ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๒๒

(๒) เร่งรัดการทำเครื่องหมายแสดงแนวเขตอุทยานแห่งชาติให้ชัดเจน

(๓) พื้นฟูสภาพป่า

๕.๒.๒ กรณีพบผู้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

(๑) ให้อธิบดีกรมป่าไม้ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด(นครราชสีมา ,ปราจีนบุรี) หรือนายอำเภอ (อ.วังน้ำเขียว อ.ครบุรี อ.เสิงสาง ปักธงชัย นาดี) ในท้องที่ที่เกี่ยวข้องกับคดีในเขตอำนาจ ออกคำสั่งทางปกครอง สั่งให้ผู้กระทำความผิด รื้อถอน ทำลายสิ่งปลูกสร้าง หรือพืชผลอาสิน ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๒๕

(๒) เร่งรัดการทำเครื่องหมายแสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติให้ชัดเจน

(๓) พื้นฟูสภาพป่า

๕.๓ การขอใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้

๕.๓.๑ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

การขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จะต้องเป็นการขออนุญาตก่อนเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ การขออนุญาตใช้ประโยชน์ภายหลังการบุกรุกไปแล้วไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะเป็นการกระทำความผิดที่มีโทษทางอาญาตาม พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๖ และ ๑๖ ทวิ

๕.๓.๒ พื้นที่อุทยานแห่งชาติ

การขอใช้ประโยชน์พื้นที่ ในเขตอุทยานแห่งชาติ ไม่สามารถดำเนินการได้ ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๑๖

๕.๔ แนวทางการแก้ไขปัญหากรณีออกเอกสารสิทธิ (ส.ป.ก.) ในพื้นที่ป่าไม้

๕.๔.๑ กรณีออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. ๔-๐๑ นอกเขตปฏิรูปที่ดิน แต่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ทับลาน จำนวน ๕๒ แปลง เนื้อที่ ๙๐๐ ไร่ มี ๓ ทางเลือก

ทางเลือกที่ ๑ ให้ ทส. (อส.) เพิกถอนเขตอุทยานแห่งชาติที่ทับซ้อนกับเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งหมด เพื่อให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน แล้วให้ ส.ป.ก. ดำเนินการเพิกถอน ส.ป.ก. ๔-๐๑ ของผู้ถือครองที่ไม่ได้ เป็นเกษตรกรหรือมิได้ใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ทางเลือกที่ ๒ ให้ กษ. (ส.ป.ก.) เพิกถอนเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ของผู้ถือครองทุกราย แล้วให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เข้าไปตรวจสอบพิสูจน์สิทธิราษฎรที่ถือครองที่ดิน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑

ทางเลือกที่ ๓ ให้ ทส. (อส.) เพิกถอนเขตอุทยานแห่งชาติบางส่วน เพื่อออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. ให้แก่ราษฎรที่ถูกเพิกถอนเอกสารสิทธิหรือได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงแนวเขตอุทยานแห่งชาติ

กรณี ส.ป.ก. ตรวจสอบแล้วพบว่า ผู้ถือครองที่ดินที่ดำเนินการผิดหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ (เช่น รีสอร์ต) ให้ ส.ป.ก. เพิกถอนเอกสารสิทธิ ให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน

๕.๔.๒ กรณีออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. ๔-๐๑ นอกเขตปฏิรูปที่ดิน แต่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง (โซนซี และพื้นที่กันคิน (RF)) ยังไม่ทราบจำนวนแปลงและเนื้อที่ที่แน่ชัด

(๒.๑) ให้จังหวัดนครราชสีมา จัดตั้งคณะทำงานตรวจสอบแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาภูหลวง (บริเวณเขาแผงม้า โซนซี และบริเวณพื้นที่กันคิน (RF) ด้านเหนือของเขแผงม้า) ให้เป็นไปตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๓๘ ให้แล้วเสร็จภายใน ๑ เดือน

(๒.๒) กรณีที่ตรวจสอบแล้ว พบว่าเป็นแปลงที่ดิน อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน และอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ให้ กษ. (ส.ป.ก.) เพิกถอนเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ของผู้ถือครองทุกราย และให้ ปม. จัดทำเครื่องหมายแสดงแนวเขตให้ชัดเจน และปลูกฟื้นฟูสภาพป่า ให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๕๖

(๒.๓) กรณีที่ตรวจสอบแล้ว พบว่าผู้ถือครองไม่มีเอกสารสิทธิ ให้ ปม. ดำเนินการจับกุมและดำเนินคดีตามกฎหมายโดยเด็ดขาด และให้ ปม. เร่งรัดการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง ที่ ส.ป.ก. ได้กันพื้นที่กลับคืนกรมป่าไม้แล้ว (ป่า RF) และเผื่อระวางป้องกันมิให้ราษฎรบุกรุก

๕.๔.๓ กรณีออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ในเขตปฏิรูปที่ดินที่ทับซ้อนกับเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน จำนวน ๒,๕๖๑ แปลง เนื้อที่ ๕๘,๕๘๒ ไร่ และทับซ้อนกับเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาภูหลวง จำนวน ๑๑๕ แปลง ๒,๐๑๔ ไร่

ให้ ส.ป.ก. มีหนังสือหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อวินิจฉัยชี้ขาดว่า กษ. และ ทส. จะต้องดำเนินการประการใด เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีสถานะตามพระราชกฤษฎีกา ๒ ฉบับ และประกาศกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับ กษ. และ ทส.

(หมายเหตุ กรณีพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ขอให้ ส.ป.ก. ตรวจสอบรายละเอียดเกี่ยวกับแปลงที่ดิน (จำนวนแปลง สภาพการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นไปตามเงื่อนไข ส.ป.ก. หรือไม่

กรณีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ขอให้จังหวัดนครราชสีมา จัดตั้งคณะทำงานตรวจสอบความถูกต้องของแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ (โซนอี (ของ ส.ป.ก.) โซนซี (ของ ปม.))

๕.๕ การกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติกลับคืนให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการสำรวจและกำหนดพื้นที่ของ ส.ป.ก. ทั้งหมดทั่วประเทศ ที่ยังคงมีสภาพป่า แต่ยังมีได้ดำเนินการสำรวจเพื่อออกเอกสารสิทธิให้กับเกษตรกร หรือแปลงที่ดินที่ดำเนินการผิดหลักเกณฑ์ ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ (เช่น รีสอร์ต) เพื่อคืนให้กรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

๕.๖ การเพิ่มประสิทธิภาพการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด

(๑) ให้กระทรวงมหาดไทย มีข้อสั่งการให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และเจ้าหน้าที่ทางปกครอง ไม่ว่าส่วนราชการใด ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้ความร่วมมือกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ เช่น การจับกุม การสอบสวน การฟ้องคดี การบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย อย่างเข้มงวด และต่อเนื่อง

(๒) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีข้อสั่งการให้พนักงานสอบสวนในพื้นที่ ให้ความร่วมมือกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ เช่น การจับกุม การสอบสวน การฟ้องคดี การบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย อย่างเด็ดขาด และจริงจัง

๕.๗ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและดำเนินกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการในการอนุรักษ์ ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและรวมทั้งการสร้างเครือข่ายป้องกันทรัพยากรป่าไม้

๕.๘ แต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติ

ให้สำนักนายกรัฐมนตรี แต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติ กำกับดูแล ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และรายงานการแก้ไขปัญหากรณีวังน้ำเขียว เพื่อใช้เป็นกรณีตัวอย่างในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกทั่วประเทศ รวมทั้งบริหารจัดการ เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการเพิกถอนเอกสารสิทธิ ที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการผิดพลาดอันเนื่องมาจากความไม่ชัดเจนของแผนที่แสดงแนวเขต

ข้อกฎหมาย/ระเบียบ/นโยบายที่เกี่ยวข้อง

(๑) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีหนังสือที่ นร ๐๙๐๑/๖๘๑ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓ แจ้งผลการพิจารณา เรื่อง การรับมอบอาคารและสิ่งปลูกสร้าง เพื่อนำไปหาประโยชน์ในกิจการของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (เรื่องเสร็จที่ ๐๔๔๔/๒๕๕๓) สรุปได้ว่า

“...เมื่อการปลูกสร้างของห้าง ท. เป็นการดำเนินการที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ และโดยที่ มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจสั่งให้ทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดในอุทยานแห่งชาติที่ผิดไปจากสภาพเดิมหรือทำให้สิ่งนั้นกลับคืนสู่สภาพเดิม กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงไม่มีอำนาจรับมอบอาคารและสิ่งปลูกสร้าง...”

(๒) ถ้าไม่ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเด็ดขาด หรือดำเนินการบังคับทางกฎหมายล่าช้า จะก่อให้เกิดปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้อื่น ๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อให้สูญเสียพื้นที่ป่าของประเทศ และจะเกิดความยุ่งยากในการแก้ไขปัญหาในทุกพื้นที่

(๓) เนื่องจากพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลาน และพื้นที่อุทยานแห่งชาติใกล้เคียงอื่น ได้รับการประกาศเป็นพื้นที่มรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ่ เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๘ และคณะกรรมการมรดกโลก ได้มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ ๓๖ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๕-๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ขอให้ประเทศไทยดำเนินการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่ (...การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มแข็ง และเพิ่มระดับการปกป้องคุ้มครองพื้นที่รวมทั้งการกำหนดพื้นที่แนวกันชนที่เหมาะสมโดยรอบพื้นที่มรดกโลก เพื่อป้องกันพื้นที่มรดกโลกจากการพัฒนาพื้นที่โดยรอบ...)

(๔) นโยบายรัฐบาล ตามหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๐๖/๒๕๖๙ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีมีราษฎรและผู้ประกอบการที่พักแวกนักท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ร้องเรียนกรณีที่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่รุกล้ำพื้นที่อุทยานแห่งชาติ อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยนายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ได้ลงนามเห็นชอบ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

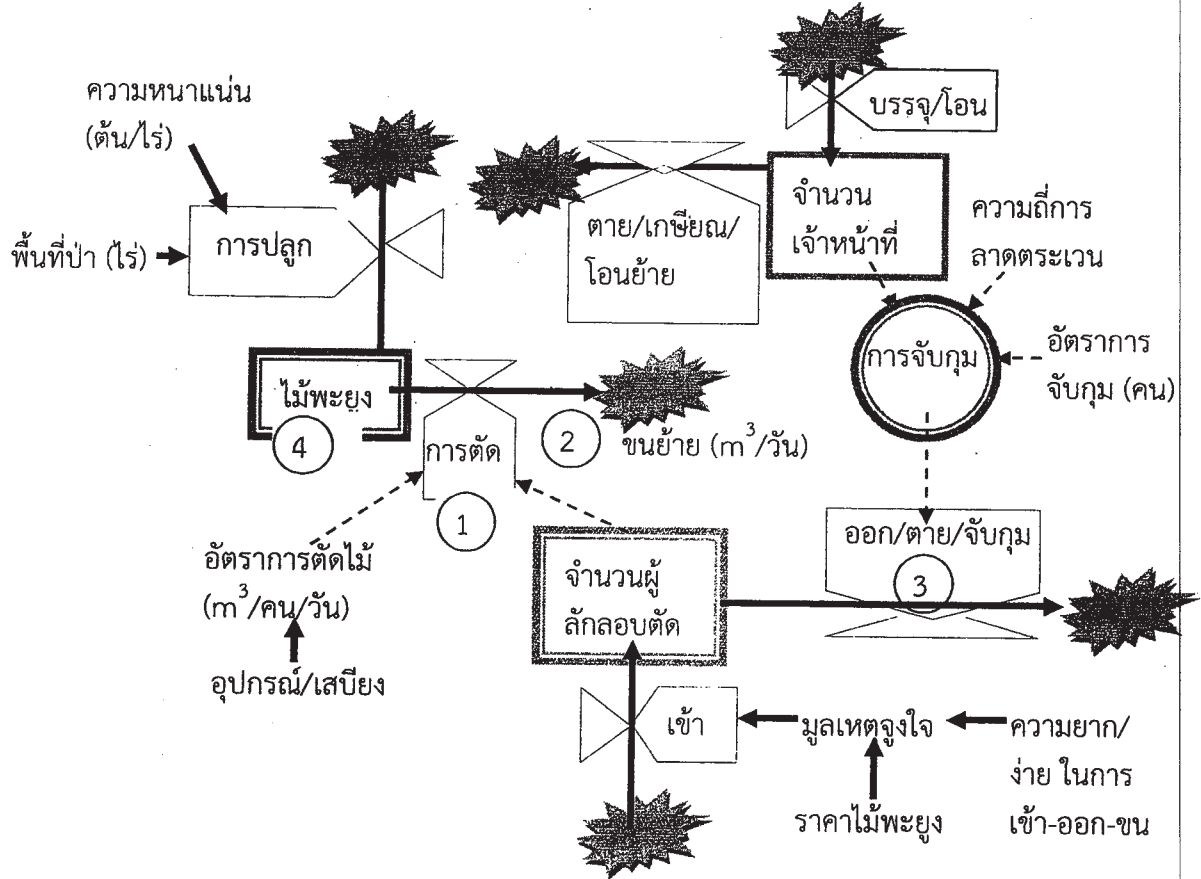
ภาคผนวก ข

แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับไม้พะยุงในพื้นที่มรดกโลก
ป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ ในส่วนที่แสดงผลการวิเคราะห์โครงสร้างของปัญหาการลักลอบ
ตัดไม้พะยุง ตามผลการศึกษาครั้งนี้ (หน้า 8 ของแผนปฏิบัติการฯ)

แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปราม
การกระทำผิดเกี่ยวกับไม้พะยุงในพื้นที่มรดกโลก
ป่าดงพญาเย็น - เขาใหญ่
พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘

Problem Structure

1. เส้นทาง
2. ความสะดวก
3. ความเสี่ยง/ความปลอดภัย
4. รายได้/ค่าตอบแทน
5. ความชำนาญ/ทักษะ

ภาคผนวก ก

สำเนาบันทึกนายมนตรี เกียรติไพพันธ์ ฉบับวันที่ 6 ตุลาคม 2558 เรื่อง การแก้ไขปัญหาการ
ลักลอบตัดไม้พะยูงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง

วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา

① เรียน ท่าน ปกท.ทส.

ตามข้อสั่งการท่าน ปกท.ทส. เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ ขอให้นายมนตรี เกียรติเผ่าพันธ์ "สรุปเรื่องไม้พะยุงที่ ปกท.ทส. เป็นประธาน เพื่อจะได้จัดประชุมและวางแนวทางในการดำเนินงานต่อไป ที่เสนอมาไม่ใช่ข้อสั่งการ" ในบันทึก เรื่อง แนวทางการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาอัตรากำลังเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าลดลง ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๘ นั้น

กระผม ขอเรียนสรุป ดังนี้

๑. เรื่องไม้พะยุงที่ ปกท.ทส. เป็นประธานกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ระดับประเทศ (ฝ่ายไทย) มีสรุปการดำเนินงานตามที่ อส./กระผมได้รายงาน ซึ่ง

๑.๑ รอง ปกท.ทส. (นางสาวสุทธิลักษณ์ ระวีวรรณ) ได้นำเรียนท่าน ปกท.ทส. ด้วยวาจาเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๘ ในเบื้องต้น ซึ่ง ปกท.ทส. มีปัญหาว่ายังไม่ทราบรายละเอียด ดังนั้น จึงเห็นควรที่ อส. (โดยอธิบดีหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมาย พร้อมด้วยเลขานุการคณะกรรมการดังกล่าวฯ) จะมานำเรียนชี้แจงต่อ ปกท.ทส. โดยตรง เพื่อจะได้กำหนดนัดหมายการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๓ ต่อไป (เอกสาร ๑)

๑.๒ ปกท.ทส. ได้มอบหมายให้ อส. ดำเนินการ [จัดประชุมคณะกรรมการฯ ภายในเดือนกันยายน ๒๕๕๘ เพื่อติดตามความคืบหน้า และเตรียมการประชุมร่วมกับฝ่ายกัมพูชา (เช่น การจัดทำร่างบันทึกการประชุม เป็นต้น) ที่จะจัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๘] (เอกสาร ๒)

๒. เรื่องที่กระผมเสนอ มุ่งสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา และอาจใช้ประกอบการจัดทำรายงานเสนอต่อศูนย์มรดกโลก ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา เห็นควรมอบหมายให้ อส. ดำเนินการตามนัยข้อ ๑.๑

๑ ๐๒๓/๐๐๖

๖๐ ๑๓๖๖

(นายเกษมสันต์ จิตนวาโส)
ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ๖ ต.ค. ๒๕๕๘

(นายมนตรี เกียรติเผ่าพันธ์)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

รอง ปลต.ทส. (นายสุทจน์ ไตรวิทย์ชัยกุล) **เรื่อง** ปลต.ทส.
เลขรับ ๒๔.๕๗ **เลขรับ** ๒๓๑๑
วันที่ ๑๗ มิ.ย. ๒๕๕๘ **วันที่** ๑๗ มิ.ย. ๒๕๕๘
เวลา ๐๙.๕๕ **เวลา** ๐๙.๐๑

สำนักงานปลัดกระทรวง
วิเทศการทูตและสัมพันธ์
๑๗ มิ.ย. ๒๕๕๘
๑๗ มิ.ย. ๒๕๕๘
๑๗ มิ.ย. ๒๕๕๘
๑๗ มิ.ย. ๒๕๕๘

รองปลัดกระทรวง

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา
ระดับประเทศ (ฝ่ายไทย) โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๐๗๗๗ ต่อ ๑๓๓๘, ๐ ๒๕๖๑ ๕๓๓๒ ๒๕๓๑

ที่ ทส ๐๙๐๔.๓๐๗/ ๑๖๕/๓๓ วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ ๑๖ มิ.ย. ๒๕๕๘ ๑๖ มิ.ย. ๒๕๕๘ ๑๖ มิ.ย. ๒๕๕๘

เรื่อง คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ระดับประเทศ (ฝ่ายไทย)

เรียน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(ประธานกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ระดับประเทศ (ฝ่ายไทย))

เรื่องเดิม

๑. สืบเนื่องจากผลการประชุม เรื่อง การลาดตระเวนร่วมเพื่อป้องกันการลักลอบตัดไม้บริเวณชายแดน ระหว่างคณะผู้แทนฝ่ายไทยนำโดยผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงการต่างประเทศ กับฝ่ายกัมพูชา เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ณ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองปอยเปต เมืองปอยเปต จังหวัดบันเตียเมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้เห็นพ้องกันในหลักการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุง ดังนี้

๑.๑ การตั้งคณะกรรมการร่วม แต่งตั้งคณะกรรมการร่วม ใน ๒ ระดับ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการร่วมระดับประเทศ ฝ่ายไทยเสนอให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธานกรรมการ โดยคณะกรรมการร่วมจะจัดการประชุมปีละ ๑ - ๒ ครั้ง หรือขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และมีหน้าที่กำหนดกรอบในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณแนวชายแดนไทย - กัมพูชา

(๒) คณะอนุกรรมการร่วมระดับจังหวัด ฝ่ายไทยเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดบริเวณแนวชายแดนไทย - กัมพูชา เป็นประธานคณะอนุกรรมการฝ่ายไทย (มี ๗ จังหวัด ได้แก่ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ สุรินทร์ สระแก้ว จันทบุรี และตราด) โดยมีหน้าที่รับกรอบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการร่วมระดับประเทศมาปรับใช้ในการปฏิบัติและลาดตระเวนให้เหมาะสมกับพื้นที่ในความรับผิดชอบ รวมทั้งเป็นช่องทางติดต่อประสานงานในพื้นที่ชายแดนระหว่างกัน

๑.๒ การลาดตระเวนโดยมีการประสานงาน (Coordinated Patrol) ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องพื้นที่ในการลาดตระเวน จำนวน ๑๕ พื้นที่ โดยหลักการของการลาดตระเวน จะต้องไม่มีนัยเกี่ยวกับเขตแดนระหว่างสองประเทศ และการลาดตระเวนจะกระทำโดยมีการประสานงานกันและห่างจากเขตแดนพอสมควร ภายในเขตอธิปไตยของแต่ละประเทศเท่านั้น ส่วนรูปแบบและวิธีการลาดตระเวนจะขึ้นอยู่กับพิจารณาของคณะกรรมการร่วมระดับประเทศ

(เอกสารแนบ ๑)

๒. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ได้แต่งตั้งองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ระดับประเทศ (ฝ่ายไทย) โดยมีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ (เอกสารแนบ ๒)

๓. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗ ได้อนุมัติให้คณะกรรมการต่างๆ ที่คณะรัฐมนตรีชุดเดิม (นายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) มีมติแต่งตั้งไว้ ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ (เอกสารแนบ ๓)

๔. มติคณะรัฐมนตรี...

๔. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ระดับประเทศ (ฝ่ายไทย) ซึ่งมีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ และมีผู้อำนวยการสำนักป้องกันปราบปราม และควบคุมไฟป่า เป็นเลขานุการ (เอกสารแนบ ๔)

ข้อเท็จจริง

ฝ่ายเลขานุการฯ ขอนำเรียนสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ระดับประเทศ (ฝ่ายไทย) ที่ผ่านมา สรุปได้ดังนี้

๑. คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ระดับประเทศ (ฝ่ายไทย) ได้มีประชุมคณะกรรมการฯ ไปแล้ว ทั้งสิ้น ๓ ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘

๒. คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ระดับประเทศ (ฝ่ายไทย) ได้มีคำสั่งที่ ๑ - ๗ /๒๕๕๘ ลงวันที่ ๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ระดับจังหวัด จำนวน ๗ จังหวัด ที่มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศกัมพูชา โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานอนุกรรมการ ประกอบด้วยจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ สระแก้ว จันทบุรี และจังหวัดตราด เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ (เอกสารแนบ ๕)

๓. คณะกรรมการฯ ได้กำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา จำนวน ๕ ข้อ (เอกสารแนบ ๖)

๔. ด้านการลาดตระเวนโดยมีการประสานงาน (Coordinated Patrol) คณะกรรมการฯ เห็นว่าพื้นที่ที่สามารถลาดตระเวนโดยมีการประสานงานกับฝ่ายกัมพูชา มีจำนวน ๑๕ พื้นที่ ใน ๗ จังหวัด พร้อมทั้งได้กำหนดกรอบการลาดตระเวนโดยมีการประสานงานไว้ ดังนี้

๔.๑ การลาดตระเวนโดยมีการประสานงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยุง และทั้งสองฝ่ายมีความเข้าใจตรงกันว่า การลาดตระเวนโดยมีการประสานงาน จะต้องไม่กระทบต่อสิทธิของไทยและกัมพูชาเกี่ยวกับเขตแดนตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยหน่วยลาดตระเวนของแต่ละฝ่ายจะดำเนินการลาดตระเวนภายในเขตอธิปไตยของแต่ละประเทศและห่างจากเขตแดนพอสสมควร

๔.๒ ให้มีการประสานงานของหน่วยงานในระดับพื้นที่ของทั้งสองประเทศ

๕. คณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด จำนวน ๗ จังหวัด ได้เสนอแผนงาน/โครงการ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงในปี ๒๕๕๘ จำนวนรวม ๑๘ โครงการ รวมเงิน ๑๘,๖๙๑,๑๗๐ บาท (สิบแปดล้านหกแสนเก้าหมื่นหนึ่งพันหนึ่งร้อยเจ็ดสิบบาท) ซึ่งปัจจุบันยังไม่ได้มีการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณให้กับจังหวัด ทั้ง ๗ จังหวัด โดยเฉพาะงบประมาณในการจัดประชุมคณะกรรมการฯ ร่วมระดับจังหวัดกับฝ่ายกัมพูชา (เอกสารแนบ ๗)

๖. เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๘ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้ การขนส่ง รวบรวม จัดเก็บ และส่งออกไม้พะยุง ฝ่ายกัมพูชา ได้กำหนดประชุมร่วมกับคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ระดับประเทศ (ฝ่ายไทย) ในวันที่ ๒๖ - ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘

ณ โรงแรม...

ณ โรงแรมพรมเปญ กรุงพรมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา แต่ประธานกรรมการฯ (ฝ่ายไทย) ได้แจ้งขอเลื่อนการประชุมคณะกรรมการฯ ระดับประเทศ ของทั้งสองฝ่ายออกไป เนื่องจากในระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๘ ประเทศไทยโดยกระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดจัดประชุมผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดนไทย - กัมพูชา ครั้งที่ ๕ ณ กรุงเทพมหานคร ซึ่งการประชุมดังกล่าวจะมีการนำประเด็นการลักลอบตัดไม้รวมอยู่ด้วย ล่าสุดฝ่ายกัมพูชาได้ขอเลื่อนการประชุมผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดนไทย - กัมพูชา ดังกล่าวออกไป เนื่องจากประธานวุฒิสภา ราชอาณาจักรกัมพูชา ถึงแก่อสัญกรรม

ข้อพิจารณา

ฝ่ายเลขานุการฯ ขอเรียนว่า เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ระดับประเทศ (ฝ่ายไทย) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านสารัตถะสำหรับการประชุมคณะกรรมการร่วมระดับประเทศ ซึ่งคาดว่าจะจัดขึ้นในระยะเวลาอันใกล้นี้ รวมทั้งติดตามความก้าวหน้าและพิจารณาแนวทาง แผนงาน/โครงการของคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ระดับจังหวัด ที่ยังคงค้างอยู่ ดังนั้น จึงขอได้โปรดพิจารณากำหนดวัน เวลาการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๘ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์)

ผู้อำนวยการสำนักป้องกัน ปราบปราม และควบคุมไฟป่า
เลขานุการคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุง
บริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ระดับประเทศ (ฝ่ายไทย)

๓) นาย รอด วัฒน.ท.ส. (ฝ่ายไทย) อธิบดีกรม

17 มิ.ย. 2558

(นายสุพจน์ โตวิจักขณชัยกุล)

รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
รักษาการแทนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒) เรือน ปท.นร.

นางสาวสุทธีลักษณ์

ในวันเวลาตามปฏิทินของกรมฯ ระดับจังหวัด
ช่วงนี้ ปท.นร. เรือน ปท.นร.

๔) เรือน อธิบดี อส.

เรือน ได้แจ้ง เรือน ปท.นร. (นางสาวสุทธีลักษณ์)
ต่ออธิบดี เมื่อวันที่ 18/6/58 ในเรื่องอื่น ซึ่ง ปท.นร. ไร่หรือที่
ซึ่งมีพื้นที่ ๒๕๐ ไร่ ๒๕๐ ไร่ ๒๕๐ ไร่ (ใน ๒๕๐ ไร่ หรือ ๒๕๐ ไร่) ไร่
หรือพื้นที่ ๒๕๐ ไร่ ๒๕๐ ไร่ ๒๕๐ ไร่ (นางสาวสุทธีลักษณ์ รักษาการ)
ไร่ ๒๕๐ ไร่ ๒๕๐ ไร่ ๒๕๐ ไร่ (นางสาวสุทธีลักษณ์ รักษาการ)
ไร่ ๒๕๐ ไร่ ๒๕๐ ไร่ ๒๕๐ ไร่ (นางสาวสุทธีลักษณ์ รักษาการ) 18/6/58

รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง การประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา

①

เรียน ท่าน ปกท. ทส.

เรื่องเดิม

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา (ท่าน ปกท.ทส. เป็นประธาน) มีอำนาจหน้าที่ อาทิ กำหนดนโยบายและแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา และจัดประชุมคณะกรรมการฯ ระดับประเทศร่วมกับฝ่ายกัมพูชาปีละ ๑-๒ ครั้ง หรือขึ้นอยู่กับสถานการณ์

ข้อเท็จจริง

กระผม ขอรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ดังนี้

๑. คณะกรรมการฯ มีการประชุม ๒ ครั้ง (๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ / ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘) โดยได้

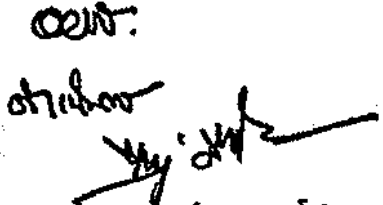
๑.๑ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการระดับจังหวัด รวม ๗ จังหวัด (เอกสาร ๑) ได้พิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ลาดตระเวน ๑๕ พื้นที่ ตามที่ฝ่ายกัมพูชาเสนอ โดยวิธีประสานงาน-ลาดตระเวนในพื้นที่ประเทศตนเอง กำหนด Check Points ในบริเวณไม่มีปัญหาเส้นเขตแดน พร้อมจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายการดำเนินงานและแผนการดำเนินงาน เสนอต่อคณะกรรมการฯ แล้ว

๑.๒ จัดทำร่างนโยบายการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ) กต. ตรวจสอบแล้ว (เอกสาร ๒)

๒. ผู้แทน กต. ได้ประสานงานทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ แจ้งว่า ประธานกรรมการระดับชาติ (ฝ่ายกัมพูชา) จะเสนอจัดประชุมคณะกรรมการระดับชาติร่วมกับฝ่ายไทย ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๘ ทั้งนี้ นาย Yuth Phouthang ตำแหน่ง Secretary of State, Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries เป็นประธานฯ ฝ่ายกัมพูชา (เอกสาร ๓)

ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา เห็นควรมอบหมายให้ อส. ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จัดประชุมคณะกรรมการฯ (ฝ่ายไทย) ภายในเดือนกันยายน ๒๕๕๘ เพื่อติดตามความคืบหน้า และเตรียมการประชุมร่วมกับฝ่ายกัมพูชา (เช่น การจัดทำร่างบันทึกการประชุม เป็นต้น) ที่จะจัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๘

②
(นายเกษมสันต์ จิตนवास)
ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒๘ ส.ค. ๒๕๕๘

(นายมนตรี เกียรติคำพันธ์)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/๒๓๓๖๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง คณะกรรมการต่าง ๆ ที่แต่งตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรี (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
อ้างถึง หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๐๗.๗/๒๒๓๓
ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๗

ตามที่ได้อธิบายให้น้ำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน ๘ คณะ
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ลงมติอนุมัติให้แต่งตั้ง
คณะกรรมการ จำนวน ๘ คณะ ดังนี้

๑. คณะกรรมการอำนวยการโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสทรงครองราชย์ ปีที่ ๕๐
๒. คณะกรรมการบริหารโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสทรงครองราชย์ ปีที่ ๕๐
๓. คณะกรรมการกองทุนโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสทรงครองราชย์ ปีที่ ๕๐
๔. คณะกรรมการโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสทรงครองราชย์ ปีที่ ๕๐ ประจำจังหวัด
๕. คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย
๖. คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก
๗. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าแห่งชาติ
๘. คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยูงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา
ระดับประเทศ (ฝ่ายไทย)

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้กระทรวงการคลัง
สำนักงบประมาณ และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวรุจิรา รีมมติ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

24 พ.ย. 2557

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๔๔๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๐

www.cabinet.thaigov.go.th

พ.ร.ก.	
พ.ร.บ.	
พ.ร.ว.	
พ.ร.อ.	
พ.ร.ก.	
พ.ร.บ.	
พ.ร.ว.	
พ.ร.อ.	

คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา
ระดับประเทศ (ฝ่ายไทย)

ด้วยเมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ไทยและกัมพูชาได้ประชุมหารือ เรื่องการลาดตระเวนร่วม เพื่อป้องกันการลักลอบตัดไม้บริเวณแนวชายแดนของทั้งสองประเทศ และทั้งสองฝ่ายได้เห็นพ้องกันให้มีการ จัดตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ระดับประเทศ เพื่อเป็นกลไก ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกันได้อย่างบูรณาการและเป็นระบบ โดยมีรายละเอียดองค์ประกอบและ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ (ฝ่ายไทย) ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบ

๑. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ประธานกรรมการ
๒. รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	รองประธานกรรมการ
๓. อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือผู้แทน	กรรมการ
๔. อธิบดีกรมป่าไม้ หรือผู้แทน	กรรมการ
๕. เอกอัครราชทูต ณ กรุงพนมเปญ หรือผู้แทน	กรรมการ
๖. อธิบดีกรมเอเชียตะวันออก หรือผู้แทน	กรรมการ
๗. อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย หรือผู้แทน	กรรมการ
๘. ผู้แทนกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๙. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๑๐. ผู้แทนสภาความมั่นคงแห่งชาติ	กรรมการ
๑๑. ผู้แทนกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	กรรมการ
๑๒. ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ	กรรมการ
๑๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดตราด หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี หรือผู้แทน	กรรมการ
๒๐. ผู้แทนกองทัพบก	กรรมการ
๒๑. ผู้แทนกรมกิจการชายแดนทหาร	กรรมการ
๒๒. ผู้แทนกองทัพอากาศที่ ๑	กรรมการ
๒๓. ผู้แทนกองทัพอากาศที่ ๒	กรรมการ
๒๔. ผู้แทนกองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด	กรรมการ
๒๕. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ

๒๖. ผู้แทนกองบัญชาการ...

๒๖. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	กรรมการ
๒๗. ผู้แทนกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิด เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๒๘. ผู้แทนสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง	กรรมการ
๒๙. ผู้แทนกรมศุลกากร	กรรมการ
๓๐. ผู้อำนวยการสำนักป้องกัน ปราบปราม และควบคุมไฟฟ้า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	เลขานุการ
๓๑. ผู้อำนวยการส่วนยุทธการด้านป้องกันและปราบปราม กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๒. ผู้อำนวยการกองเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กรมเอเชียตะวันออก	ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. กำหนดนโยบายและแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา โดยนโยบายและแนวทางจะต้องไม่ขัดแย้งเกี่ยวกับเขตแดนระหว่างสองประเทศ
๒. ประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา เพื่อให้การดำเนินงานมีความร่วมมือดังกล่าวเป็นไปอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพ
๓. ประชุมคณะกรรมการฯ ระดับประเทศร่วมกับฝ่ายกัมพูชาปีละ ๑ - ๒ ครั้ง หรือขึ้นอยู่กับสถานการณ์
๔. แต่งตั้งคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด เพื่อรับทราบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯ ระดับประเทศ มาปรับใช้ในการปฏิบัติและลาดตระเวนให้เหมาะสมกับพื้นที่ในความรับผิดชอบ รวมทั้งเป็นช่องทางติดต่อประสานงานในพื้นที่ชายแดนระหว่างกัน
๕. ดำเนินโครงการตามแนวทางการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา
๖. ติดตามผลและประเมินความคืบหน้าของการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา เพื่อรายงานให้รัฐบาลทราบเป็นระยะๆ
๗. แต่งตั้ง แก๊ซ เติมเต็มองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ตามความเหมาะสม
๘. แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม

.....

- ร่าง -

นโยบายการป้องกันและปราบปราม การลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา

๑. ป้องกันการลักลอบตัดไม้พะยุง โดยการเสริมสร้างและประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการป้องกันลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา การพัฒนาระบบแจ้งเตือน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลไม้พะยุง การเพิ่มประสิทธิภาพกลไกในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง และป้องกันการลักลอบตัดไม้พะยุง และการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสนับสนุนการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนกลไกและแนวทางในการป้องกันการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา อาทิ คณะกรรมการร่วมระดับประเทศ การลาดตระเวนโดยมีการประสานงาน เป็นต้น

๒. เพิ่มประสิทธิภาพของการปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยุงและการบังคับใช้กฎหมาย โดยการส่งเสริมให้มีการใช้กระบวนการทางยุติธรรม เป็นกลไกพิทักษ์รักษาไม้พะยุง และสนับสนุนให้มีการใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเข้มงวดในการป้องกัน ปราบปราม สกัดกั้น และระงับยับยั้งการกระทำผิดเกี่ยวกับไม้พะยุงในพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ภายใต้กรอบของกฎหมาย หลักสิทธิมนุษยชน และกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างและสนับสนุนให้เพิ่มขีดความสามารถ และประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของทั้งสองประเทศในการดำเนินการต่อยุทธศาสตร์ของไม้พะยุงในพื้นที่

๓. เสริมสร้างและประสานความร่วมมือระหว่างจังหวัดชายแดนไทยกับจังหวัดชายแดนกัมพูชา และระหว่างของหน่วยงานของรัฐในระดับพื้นที่ของทั้งสองประเทศ อาทิ ความร่วมมือด้านการลาดตระเวน ความร่วมมือด้านการตรวจค้นและประชาสัมพันธ์ ความร่วมมือการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เป็นต้น รวมทั้งสนับสนุนการเร่งรัดแก้ไขปัญหาลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา โดยใช้กลไกการเจรจาในระดับทวิภาคีบนพื้นฐานของความเคารพและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

๔. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ตามแนวชายแดน (ทวิภาคี) ไทย - กัมพูชา โดยการเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชา ในการตรวจสอบ เฝ้าระวังการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบ โดยเฉพาะการลักลอบตัดไม้พะยุง รวมทั้งเสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเพิ่มจำนวนของไม้พะยุง สนับสนุนให้มีชุมชนต้นแบบ การจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัคร การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคประชาชน รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิต การส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้กับประชาชนและชุมชนบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ของทั้งสองประเทศ เพื่อลดการเข้าไปลักลอบตัดไม้พะยุงและเกิดการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืนในพื้นที่

๕. ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานทั้งในระดับทวิภาคีไทย - กัมพูชา ในระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ โดยการผลักดันประเด็นเรื่องการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดและค้าไม้พะยุงในเวทีทวิภาคีและพหุภาคีที่เกี่ยวข้อง อาทิ อาเซียน สหประชาชาติ กรอบความร่วมมือในระดับภูมิภาคอื่นๆ และอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (CITES) เป็นต้น

Draft

**Policy to Prevent and Suppress Illegal logging of the Siamese Rosewood
along the Thai - Cambodian Border**

- 1. Preventing illegal logging of Siamese rosewoods;**
 - Strengthen cooperation among all sectors concerned
 - Develop warning system and a Siamese Rosewood database
 - Upgrade capability of the monitoring system
 - Utilise modern technology to support operations
 - Promote and support preventive mechanisms, for example, the joint committee on prevention and suppression of logging of rosewoods, and the coordinated patrol.

- 2. Strengthening illegal logging suppression and law enforcement;**
 - Promote the use of the judicial system as mechanism to preserve rosewoods
 - Encourage strict enforcement of legal measures to prevent, suppress, deter, and eradicate criminal offense related to rosewoods in the Thai – Cambodian border area in accordance with the law, human rights principles, and the international laws
 - Strengthen capability of the law enforcement agencies
 - Promote cooperation between law enforcement agencies of the two countries in response to the threat to Siamese rosewoods in the border area.

- 3. Reinforcing cooperation and coordination between Thai and Cambodian provinces along the border and between provincial governmental agencies. These includes;**
 - Cooperation in patrolling
 - Cooperation in public relations campaign
 - Cooperation in information exchange
 - Bilateral dialogues on the basis of mutual respect and trust.

- 4. Promoting and supporting development of the areas along the Thai Cambodian border;**
 - Enhance participation of the people and civil society along the border in inspecting and monitoring misconduct and benefit seeking especially from illegal rosewoods logging
 - Strengthen consciousness of people of all sectors to preserve, restore, and increase planting of rosewoods
 - Encourage establishment of model community, volunteer group, and network building of the people

-2-

- Support quality of life development, income and job generating scheme in accordance with the Philosophy of Sufficiency Economy for the people and communities of both countries along the border to reduce illegal logging and realize sustainable development of the area.

5. Strengthening regional and international cooperation in preventing and suppressing Siamese rosewood illegal logging, including under ASEAN, UN and CITES.

The name list attached to the Note No. 26.03.....

The Cambodian Composition of the National Permanent Secretariat on Prevention and Suppression of Logging, Transportation, Collection, Storage and Exportation of Rosewoods:

1-H. E. YUTH PHOUTHANG	Secretary of State, Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries	Chairman
2-H. E. EMSAM AN	Secretary of State, Ministry of Interior	Vice-Chairman
3-H. E. LONG VISALO	Secretary of State, Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation	Vice-Chairman
4-H. E. EL VANSARATH	Secretary of State, Ministry of National Defense	Vice-Chairman
5-H. E. SVAY SITHA	Secretary of State, Office of the Council of Ministers	Member
6-H. E. IV PHALLY	Under-Secretary of State, Ministry of Information	Member
7-H. E. CHAN SOYUTH	Under-Secretary of State, Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries	Permanent Member
8-H. E. CHHENG KIMSUN	Delegate of the Government in charge of Administration of Forestry	Permanent Member
9-Li. Ge. CHEA SOMETHY	Deputy Commissioner General, National Police	Member
10-Li. Ge. KANG SOKHORN	Deputy Commissioner General, National Police	Member
11-Li. Ge. SIN SOPHANY	Deputy Commander, Royal Gendarmerie	Member
12-H. E. SRUN DARITH	Chief of Cabinet to the Minister of Agriculture, Forestry and Fisheries	Member
13-Mr. HO SIVYONG	Director of Department, Ministry of Commerce	Member
-
-

ห้อง ปภท.ด.
เก็บ 3804
วันที่ 29 มี.ค. 255
เวลา 16:22

วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง แนวทางการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาอัตรากำลังเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าลดลง

เรียน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตามที่ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะประธานกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา (ฝ่ายไทย) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ได้ตรวจเยี่ยมหน่วยงานในพื้นที่วิกฤตไม้พะยุง เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ณ อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย จังหวัดอุบลราชธานี และรับทราบสถานการณ์ปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงในพื้นที่ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำไม้พะยุง อาทิ ปัญหาอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ลดลง นั้น

กระผม พิจารณาแล้ว เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า ยังคงเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยุงในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ป่าไม้บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ซึ่งเป็นแหล่งไม้พะยุงที่เหลืออยู่เพียงแห่งเดียวในโลก และมีแนวโน้มที่จะสูญพันธุ์ในไม่ช้า จึงเห็นควรส่งเสริมและสนับสนุนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในการวิเคราะห์ปัญหาและออกแบบนโยบายแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าอย่างเป็นระบบ ตามหลักวิชาการ โดยมีตัวอย่างวิธีการ ขั้นตอน และผลการดำเนินงานเบื้องต้น ดังนี้

๑. วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

๑.๑ วิเคราะห์ปัญหาอัตรากำลังเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าลดลง ซึ่งเป็นปัญหาพลวัตอย่างรอบคอบและเป็นระบบมากขึ้น โดยจำลองสถานการณ์เชิงคอมพิวเตอร์ ในลักษณะแบบจำลองพลวัตระบบ (System Dynamics Modeling) ซึ่งกระผมเริ่มศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ เคยเป็นสมาชิกสมาคมพลวัตระบบนานาชาติ มีผลงานวิจัยในระดับนานาชาติ ปัจจุบันเป็นสมาชิกอาวุโส (Senior Member) ของ Ventana Systems UK Forum มีเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญในต่างประเทศสำหรับปรึกษาหารือ

๑.๒ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารและเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการประชุม Regional Dialogue เมื่อวันที่ ๑๔-๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๓ การบินสำรวจพื้นที่แหล่งไม้พะยุง การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า ณ อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ การสังเกตการณ์งานลาดตระเวนพื้นที่แหล่งไม้พะยุงที่บันทึกเป็นวีดิทัศน์

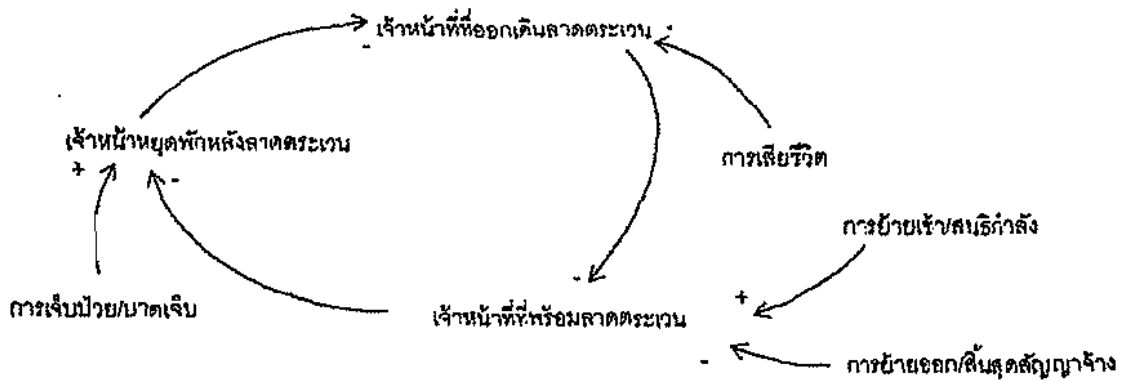
ดร. ลอเรนซ์
นาง นงนุช รุ่งเรือง
ดร. นงนุช รุ่งเรือง
ดร. นงนุช รุ่งเรือง
ดร. นงนุช รุ่งเรือง

โดยเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า/เจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศ อาทิ Freeland Foundation และ Environmental Investigation Agency และการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์เจ้าหน้าที่สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๙ (อุบลราชธานี) เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๘ เพื่อใช้ในการวิจัยและพัฒนาแบบจำลอง

๑.๓ ได้ซื้อลิขสิทธิ์โปรแกรม Vensim PLE PLUS รุ่น 6.3D ราคา ๘๙ เหรียญ สหรัฐอเมริกา (Public Research License) เพื่อใช้เขียนแบบจำลอง วิเคราะห์ ทดสอบ และเผยแพร่แบบจำลอง (เอกสาร ๑)

๒. ผลการดำเนินงาน

๒.๑ สาเหตุการขาดแคลนเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า เกิดจากอัตรากำลังเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าลดลงตามระยะเวลา และผันแปรตามสถานการณ์ในพื้นที่ แต่มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกันคล้ายกัน :

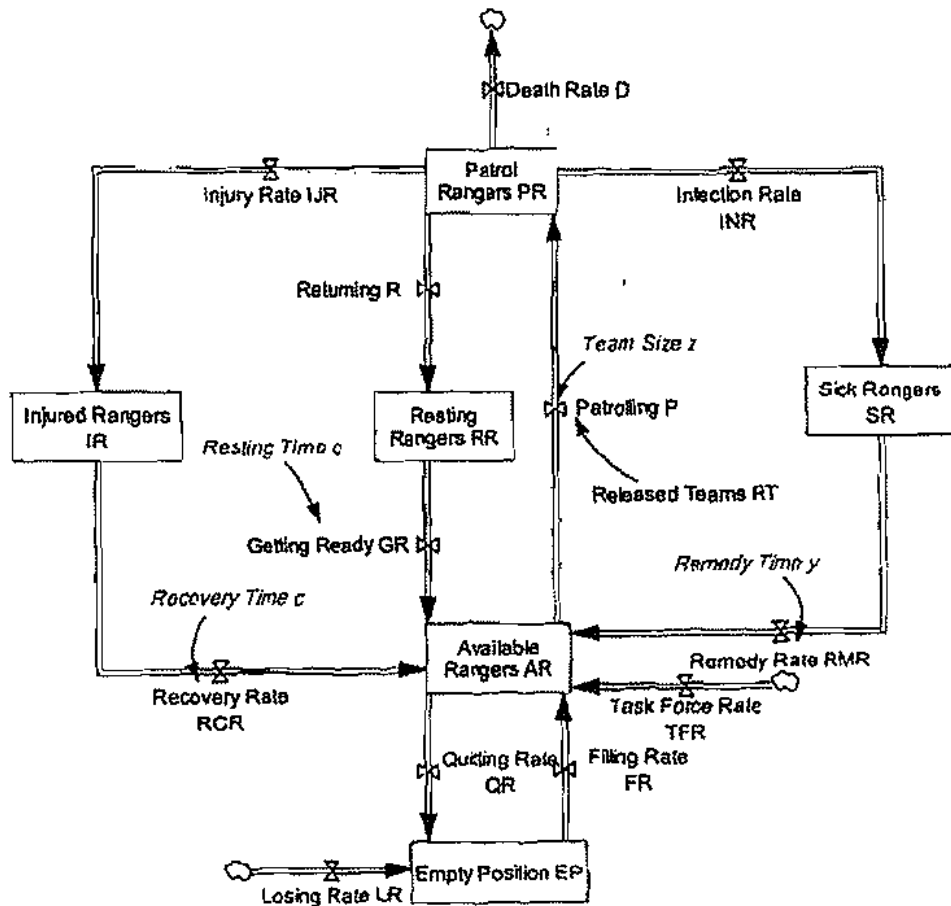

ปัจจัยเหล่านี้ มีความสัมพันธ์กันตามทิศทางของลูกศร ปัจจัยเหตุ อยู่ทางปลายลูกศร ปัจจัยผล อยู่ทางหัวลูกศร ; เครื่องหมาย + แสดงความสัมพันธ์เชิงบวก หมายถึง หากปัจจัยเหตุเปลี่ยนแปลง จะทำให้ปัจจัยผลเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกัน เช่น หากมีการสมัครกำลังเพิ่มขึ้น จะทำให้เจ้าหน้าที่ที่พร้อมลาดตระเวนเพิ่มขึ้น เป็นต้น ; เครื่องหมาย - แสดงความสัมพันธ์เชิงลบ หมายถึง หากปัจจัยเหตุเปลี่ยนแปลง จะทำให้ปัจจัยผลเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงข้าม เช่น หากเจ้าหน้าที่หยุดพักเพิ่มขึ้น จะทำให้เจ้าหน้าที่ลาดตระเวนลดลง เป็นต้น

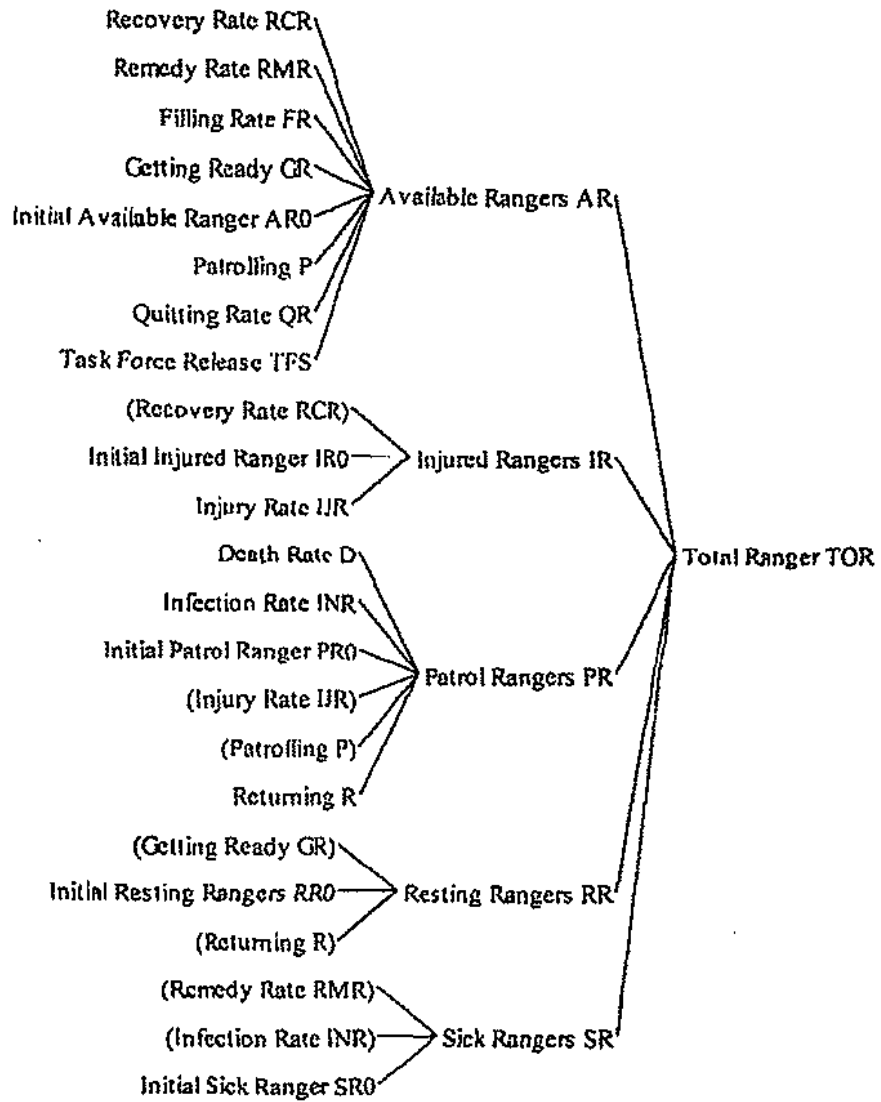
๒.๒ โครงสร้างของระบบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า ในเขตพื้นที่แหล่งไม้พะยุง เมื่อเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า ณ ฐานปฏิบัติการ (Available Ranger) ออกเดินลาดตระเวน (Patrolling) เจ้าหน้าที่ลาดตระเวนในป่า (Patrol Ranger) จะเพิ่มขึ้น และทำให้ Available Ranger ลดลงตามจำนวนชุดปฏิบัติที่ปล่อยจากฐานปฏิบัติการ (Released Team) และจำนวนเจ้าหน้าที่ต่อชุดปฏิบัติการ (Team Size) โดยมีการปรับลดหรือเพิ่มตามจำนวน Available Ranger ซึ่งเพิ่มขึ้น

โดยการสนธิกำลัง (Task Force Rate) การย้ายเข้า/การจ้างงาน (Filling Rate) และการกลับเข้าปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่บาดเจ็บ ป่วย และชอนล้า ส่วนปัจจัยอื่นที่ทำให้ Available Ranger ลดลง ได้แก่ การย้ายออก ลาออก และหมดอายุสัญญาจ้าง (Quitting Rate) ส่วนจำนวน Patrol Ranger ลดลง เนื่องจากบางคนเสียชีวิต (Death Rate) เช่น ถูกยิง หรือบาดเจ็บ เช่น ถูกมิดแทง (Injury Rate) หรือป่วย เช่น ติดเชื้อมาลาเรีย (Infection Rate) เมื่อกลับจากลาดตระเวน ปกติจะหยุดลาดตระเวน (Resting Ranger) เป็นระยะเวลาหนึ่ง (Resting Time) เพื่อพักผ่อนร่างกายจนพร้อม (Getting Ready) คนที่บาดเจ็บ (Injured Ranger) จะลาพักรักษาตัวระยะเวลาหนึ่ง (Recovery Time) จนหายบาดเจ็บ (Recovery Rate) คนที่ป่วย (Sick Ranger) จะลาป่วยระยะเวลาหนึ่ง (Remedy Time) จนหายป่วยและพร้อมออกลาดตระเวน (Remedy Rate) ส่วนเจ้าหน้าที่ที่เสียชีวิต และลาออก ทำให้สูญเสียอัตรากำลัง (Losing Rate) และมีอัตราว่างเพิ่มขึ้น (Empty Position) ทั้งนี้ สามารถแสดงเป็นระบบจำลองเชิงภาพ และเชิงสมการ ดังนี้

- แผนภูมิ Stock-flow อย่างง่าย แสดงโครงสร้างของระบบพลวัต ตามคำอธิบายข้างต้น :

- แผนภูมิ Cause Tree แสดงสาเหตุที่ทำให้อัตราการจ้างเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า เปลี่ยนแปลง :

(หมายเหตุ : Total Ranger คือ อัตรากำลังเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าทั้งหมดของแต่ละหน่วยงาน ในพื้นที่แหล่งไม้พะยูง บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ซึ่งเป็นผลรวมของจำนวนเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าที่พร้อมออกลาดตระเวน เจ้าหน้าที่ที่อยู่ระหว่างลาดตระเวน/พักร่างกาย/รักษาโรค/รักษาอาการบาดเจ็บ โดยแต่ละกลุ่ม มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจำนวนเจ้าหน้าที่ อาทิ อัตราการสรรหาล้าง (Task Force Rate) อัตราการบรรจุ/จ้างงาน (Filling Rate) หากประสงค์จะวิเคราะห์สาเหตุในชั้นความลึกที่มากกว่านี้ ต้องใช้โปรแกรม Vensim รุ่นที่สูงขึ้น คือ Vensim Professional และ Vensim DSS)

• สมการคณิตศาสตร์ของระบบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า

สมการและความหมาย	หน่วยวัด
------------------	----------

$AR(t) = \int_0^t (CF(s) + FR(s) + GR(s) + RCR(s) + SR(s) - P(s) - QR(s)) ds; AR(0) = 200$	คน
--	----

$AR(t)$ คือ จำนวนเจ้าหน้าที่ที่พร้อมออกลาดตระเวนและยังอยู่ใน ฐานปฏิบัติการ ณ เวลาใด ๆ (t) เท่ากับผลรวมของจำนวนเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นที่ร่วมสนธิกำลัง (CF) จำนวนเจ้าหน้าที่ที่บรรจุหรือต่ออายุสัญญาจ้าง (FR) เจ้าหน้าที่ที่หักคืนร่างกายแล้วหลังการลาดตระเวน (GR) จำนวนเจ้าหน้าที่ที่หายจากอาการบาดเจ็บหรือป่วย (RCR) และจำนวนเจ้าหน้าที่ที่พร้อมออกลาดตระเวน ณ เวลาเริ่มต้น ($AR(0)$) (เท่ากับ ๒๐๐ นาย เป็นกรณีศึกษา) หักลบด้วยจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ออกเดินลาดตระเวน (P) และจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ลาออก ย้ายออก หรือหมดอายุสัญญาจ้าง (QR) ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ (s) ละสมต่อเนื่องตั้งแต่เวลาเริ่มต้น (๐) ถึงเวลานั้น ๆ (t)

$CF(t) = CA(t) \cdot FR(t) \cdot h$	คน/เดือน
-------------------------------------	----------

$CF(t)$ คือ อัตราการสนธิกำลังเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นที่ร่วมสนธิกำลัง ณ เวลาใด ๆ ขึ้นอยู่กับความถี่ของการสนธิกำลังกับหน่วยงานที่: (CA) ซึ่งสนับสนุนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้ตามจำนวนที่ต้องการ (FR) ตามระยะเวลาที่กำหนด (h)

$FR(t) = EP(t) \cdot I$	คน/เดือน
-------------------------	----------

$FR(t)$ คือ อัตราการบรรจุ ว่างจ้าง หรือต่ออายุสัญญาจ้างเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า ณ เวลาใด ๆ เพื่อทดแทนอัตราว่าง (EP) ตามสัดส่วนที่หน่วยงานสามารถดำเนินการได้ (I) ณ เวลานั้น ๆ

$GR(t) = \frac{RR(t)}{e}$	คน/เดือน
---------------------------	----------

$GR(t)$ คือ อัตราการฟื้นตัวของเจ้าหน้าที่และพร้อมออกลาดตระเวน ณ เวลาใด ๆ ขึ้นอยู่กับจำนวนเจ้าหน้าที่ที่หักคืนหลังกลับจากลาดตระเวนอย่างปลอดภัย และระยะเวลาในการหักคืน (e) ณ เวลานั้น ๆ

$RCR(t) = \frac{IR(t)}{c}$	คน/เดือน
----------------------------	----------

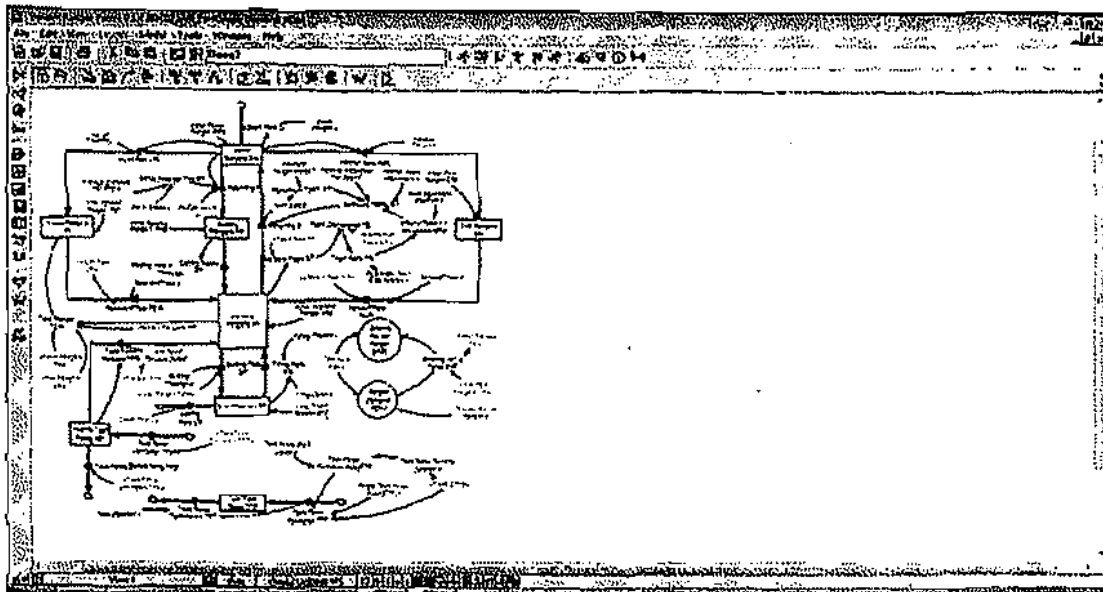
$RCR(t)$ คือ อัตราการหายจากอาการบาดเจ็บของเจ้าหน้าที่ได้รับบาดเจ็บจากการลาดตระเวน ณ เวลาใด ๆ ขึ้นอยู่กับจำนวนเจ้าหน้าที่ที่บาดเจ็บ (IR) และระยะเวลาในการรักษาอาการบาดเจ็บ (c) ณ เวลานั้น ๆ

ฯลฯ

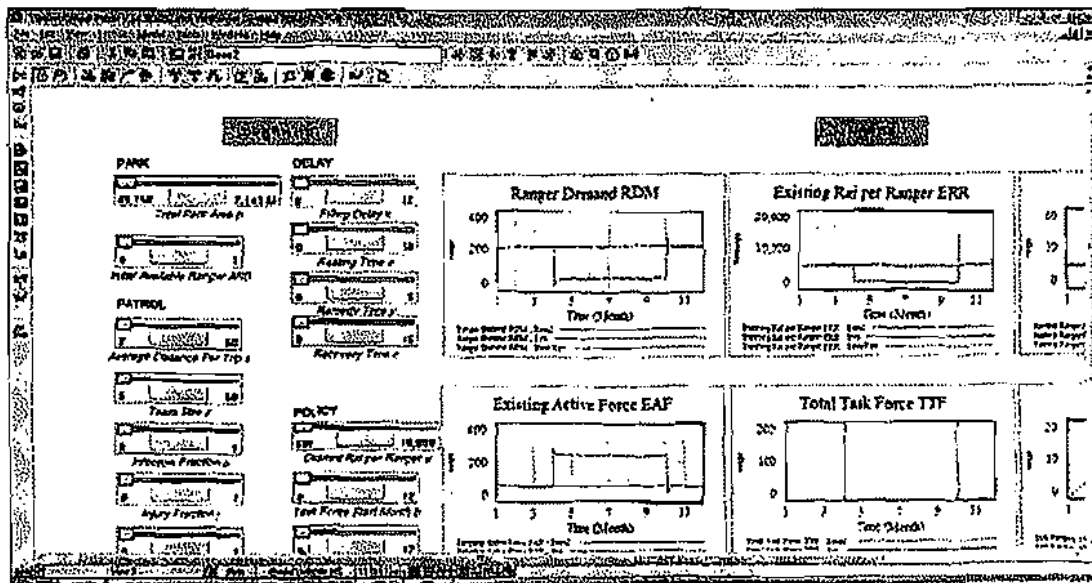
ทั้งนี้ โครงสร้างและสมการทั้งหมดของแบบจำลอง (๗๖ สมการ) มีรายละเอียดตามเอกสาร ๒

๒.๓. แบบจำลองพลวัตระบบ เพื่อวิเคราะห์และกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหา อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่หักขาลดลง มีหน้าแสดงผล ดังนี้ :

• Interface ของแบบจำลอง

• ตัวอย่างผลการวิเคราะห์

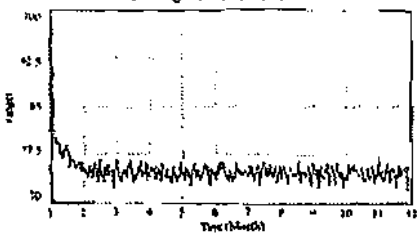
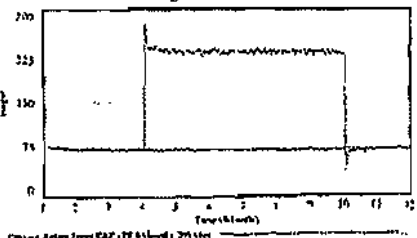
ผู้ใช้สามารถวิเคราะห์ระดับอัตรากำลังเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าที่ขาดแคลนของหน่วยงานแต่ละแห่ง และ ออกแบบนโยบายการสนธิกำลัง อาทิ กำหนดจำนวนเจ้าหน้าที่และระยะเวลาการสนธิกำลัง ที่เหมาะสมยิ่งขึ้น และสามารถประเมินความเสี่ยงต่อการลดลงของเจ้าหน้าที่ เช่น จะมีผู้ช่วยกี่คน หาก มีการสนธิกำลังเจ้าหน้าที่เพิ่มอีก ๒๐๐ คน เป็นระยะเวลา ๖ เดือน เป็นต้น

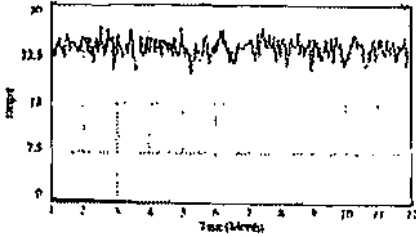
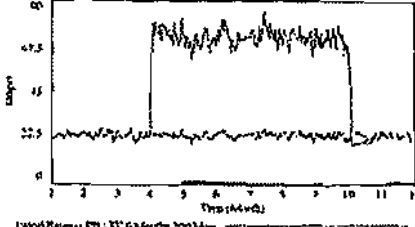
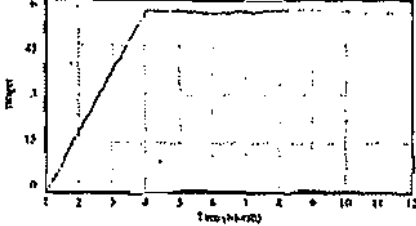
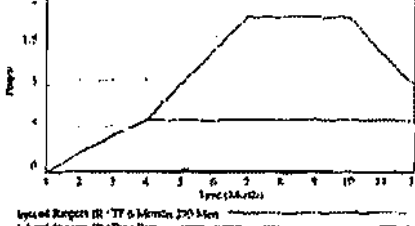
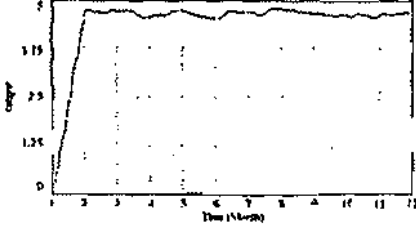
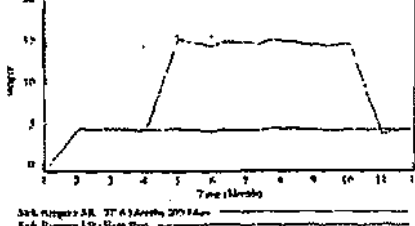
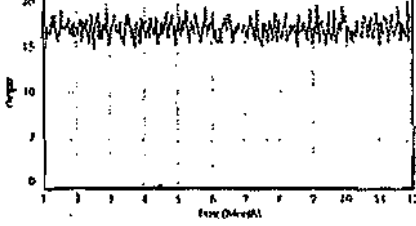
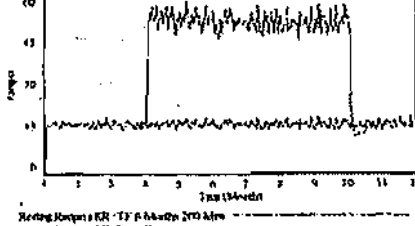
๒.๔ การทดสอบแบบจำลอง

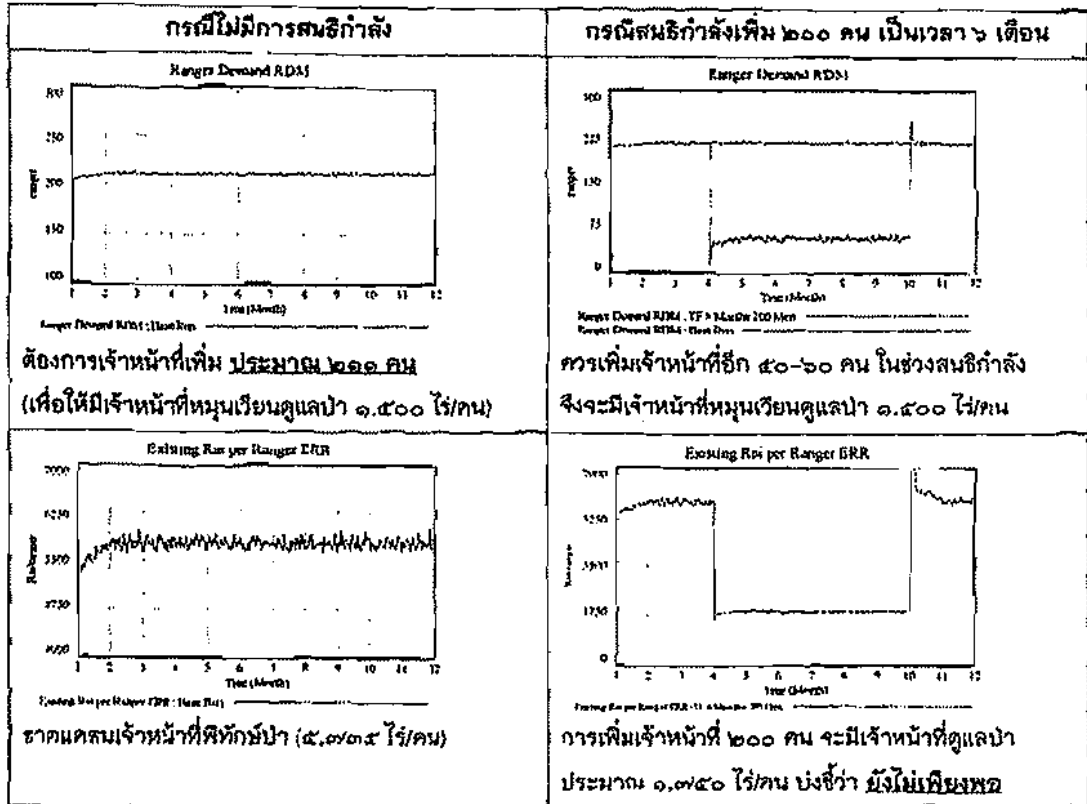
ได้ป้อนข้อมูลนำเข้าแบบจำลอง ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในพื้นที่ตัวอย่าง (อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย จังหวัดอุบลราชธานี พื้นที่วิกฤตไม้พะยุง) พบว่า แบบจำลองสามารถ จำลองพฤติกรรมการลาดตระเวนของเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า สอดคล้องกับสถานการณ์จริง ดังนี้

๒.๔.๑ ข้อมูลที่ป้อนเข้าแบบจำลอง : อัตรากำลังของเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า จำนวน ๙๖ คน / เสียชีวิตปีละ ๐ คน / บาดเจ็บปีละ ๒ คน / ติดเชื้อมาลาเรีย ปีละ ๕๐ คน / รักษา อาการบาดเจ็บและฟื้นฟูสภาพจิตใจ ๒-๓ เดือน/คน / รักษาใช้มาลาเรีย ๑ เดือน/คน / เติมน้ำมันลาดตระเวน ๒๐ วัน/คน/เดือน / ชุดปฏิบัติการลาดตระเวน ๑๐ ชุด ชุดละ ๑๐ คน ใช้ เวลาเดิน ๑-๒ วันต่อรอบ เป็นระยะทาง ๕-๑๐ กิโลเมตรต่อรอบ อุทยานฯ มีพื้นที่ ๕๒๘,๗๕๐ ไร่

๒.๔.๒ ผลลัพธ์

กรณีไม่มีการสนธิกำลัง	กรณีสนธิกำลังเพิ่ม ๒๐๐ คน เป็นเวลา ๖ เดือน
	
<p>อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย มีเจ้าหน้าที่พร้อมปฏิบัติงานลาดตระเวน ประมาณ ๗๐-๘๐ คน เนื่องจาก บางส่วนพักร่างกายหลังลาดตระเวน และบางคนป่วย ปงชี้ว่า การขาดแคลนเจ้าหน้าที่ วิกฤตกว่าที่ประเมินด้วย Mental Model</p>	<p>ถ้าสนับสนุนอัตรากำลังเพิ่ม ๒๐๐ คน จะมีเจ้าหน้าที่ พิทักษ์ป่าที่พร้อมปฏิบัติงานที่ เพิ่มเป็น ๒๒๕ คน น้อย กว่าที่คาดไว้ด้วย Mental Model เนื่องจากระบบมีพลวัต เจ้าหน้าที่บางส่วนป่วย บางส่วนหยุดพัก ซึ่งยากที่จะ ประเมินอย่างถูกต้องด้วยเครื่องคิดเลข</p>

กรณีไม่มีการสนธิกำลัง	กรณีสนธิกำลังเพิ่ม ๒๐๐ คน เป็นเวลา ๖ เดือน
<p data-bbox="502 286 726 318">Parent Rangers CR</p> <p data-bbox="375 548 766 571">Parent Rangers CR : 11 Months 270 Man Parent Rangers CR : Base Run</p> <p data-bbox="359 577 853 609">เจ้าหน้าที่ลาดตระเวนป่าตลอดเวลา ประมาณ ๒๒ คน</p>	<p data-bbox="1045 295 1173 327">Parent Rangers PR</p> <p data-bbox="917 548 1308 571">Parent Rangers PR : 11 Months 270 Man Parent Rangers PR : Base Run</p> <p data-bbox="901 577 1332 609">เจ้าหน้าที่หมอมเรียนในป่า เพิ่มเป็น ๖๐-๗๐ คน</p>
<p data-bbox="518 667 646 698">Injured Rangers IR</p> <p data-bbox="375 920 766 943">Injured Rangers IR : 11 Months 270 Man Injured Rangers IR : Base Run</p> <p data-bbox="359 949 853 981">ไม่มีผู้บาดเจ็บพักรักษาตัว หรือมีน้อยมากในแต่ละเดือน</p>	<p data-bbox="1045 676 1173 707">Injured Rangers IIR</p> <p data-bbox="917 920 1308 943">Injured Rangers IIR : 11 Months 270 Man Injured Rangers IIR : Base Run</p> <p data-bbox="901 949 1332 981">มีผู้บาดเจ็บ พักรักษาตัว ประมาณ ๐-๒ คน</p>
<p data-bbox="518 1043 646 1075">Sick Rangers SR</p> <p data-bbox="375 1296 766 1319">Sick Rangers SR : 11 Months 270 Man Sick Rangers SR : Base Run</p> <p data-bbox="359 1326 853 1357">มีเจ้าหน้าที่ป่วย (มาลาเรีย) พักรักษา ๕-๕ คน</p>	<p data-bbox="1045 1052 1173 1084">Sick Rangers SR</p> <p data-bbox="917 1296 1308 1319">Sick Rangers SR : 11 Months 270 Man Sick Rangers SR : Base Run</p> <p data-bbox="901 1326 1332 1357">มีผู้ป่วยพักรักษา เพิ่มเป็น ๑๐-๑๕ คน</p>
<p data-bbox="518 1420 646 1451">Resting Rangers RR</p> <p data-bbox="375 1673 766 1695">Resting Rangers RR : 11 Months 270 Man Resting Rangers RR : Base Run</p> <p data-bbox="359 1702 853 1733">มีเจ้าหน้าที่พักลาดตระเวน ๑-๒ ชุด (ชุดละ ๑๐ คน)</p>	<p data-bbox="1045 1420 1173 1451">Resting Rangers RR</p> <p data-bbox="917 1673 1308 1695">Resting Rangers RR : 11 Months 270 Man Resting Rangers RR : Base Run</p> <p data-bbox="901 1702 1332 1733">มีเจ้าหน้าที่ หมอมเรียนพักลาดตระเวน ๕-๕ ชุด</p>

๓. ประโยชน์ที่ได้รับ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ อส. และ ปม. สามารถใช้แบบจำลองนี้ เป็นเครื่องมือวิเคราะห์และรายงานสภาพปัญหาการขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าให้ชัดเจนมากขึ้น กำหนดเป้าหมายอัตรากำลังเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า โดยมีหลักวิชาการในการพิจารณาที่ถูกต้องชัดเจน จะทำให้การขอรับการสนับสนุนอัตรากำลังเพิ่มเติม มีน้ำหนักและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

๔. ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

เห็นควรเผยแพร่แบบจำลองดังกล่าวให้ อส. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา (ฝ่ายไทย) ใช้ประโยชน์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายมนตรี เกียรติเผ่าพันธ์)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.ทส.

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวง ฉบับที่ 576 (พ.ศ. 2516) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 (2516, ตุลาคม 2). ราชกิจจานุเบกษา, 90 (125), 475-456.
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 1,144 (พ.ศ. 2528) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 (2528, ธันวาคม 30). ราชกิจจานุเบกษา, 102 (199พ), 1-3.
- กรมป่าไม้. (2538). บันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติในการกันดินพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ พ.ศ. 2528. กรุงเทพมหานคร : กรมป่าไม้.
- กรมป่าไม้. (2559). *เนื้อที่ป่าไม้ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2516 – 2558*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 กันยายน 2560, จาก <http://forestinfo.forest.go.th/Content.aspx?id=72>
- กรมป่าไม้. (2557). *สรุปการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวง โชนชัย บริเวณรอบเขาแผงม้า ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา. นครราชสีมา : สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 8.*
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. (2557). *มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการลุ่มน้ำ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2557, จาก <http://www.dnp.go.th/watershed/gov2.htm#4>
- ณรงค์ ศรีสวัสดิ์. (2522). *รายการการสำรวจสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรในเขตพื้นที่โครงการทดลองปลูกป่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ป่าเขาภูหลวง อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา*. กรุงเทพมหานคร : กรมป่าไม้.
- ทรงธรรม สุขว่าง. (2557). *มอดไม้พะยุง ตัวการป่ามรดกโลก ภาวะอันตราย*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2557, จาก <http://www.komchadluek.net/news/crime/184536>
- สลค. (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี). (2536). *มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2536 เรื่อง ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2557, จาก

<http://www.cabinet.soc.go.th/soc/Program2-2.jsp>

พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอปักธงชัย และ
อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2521. (2521, ตุลาคม
2). ราชกิจจานุเบกษา, 95(107 พ), 4-6.

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518. (2518, มีนาคม 5). ราชกิจจา
นุเบกษา, 92(54 พ), 10-43.

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532. (2532, กันยายน 8).
ราชกิจจานุเบกษา, 106(149 พ), 12-23.

พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545. (2545, ตุลาคม 2). ราชกิจจา
นุเบกษา, 119(99 ก), 14-34.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2551). *พจนานุกรมพระพุทธศาสนา ฉบับประมวล
ธรรม*. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอส อาร์ พรินติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด.

พสุ เดชะรินทร์. (2551). *ชุดเครื่องมือการพัฒนาองค์กรตามแนวทางการบริหารจัดการ
ภาครัฐ หมวด 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

สคก. (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา). (2538). *บันทึก เรื่อง การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินที่
จะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ (เรื่องเสร็จที่ 214/2538)*.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

สคก. (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี). (2536). *มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2536
เรื่อง ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ สืบค้นเมื่อวันที่
1 มกราคม 2558*, จาก

http://www.cabinet.soc.go.th/soc/Program2-3-ipad.jsp?top_serl=85652&key_word=%BB%AF%D4%C3%D9%BB&owner_dep=&meet_date_dd=30&meet_date_mm=3&meet_date_yyyy=2536&doc_id1=&doc_id2=&meet_date_dd2=&meet_date_mm2=&meet_date_yyyy2=

ส.ป.ก. (สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม). (2524). *บันทึกการประชุมเกี่ยวกับการ
พิจารณาปัญหาระหว่าง ส.ป.ก. กับกรมป่าไม้ ครั้งที่ 1/2524 วันพุธที่ 11*

- มีนาคม 2524 ณ สำนักงานโครงการเงินกู้ต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.
- ส.ป.ก. (2556). *สรุปงานป่าวังน้ำเขียว 55*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.
- สุรวุฒิ ใจกิจสุวรรณ. (2545). *ศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บริเวณป่าป่าเขาภูหลวง จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ส.บ.อ. 7 (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 7). (2557). *การประชุมหารือแนวทางแก้ไขปัญหาการบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาภูหลวงและอุทยานแห่งชาติทับลาน (26 มีนาคม 2556)*. นครราชสีมา : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 7.
- David, F.R. (2011). *Strategic Management: Concepts and Cases*. New York: Prentice Hall.
- Ford, A. (2010). *Modeling the Environment (Second Edition)*. Washington DC: Island Press.
- Forrester, J. W. (1961). *Industrial Dynamics*. Massachusetts: Productivity Press.
- Forrester, J. W. (1968). *Principles of Systems*. Massachusetts: Wright-Allen Press.
- Humphrey, A.S. (2005). SWOT Analysis for Management Consulting. *SRI Alumni Association Newsletter*, (December 2005), 7-8.
- Kepner, C.H. and B. B. Tregoe. (2013). *The New Rational Manager: The New Updated Edition for a New World*. Princeton, NJ: Kepner-Tregoe, Inc.
- Sterman, J. D. (2000). *Business Dynamics: Systems Thinking and Modeling for a Complex World*. Massachusetts: Irwin/McGraw-Hill.
- Susskind, L. E., Jain, R. K. and A. O. Martyniuk. (2001). *Better Environmental Policy Studies: How to Design and Conduct More Effective Analysis*. Washington: Island Press.

World Heritage Centre. (2015). Decisions adopted by the World Heritage Committee at its 39th session (Bonn, 2015). *WHC-15/39.COM/19*. Paris : World Heritage Centre.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายมนตรี เกียรติเฝ้าพันธ์
วัน เดือน ปีเกิด	18 มีนาคม 2519
สถานที่เกิด	จังหวัดนครปฐม
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) สาขาวิชาศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2540 ปริญญาโท วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2545 ปริญญาเอก ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม) จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2550
ตำแหน่งหน้าที่	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ รักษาการในตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
การทำงานปัจจุบัน	ทำหน้าที่ผู้อำนวยการส่วนข้อมูลข่าวสารและบริการร่วม ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำรับรองผู้บังคับบัญชา

ขอรับรองว่า ได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเอกสารผลงานวิชาการฉบับนี้แล้ว ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเป็นผลงานของผู้ขอประเมินโดยแท้จริง

ลงชื่อ.....

(นายอุบล มุสิกวัตร)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

...../...../.....